

รายงานประจำปี 2568

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
Office of Natural Resources and Environmental Policy and Planning

ONPEP 50th Anniversary

สารบัญ

01

- 05 สารจากเลขาธิการ
- 06 คณะผู้บริหาร
- 10 ความภาคภูมิใจของ สผ.
- 13 บุคลากรที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ

16 รากฐานแห่งนโยบายสู่เป้าหมาย ความยั่งยืน

- 20 วิสัยทัศน์และพันธกิจ
- 21 วัฒนธรรมและค่านิยมหลัก
- 22 หน้าที่และอำนาจ
- 23 โครงสร้างองค์กร
- 24 วัตถุประสงค์
- 25 ยุทธศาสตร์
- 26 ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ สผ.
- 28 งบประมาณและผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
- 29 ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการ
ปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

02

34 50 ปี สผ. ขับเคลื่อนนโยบายสู่ผลลัพธ์ แห่งการเปลี่ยนแปลง

1. ด้านการจัดทำนโยบายและแผน
ตามข้อกำหนดของกฎหมาย อนุสัญญา
พิธีสารที่สำคัญ
- 37 1.1 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 45 1.2 การดำเนินงานด้านความหลากหลาย
ทางชีวภาพ
- 53 1.3 การคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรม
และทางธรรมชาติ
2. ด้านการขับเคลื่อนแผนและนโยบายต่างๆ
สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่
- 63 2.1 การส่งเสริมการอนุรักษ์ พื้นฟูทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่
- 75 2.2 การป้องกันและควบคุมผลกระทบ
ต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ในระดับพื้นที่

03

86 สผ. มุ่งสู่วัตถุประสงค์ทันสมัย เพื่อสิ่งแวดล้อมไทย เพื่อประชาชน

- 88 การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม
- 94 การจัดการด้านสังคม
- 110 ด้านธรรมาภิบาล

04

118 รายงานการเงิน

- 124 รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน

05

126 ภาคผนวก

- 127 รายชื่อคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ
- 130 การประสานการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรี
และรัฐสภา
- 132 ติดต่อหน่วยงาน
- 135 รายชื่อคณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี
2568 สผ.
- 136 เอกสารเผยแพร่ทางเว็บไซต์
- 137 แบบสำรวจความพึงพอใจต่อรายงานประจำปี
2568 สผ.

“ กำหนดและขับเคลื่อนนโยบายด้าน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนา
และเติบโตบนฐานทรัพยากรที่มั่นคง
สมดุล และยั่งยืน ”

นายบรรณรักษ์ เสริมทอง
เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม

สารจากเลขาธิการ

ในโอกาสครบรอบ 50 ปี แห่งการสถาปนาสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) นับเป็นวาระสำคัญในการสะท้อนบทบาทการเป็นหน่วยงานผู้นำเชิงนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและความยั่งยืนของประเทศ โดยในฐานะหน่วยงานหลักในการกำหนดนโยบาย แผน และทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ. ได้มุ่งดำเนินภารกิจเพื่อรองรับการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง

ตลอดระยะเวลา 5 ทศวรรษที่ผ่านมา สผ. ได้ปฏิบัติภารกิจในการวางรากฐานเชิงนโยบายที่สำคัญของประเทศ ผ่านการพัฒนาและขับเคลื่อนเครื่องมือเชิงยุทธศาสตร์ อาทิ การกำหนดนโยบายที่ดินเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การยกระดับระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) การจัดทำแผนผังภูมิวิเวศ การผลักดันพื้นที่มรดกโลก การบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการกำหนดนโยบายรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งล้วนเป็นรากฐานสำคัญของความมั่นคงทางทรัพยากรและคุณภาพชีวิตของประชาชน

ในช่วงปีที่ผ่านมา ภายใต้สถานการณ์วิกฤตด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ การสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ ตลอดจนความท้าทายเชิงโครงสร้างในระดับโลก การกำหนดนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องมุ่งสู่การบริหารจัดการเชิงระบบที่มีเอกภาพ มีความเชื่อมโยงทุกมิติ และตั้งอยู่บนฐานของข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และทันสมัย

สำหรับการดำเนินงานในระยะต่อไป สผ. จะมุ่งยกระดับบทบาทสู่การเป็นศูนย์กลางการบูรณาการเชิงนโยบายและข้อมูลของประเทศ โดยขับเคลื่อนการดำเนินงานด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจเชิงนโยบายที่มีความแม่นยำ โปร่งใส และสามารถคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ควบคู่กับการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์ดูแล รักษา และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

ในโอกาสสำคัญยิ่งนี้ สผ. ขอยืนยันเจตนารมณ์ในการปฏิบัติหน้าที่เป็นกลไกหลักของประเทศในการกำหนดและขับเคลื่อนนโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาและเติบโตบนฐานทรัพยากรที่มั่นคง สมดุล และยั่งยืน พร้อมทั้งสามารถส่งต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติให้แก่คนรุ่นต่อไปอย่างยั่งยืน

นายบรรณรักษ์ เสริมทอง
เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คณะผู้บริหาร

นายบรรณรักษ์ เสริมทอง

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางชญานันท์ กักดีจิตต์

เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 28 ธันวาคม 2567
ถึง 20 สิงหาคม 2568)

นายจิรวุฒิ ระติสุนทร

รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นายทรงเกียรติ ตาตะยานนท์

รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(ดำรงตำแหน่งระหว่างวันที่ 14 พฤศจิกายน 2567
ถึง 30 กันยายน 2568)

นางสาวกานดา ชูแก้ว

รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี

รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผน
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกอง

นางสาวมันทนา ศิริวรรณ
ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน

นางสาวจิตตินันท์ เรืองวิระยุทธ
ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม

นางสาวสุจิตรา อยู่ทอง
ผู้อำนวยการกองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

นายสิทธิชัย ปิติสันชูชัย
ผู้อำนวยการกองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นางสาวรุ่งอรุณ ญาติบรรทุง
ผู้อำนวยการกองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ผู้อำนวยการกอง

นายจิตรชัย อินตะกา
ผู้อำนวยการกองจัดการ
สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม

นางกตัญชลิ ธรรมกุล
ผู้อำนวยการกองจัดการ
ความหลากหลายทางชีวภาพ

นายทรงวุฒิ ศรีสว่าง
ผู้อำนวยการกองติดตาม
ประเมินผลสิ่งแวดล้อม

นางสาวรattanันท์ ยุกศิริรัตน
เลขานุการกรม

ผู้เชี่ยวชาญ

นางสาวศุกรา เหลืองภัทรวงศ์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นางกัลยาณี ราชศรีเมือง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นางพรรณิกา สืบสิงห์
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม

กลุ่มงานที่ขึ้นตรงกับเลขาธิการ สผ.

นางสาวอรสุภรณ์ สายเพชร
ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร

นางสุดารัตน์ ปิยสทิษฐ์
ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ

ว่าง
ผู้อำนวยการกลุ่มตรวจสอบภายใน

ความภาคภูมิใจของ สผ.

รางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2568

ในปี พ.ศ. 2568 สผ. ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0) จากสำนักงาน ก.พ.ร. เป็นรางวัลที่สะท้อนว่า สผ. มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเพื่อก้าวสู่การเป็นองค์กรดิจิทัล "ONEP 4.0" โดยมุ่งเน้นความถูกต้อง รวดเร็ว ผลประโยชน์ชาติเป็นสำคัญ ด้วยการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายทุกภาคส่วน (Collaboration) พร้อมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน (Change Management) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัย ตลอดจนพัฒนาวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง (Digital Transformation) เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและความคาดหวังของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

พิธีมอบรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2568
รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 (PMQA 4.0)
เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2568

บรรยากาศการรับรางวัลเลิศรัฐ ประจำปี พ.ศ. 2568
เมื่อวันที่ 12 กันยายน 2568

รางวัลเลิศรัฐ

สาขาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0

สำนักงานนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

"ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืน ด้วยการบริหารจัดการ
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชน"

ผลประโยชน์ชาติเป็นสำคัญ

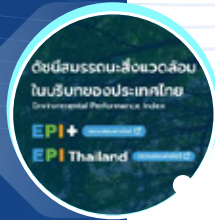
C Collaboration
เร่งสร้างเครือข่าย

C Change Management
ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงาน

D Digital Transformation
ก้าวทันเทคโนโลยีดิจิทัล

EPI Thailand

ระบบประเมินผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เครื่องมือที่ใช้ประเมินและติดตามสถานการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศ เผยแพร่ค่าคะแนน EPI Thailand ที่แสดงในรูปแบบ Dashboard ที่เข้าใจง่าย เป็นข้อมูลสนับสนุนการวางแผนและปรับปรุงนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

Smart EIA Plus

ศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ยุกระดับการบริการด้วย E-Service สะดวก รวดเร็ว ในการเข้าถึงข้อมูลด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ให้บริการทั้งในรูปแบบ Web App. และ Mobile App. แบบ One Stop Service ยื่น-รายงาน-ตรวจสอบข้อมูลรวดเร็ว และปลอดภัยขึ้นด้วยการเชื่อมโยงข้อมูล API และ GDx

รู้แหล่ง แจงใจ

ระบบตรวจสอบพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ระบบตรวจสอบพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ด้วยข้อมูลวิชาการและข้อมูลเชิงพื้นที่ มากกว่า 10 ชั้นข้อมูล ที่ถูกต้อง รวดเร็ว ลดขั้นตอนการตรวจสอบฯ จาก 18 ขั้นตอน เป็น 3 คลิกภายใน 15 วินาที สามารถวิเคราะห์ผลกระทบเชิงพื้นที่ และประเมินความเสี่ยงของโครงการ ต่อแหล่งสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ได้อย่างแม่นยำ และสะดวกยิ่งขึ้น

เป้าหมายในอนาคต

รางวัล Open Data Awards

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. ได้รับรางวัลชุดข้อมูลยอดนิยม (Most Popular Open Data Award) และรางวัลข้อมูลเปิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน (Top Public Demand Open Data Award) ในงานวันข้อมูลเปิดนานาชาติ ประจำปี พ.ศ. 2568 (International Open Data Day 2025) จัดโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) โดยรางวัลที่ สผ. ได้รับ ทั้ง 2 รางวัลนั้น แสดงให้เห็นว่า สผ. เป็นต้นแบบที่ดีของหน่วยงานภาครัฐ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยข้อมูลที่เปิดเผยมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นปัจจุบัน มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อเศรษฐกิจและสังคม

รางวัลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. ได้รับประกาศเกียรติคุณการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกองค์กร (Internal Audit Quality Assurance: IAQA) จากกรมบัญชีกลาง โดยผ่านการประเมินประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐจากภายนอกองค์กรใน “ระดับดี” รางวัลดังกล่าวถือเป็นเครื่องยืนยันถึงความสำเร็จของ สผ. ในการมุ่งมั่นยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในสู่มาตรฐานสากล เพื่อเสริมสร้างระบบการกำกับดูแลที่ดี ความโปร่งใส และความเชื่อมั่นในการบริหารจัดการงบประมาณแผ่นดินให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า ซึ่งถือเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนพันธกิจขององค์กรให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามหลักธรรมาภิบาลอย่างยั่งยืน

บุคลากรที่ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ

01 รางวัล ข้าราชการพลเรือนดีเด่น ประจำปี พ.ศ. 2567

นางชรีณี สุวรรณกิต
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

02 รางวัล ผู้มีผลงานดีเด่น “เพชรจรัสแสง”

บุคคลต้นแบบ ทส. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นางสาวจุฑาทกรณ์ ทองสอดแสง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

นางสาวนฤมล สว่างมณีเจริญ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ

03 รางวัล “คนดี ศรี สผ.” ประจำปี 2568

นายศพล วน นศ
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
กองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม

04 รางวัล “คนดี” ประจำปี 2568

นายไชยยันต์ เทพศิริสุนทร
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ

นางสาวกัญติยา สดใส
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ

นายนิรุต ฝ้ายเรือง
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

นายเอกชัย บุคดา
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

นางสาวพินธ์พิรา อักษรพรหม
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ

นายมนตรี วิริยะกาล
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

นายสุเมธ จันทรสวาย
นักวิชาการเผยแพร่

นายประพจน์ ประดิษฐ์สุร
นักทรัพยากรบุคคล

นายเจตน์ศิริ จันทรศิริวัฒนา
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน

01

รากฐานแห่งนโยบาย
สู่เป้าหมายความยั่งยืน

ในปี พ.ศ. 2518 สภาพแวดล้อมของประเทศไทยเสื่อมโทรมลง เนื่องจากปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และปัญหามลพิษต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเน่าเสียของแม่น้ำแม่กลอง ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยอย่างรุนแรง รัฐบาลได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 และให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการระดับชาติขึ้น คือ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยมีรองนายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ และมีเลขาธิการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ทำหน้าที่เป็นกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการ และต่อมาได้ปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อขยายขอบเขตงานด้านสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางขึ้น เป็นการเริ่มต้นของสำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (สผ.) ทำหน้าที่แทนสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และในปี พ.ศ. 2545 มีการตราพระราชบัญญัติ ปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. 2545 ขึ้นบังคับใช้ จึงมีการก่อตั้งกระทรวงใหม่ชื่อ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ตั้งแต่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2545 และในภายหลังมีการส่งต่อภารกิจ โอนอำนาจหน้าที่ และอัตรากำลัง กองบริหารจัดการที่ดิน ไปสังกัดสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และกองประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศไปสังกัดกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ปัจจุบัน สผ. มีภารกิจเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจของประเทศ และสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุณภาพชีวิตที่ดี

ตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา ได้ดำเนินการเพื่อตอบเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ โดยการจัดทำแผนผังภูมินิเวศในภาคเหนือ และภาคกลาง การจัดทำดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) และผลการดำเนินงานที่สำคัญ ทั้งการจัดทำ

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ผลักดันเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ ผลักดันและขับเคลื่อนแหล่งมรดกโลกในประเทศไทย อาทิ เมืองโบราณศรีเทพฯ ภูพระบาทฯ ศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Smart EIA Plus)

โดยในปี 2568 สผ. มุ่งมั่นที่จะเป็นผู้นำในด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยวิสัยทัศน์ "ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชน" มุ่งเน้นการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติและกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนท้องถิ่น พร้อมการขยายความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เพื่อแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งในระดับสากลด้วยความมุ่งมั่นในหลักการ "มองผลประโยชน์ชาติ มุ่งสร้างเครือข่าย มั่นในหลักการ มั่นในคุณธรรม" สผ. จะเดินทางตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก พร้อมสร้างอนาคตที่สมดุลระหว่างสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนอย่างยั่งยืน

จากความมุ่งมั่นพัฒนาและขับเคลื่อนการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องตลอด 50 ปี ผ่านการส่งเสริมความร่วมมือทุกภาคส่วน (Collaboration) การปรับรูปแบบการทำงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง (Change Management) และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมสมัยใหม่ (Digital Transformation) เพื่อยกระดับการให้บริการตอบสนองต่อความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ สผ. ได้รับรางวัลด้านการพัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 - 2568 สะท้อนถึงศักยภาพ ความเป็นเลิศ และความสำเร็จในการขับเคลื่อนองค์กรสู่ความยั่งยืน และเป็นต้นแบบการพัฒนาภาครัฐในยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง

รางวัลจากการพัฒนาองค์กร

**การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม 2 รางวัล**
ประเภทเปิดใจใกล้ชิดประชาชน
(Open Governance) (ระดับดี)
โครงการจัดการสิ่งแวดล้อม
ภูมิทัศน์ เทศบาลเมือง ประจวบคีรีขันธ์
(Effective Change) (ระดับดี)

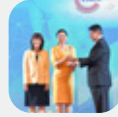

**ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร
ของราชการโดดเด่น**

PMQA 1 รางวัล

**การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม 1 รางวัล**
โครงการอนุรักษ์ความหลากหลาย
ทางชีวภาพ ป่าใหญ่โคกจิก-ตาลอก
(Effective Change) (ระดับดี)

การบริการภาครัฐ 1 รางวัล
นโยบายแอปพลิเคชัน Smart EIA
(ประเภทพัฒนาการบริการ) (ระดับดี)

**รางวัลสำนักงานสีเขียว
(Green Office)**

»2561

»2562

»2565

»2566

PMQA 1 รางวัล
หมวด 3

**การบริหารราชการ
แบบมีส่วนร่วม 1 รางวัล**
โครงการกองทุนสิ่งแวดล้อมส่งเสริม
การมีส่วนร่วมกลุ่มชาติพันธุ์ร่วมรักษา
สิ่งแวดล้อม (Open Governance) (ระดับดี)

รางวัล DIGI DATA AWARDS

รางวัลด้านข้อมูลด้านอุตุนิมวิทยา

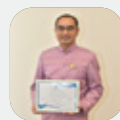
รางวัล ITA
ระดับ AA

**รางวัลนวัตกรรมงานพัฒนาชุมชน
ที่มีความโดดเด่น**

**รางวัลการดำเนินงานตามมาตรการ
ปรับปรุงประสิทธิภาพ
ระดับคุณภาพ (100 คะแนน)**

**รางวัลการดำเนินงาน
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ
ระดับคุณภาพ (100 คะแนน)**

PMQA 1 รางวัล
หมวด 5

การบริการภาครัฐ 1 รางวัล
ยกระดับศูนย์ข้อมูลการประเมินผลกระทบ
สิ่งแวดล้อม "Smart EIA Plus"
(ประเภทขยายผลมาตรฐานการบริการ)
(ระดับดีเด่น)

**รางวัลออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์
พลังงาน อาคารเขียว สผ.**

**รางวัลด้านการเผยแพร่
บัญชีข้อมูลดิจิทัลภาครัฐ**

**รางวัลหน่วยงานคุณภาพ
ด้านการเปิดเผยข้อมูลผ่านศูนย์กลาง
ข้อมูลเปิดภาครัฐ**

PMQA 1 รางวัล
PMQA 4.0 ระดับ Advance

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 1 รางวัล
โครงการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าใหญ่โคกจิก-ตาลอก อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม (Collaboration) (ระดับดี)

รางวัลบริหารกองทุนหมุนเวียนดีเด่น

รางวัลการดำเนินงานตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพระดับคุณภาพ (100 คะแนน)

PMQA 1 รางวัล
หมวด 2

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 1 รางวัล
โครงการกองทุนสิ่งแวดล้อมพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสู่ชุมชน พื้นที่ คัน น้ำ ป่า อำเภอเวียงน้อย จังหวัดขอนแก่น (Collaboration) (ระดับดี)

รางวัล ITA
ระดับ AA

›2563

›2564

›2567

›2568

PMQA 1 รางวัล
PMQA 4.0 ระดับ Advance

การบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม 1 รางวัล
Open GOV: Open SOE เพื่อการรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และยั่งยืน

รางวัลบริหารกองทุนหมุนเวียนดีเด่น
ประเภทผลการดำเนินงานดีเด่น

รางวัลข้อมูลเปิดยอดนิยม
(Most Popular Open Data Awards)

รางวัลข้อมูลเปิดที่ตรงกับความต้องการของประชาชน
(Top Public Demand, OPEN Data Awards 2025)

PMQA 1 รางวัล
PMQA 4.0 ระดับ Advance

วิสัยทัศน์และพันธกิจ

วิสัยทัศน์ (Vision)

“ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อประชาชน”

พันธกิจ (Mission)

01

กำหนดนโยบาย แผน มาตรการ การอนุรักษ์และบริหารจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

02

กำกับดูแล ติดตาม ประเมิน และรายงานผล การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

03

สนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม ผ่านกลไกกองทุน สิ่งแวดล้อมและการอุดหนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

04

ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่าง ประเทศและต่างประเทศ ในอนุสัญญา ระหว่างประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

วัฒนธรรมและค่านิยมหลัก

วัฒนธรรม (Culture)

มองผลประโยชน์ชาติ มุ่งสร้างเครือข่าย แม่นในหลักการ มั่นในคุณธรรม

ค่านิยมหลัก (Core Value)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ได้ร่วมกันวิเคราะห์และกำหนดค่านิยมหลัก (Core Value) เพื่อช่วยให้บุคลากรในองค์กร มีแนวความคิด ความเชื่อ และประพฤติกรรมกรการทำงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการดำเนินงานภายใต้แผนยุทธศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จโดยใช้คำว่า

FUTURE ซึ่งย่อมาจาก

Freedom

กล้าคิด กล้าทำ

ความเป็นอิสระเสรีทางความคิด การแสดงออก รวมไปถึง สภาพบรรยากาศในสถานที่ทำงานที่ปลอดความกลัวและเปิดกว้างทางความคิด ภายใต้กรอบความรับผิดชอบต่อส่วนรวม

Teamwork

คนทำงานเป็นทีมด้วยใจ

การทำงานเป็นทีม การสร้างทีม การแบ่งหน้าที่ภายในทีม และการมีความรับผิดชอบร่วมกันเป็นทีม

Resilience

เคยล้มแล้ว ต้องลุกไว

มีความยืดหยุ่นล้มแล้วลุกไว สามารถเรียนรู้จากความผิดพลาด ความล้มเหลว และสามารถปรับปรุงตัวเองเพื่อก้าวไปข้างหน้าต่อไปได้อย่างรวดเร็ว

Utility

นำประโยชน์สู่ประชาชน

สร้างประโยชน์ให้ส่วนรวม ทั้งภายในและภายนอกองค์กร

Uncovering

โปร่งใส เปิดเผย

ไม่ปกปิด เปิดเผย โปร่งใส สามารถเปิดเผยกระบวนการจัดทำนโยบายและแผน (Transparency) การประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดสรรเงินกองทุนต่อสาธารณชนได้ ตามกฎระเบียบข้อบังคับ รวมถึงมีเอกสารหลักฐานที่สามารถตรวจสอบได้

Environment

ใส่ใจสิ่งแวดล้อม

การคำนึงถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัว และสภาพแวดล้อมในสถานที่ทำงานที่เหมาะสม รวมไปถึงการคำนึงถึงชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรในชาติ

หน้าที่และอำนาจ

ของส่วนราชการ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภารกิจหลักตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 มีดังนี้

01

จัดทำนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

02

ประสานและจัดทำแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการอื่น ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานการจัดการเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม

03

ศึกษา วิเคราะห์ ประสาน และดำเนินการให้มีการประกาศเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

04

ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบาย แผน และมาตรการและจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม

05

ดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากโครงการหรือกิจกรรมของภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งมีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดผลเสียหายต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม

06

บริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อสนับสนุนนโยบาย แผน และมาตรการ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในทุกภาคส่วน

07

ประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศและต่างประเทศ ในการดำเนินการร่วมด้านนโยบายและแผนการอนุรักษ์และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

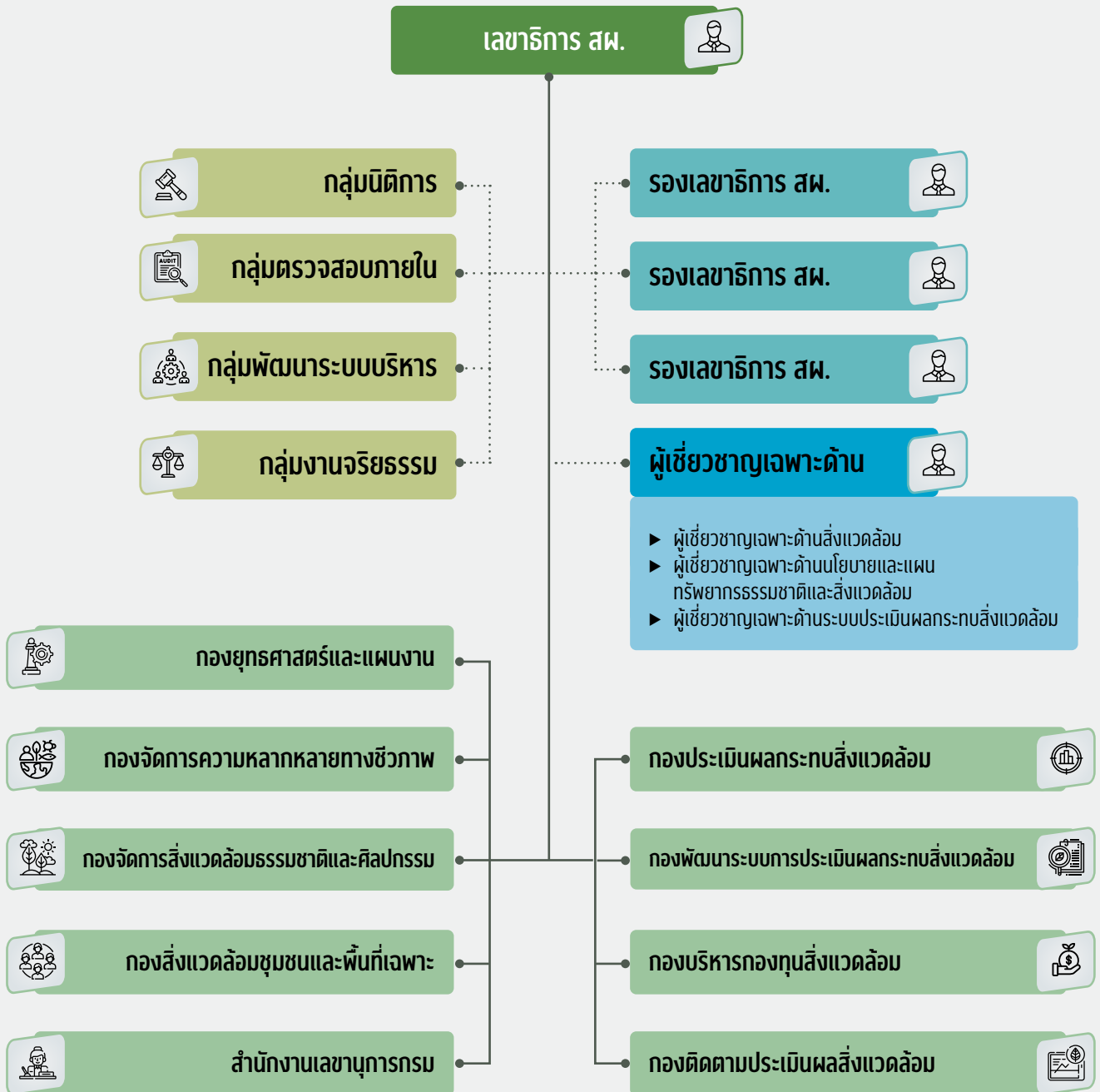
08

เสนอความเห็นเพื่อประกอบการพิจารณา ในการกำหนดนโยบายและแผนการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ตลอดจนดำเนินการตามพันธกรณีของความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพ

09

ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนด ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของสำนักงาน หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย

โครงสร้างองค์กร

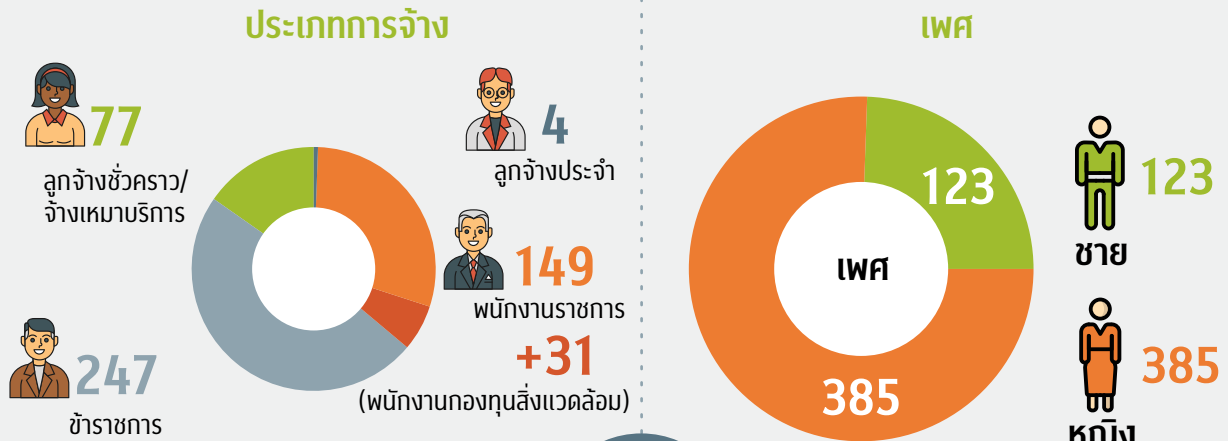

หมายเหตุ

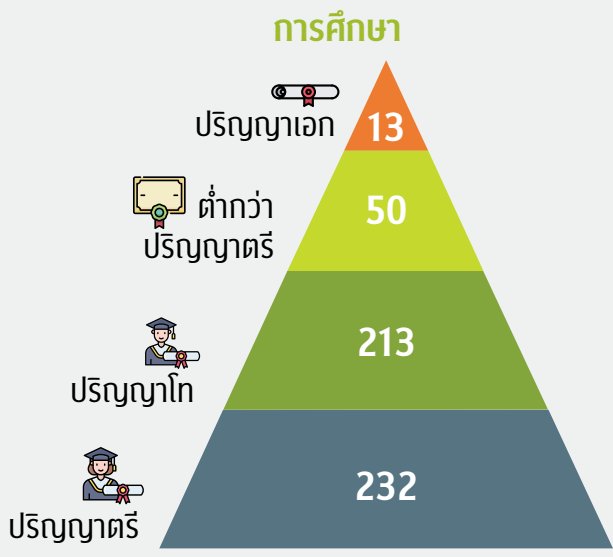
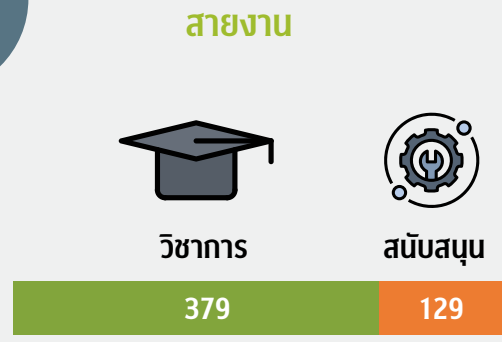
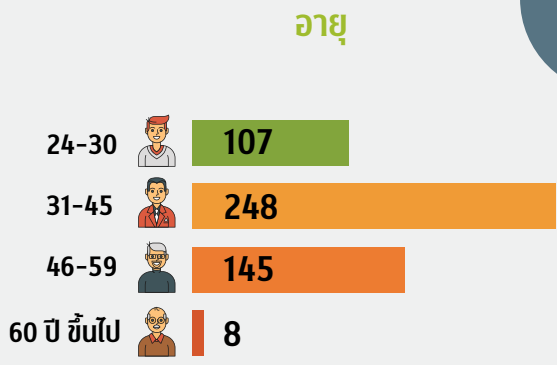
————— หน่วยงานระดับกอง

..... หน่วยงานขึ้นตรงกับ สสพ.

อัตรากำลัง

508
รวมบุคลากรทั้งหมด

ยุทธศาสตร์

ภายใต้แผนยุทธศาสตร์ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วย 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 01

บูรณาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่เพื่อรองรับการเติบโตทางเศรษฐกิจ

- สร้างความสมดุลของการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- สนับสนุนกิจกรรม/โครงการพัฒนาที่มีการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง
- ส่งเสริมสนับสนุนการใช้กลไกทางการเงินเพื่อการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบคาร์บอนต่ำและเศรษฐกิจ BCG

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 02

บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน

- เพิ่มประสิทธิภาพเครื่องมือ กลไกที่เหมาะสมต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตลอดจนส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของประชาชน
- สร้างการยอมรับต่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- พัฒนากฎระเบียบให้เหมาะสม ทันต่อสถานการณ์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 03

ยกระดับกระบวนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สู่การกำหนดเป้าหมายอนาคต

- จัดทำมาตรการการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ
- สร้างการยอมรับต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
- เพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 04

ภาครัฐทันสมัยด้านระบบและบุคลากร

- องค์กรมีฐานข้อมูลและเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย
- บุคลากรมีความเชี่ยวชาญ มีศักยภาพรองรับวิถีและนวัตกรรมใหม่
- เพิ่มความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง
- ลดโอกาสการดำเนินงานที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อองค์กร
- มีระบบการบริหารงานที่ดี ทันสมัย โปร่งใส ไร้ทุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล

ผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการราชการ สผ.

สผ. สามารถดำเนินงานได้บรรลุเป้าหมายการตามแผนปฏิบัติการราชการรายปี พ.ศ. 2568 ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่

1 ด้านการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

สผ. ได้พัฒนาระบบคลังข้อมูล ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (Thailand Biodiversity Information Facility: TH-BIF) ที่สนับสนุน การดำเนินงาน ในด้านการอนุรักษ์ ป่าไม้ เข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพ ที่เป็นธรรม ปัจจุบันมีการดำเนินการประสานหน่วยงานเจ้าของพื้นที่ ได้แก่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อขอชุดข้อมูลสิ่งมีชีวิตในพื้นที่เป้าหมายและจัดทำให้อยู่ในแบบฟอร์มมาตรฐานของระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยในปี 2568 ได้เผยแพร่ข้อมูลเพิ่มเติม 3 พื้นที่ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติผาแต้ม อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะช้าง และอุทยานแห่งชาติเขาค้อ มีการเชื่อมต่อข้อมูลกับหน่วยงานเครือข่ายภายใต้ระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง กรมประมง และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และจัดทำชุดข้อมูลสิ่งมีชีวิตและระบบนิเวศ และชุดข้อมูลการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม จำนวน 2 ชุดข้อมูล พร้อมจัดทำเมทาดาตาของชุดข้อมูล

2 ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมินิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พื้นที่สีเขียว พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม พื้นที่เฉพาะและพื้นที่พัฒนาพิเศษเพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

มีการดำเนินการ ดังนี้ (1) จัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรมประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ ในพื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด (จังหวัดนครศรีธรรมราช และ จังหวัดสงขลา) พร้อมฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยผัง 4 ระดับ ได้แก่ ผังระดับภาค 1 ผัง ผังระดับจังหวัด 2 ผัง ผังระดับอำเภอ 9 ผัง และผังระดับย่าน 15 ผัง รวมถึง แนวทางการขับเคลื่อนผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ ภาคใต้ 2 จังหวัด (2) จัดทำผังภูมินิเวศการอนุรักษ์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติรายประเภท พื้นที่ภาคใต้ รวม 14 จังหวัด 88 ผัง พร้อมทั้งแนวทางการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติรายประเภท ในพื้นที่ภาคใต้ และ (3) จัดทำแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 - 2570

3 ด้านการยกระดับกระบวนการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (ด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

มีเป้าหมายในการส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) โดยสร้างความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประชาชน ภายใต้หลักการมีส่วนร่วมและหลักธรรมาภิบาล โดยในปีงบประมาณ 2568 มีการสำรวจการยอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ได้ผลการศึกษารายอมรับและความเชื่อมั่นต่อระบบ EIA อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 86.04 มีการสำรวจใน 4 ประเด็น และมีผลการสำรวจดังภาพ

4 ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มีการขับเคลื่อนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยสู่การปฏิบัติ โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนตัวชี้วัดดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand) สู่ระดับพื้นที่

(2) จัดทำรายงานสถานการณ์ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ปี 2568

(3) จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์สำหรับการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม

ทั้งนี้ ผลการประเมิน EPI Thailand ในปี 2568 มีค่าเท่ากับ 75.7 คะแนน มีค่าสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2567 (74.4 คะแนน) โดยเป็นคะแนนในวัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 57.2 คะแนน วัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 95.6 คะแนน และวัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ 66.4 คะแนน

5 ด้านการพัฒนากระบวนการบริหารงานภาครัฐ และการขับเคลื่อนองค์กรดิจิทัล

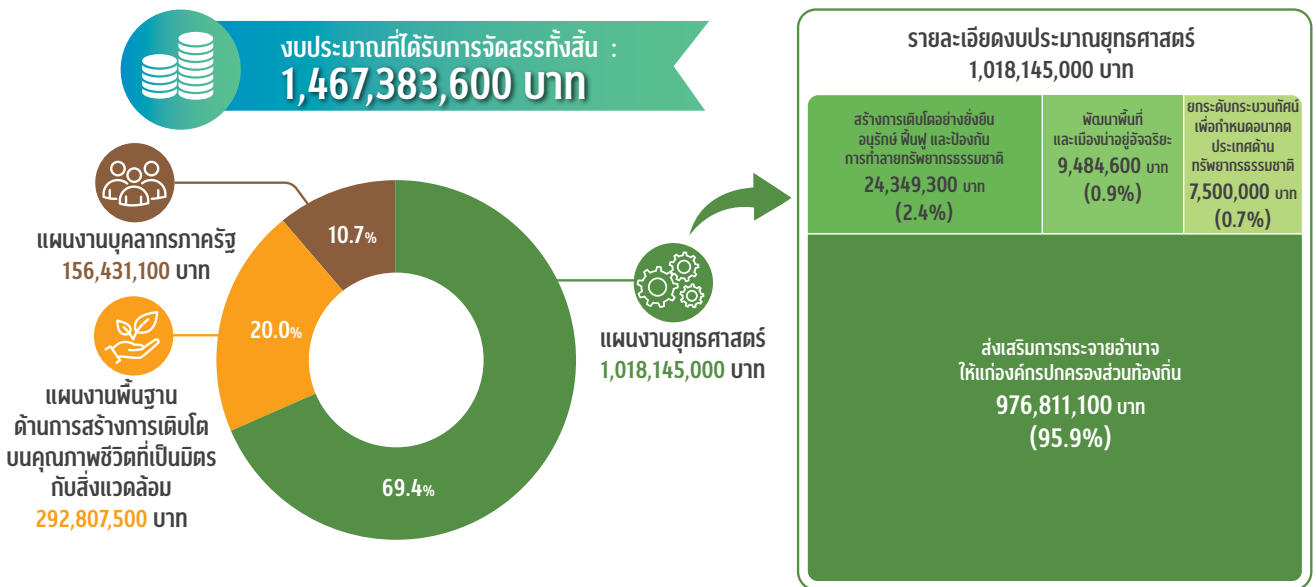

มีการดำเนินการจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจ ความไม่พึงพอใจ และความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (เป็นการสำรวจทุก 2 ปี) ซึ่งผลร้อยละความพึงพอใจต่อการดำเนินงานของ สผ. ในภาพรวม เฉลี่ย 4.49 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.80 มากกว่าค่าเป้าหมายที่ ร้อยละ 82 และมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของ สผ. ในภาพรวม เฉลี่ย 4.51 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.20 รวมถึง ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ 96.24 คะแนน อยู่ในระดับ ผ่านดี

งบประมาณและผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

งบประมาณที่ได้รับจัดสรร

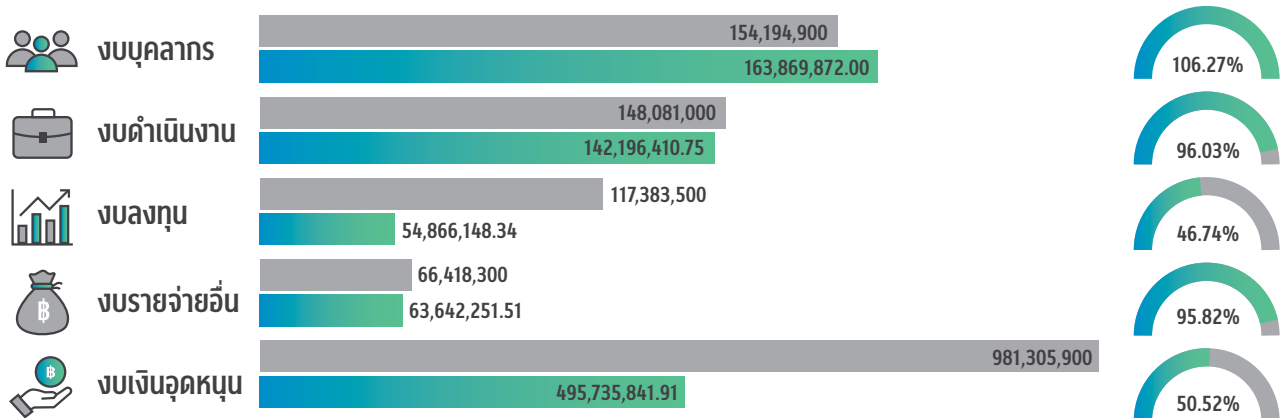
สผ. ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568 จำนวนทั้งสิ้น 1,467,383,600 บาท สามารถจำแนกงบประมาณที่ได้รับจัดสรร และผลเบิกจ่ายงบประมาณ ดังนี้

ผลการเบิกจ่ายงบประมาณ (ณ วันที่ 30 กันยายน 2568)

ยอดเบิกจ่ายรวมทั้งสิ้น : **920,310,524.51 บาท** (คิดเป็น 62.72%)

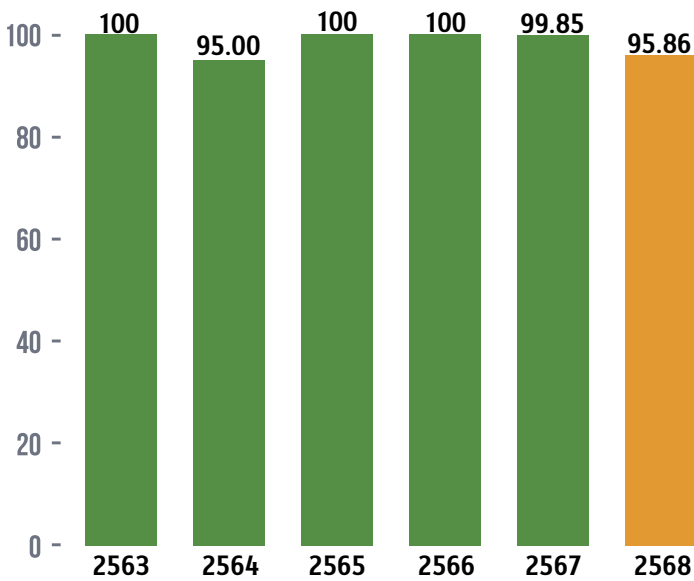
ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

กรอบและแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ มีรอบการประเมิน ปีละ 2 รอบ ได้แก่ รอบ 6 เดือน (1 ตุลาคม 2567 - 31 มีนาคม 2568) และรอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม - 30 กันยายน 2568) โดยมอบหมายให้สำนักงาน ก.พ.ร. เป็นผู้ประเมินส่วนราชการ ประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ ได้แก่

- 1) การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) ร้อยละ 70 และ
- 2) การประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) ร้อยละ 30

ผลการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของส่วนราชการ พ.ศ. 2563 - 2568
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สผ. ถ่ายทอดตัวชี้วัดมาจาก Strategic KPIs ของ ก.ส.ว.ร. และ Joint KPIs ที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดเพื่อสะท้อนผล และพัฒนาการดำเนินงานของ สผ. อย่างต่อเนื่อง และตอบเจตจำนงนโยบายสำคัญของชาติ

จากการดำเนินการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ถึงปัจจุบัน พบว่าผลการประเมินตนเองตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ สผ. อยู่ในระดับดีมากอย่างต่อเนื่อง

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 การประชุมคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สผ. ครั้งที่ 4/2567 เมื่อวันที่ 26 กันยายน 2567 คณะกรรมการฯ มีมติรับทราบกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และเห็นชอบ (ร่าง) ตัวชี้วัดการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ของ สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ประกอบด้วย ตัวชี้วัดการประเมินประสิทธิผลการดำเนินงาน (Performance Base) จำนวน 4 ตัว และตัวชี้วัดการประเมินศักยภาพในการดำเนินงาน (Potential Base) จำนวน 3 ตัว

ผลการประเมินตนเองตามกรอบการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของ สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รอบ 12 เดือน (1 ตุลาคม 2567 - 30 กันยายน 2568) มีผลการประเมิน 95.86 คะแนน อยู่ในระดับดีมาก ทั้งนี้ คณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ สผ. ในการประชุม ครั้งที่ 4/2568 เมื่อวันที่ 19 กันยายน 2568 มีมติรับทราบผลการประเมินตนเองดังกล่าวแล้ว

ผลการดำเนินงาน

ตามแนวทางการประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

01

Performance Base ร้อยละ 70

ตัวชี้วัด

ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand)
(น้ำหนัก ร้อยละ 15)

การบรรลุเป้าหมาย

87.50 คะแนน

เป้าหมายขั้นมาตรฐาน :

คะแนน EPI Thailand 77.00 คะแนน (ค่าเฉลี่ยผลการดำเนินงาน 3 ปีย้อนหลัง)

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมิน EPI Thailand ปี 2568 มีค่าเท่ากับ 75.70 คะแนน มีค่าสูงขึ้นเมื่อเทียบกับปี 2567 (74.4 คะแนน) โดยเป็นคะแนนในวัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม 57.20 คะแนน วัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 95.60 คะแนน และวัตถุประสงค์เชิงนโยบายด้านความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ 66.40 คะแนน

02

ตัวชี้วัด

ระดับความสำเร็จการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเพณีอันมีคุณค่า ตามภูมินิเวศพื้นที่ภาคใต้
(น้ำหนัก ร้อยละ 10)

การบรรลุเป้าหมาย

100 คะแนน

เป้าหมายขั้นสูง :

คณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัด เห็นชอบผังพื้นที่ภาคใต้อย่างน้อย 1 จังหวัด

ผลการดำเนินงาน

คณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช มีมติให้ความเห็นชอบต่อผลการดำเนินงานโครงการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเพณีอันมีคุณค่า ตามภูมินิเวศ พื้นที่ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ในการประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัดนครศรีธรรมราช ครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2568

03

ตัวชี้วัด

3. ระดับความสำเร็จในการพัฒนากลไก/ขั้นตอนการรับรองพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (Other Effective Area-based Conservation Measures: OECMs) (น้ำหนัก ร้อยละ 15)

การบรรลุเป้าหมาย

100 คะแนน

เป้าหมายขั้นสูง :

เตรียมวาระการประชุมเสนอคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ (กocz.) เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบรับรองพื้นที่ OECMs อย่างน้อย 1 พื้นที่

ผลการดำเนินงาน

1. คณะทำงานพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (OECMs) ในการประชุมครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2568 และคณะกรรมการบูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2568 มีมติเห็นชอบ 1) (ร่าง) กลไก/ขั้นตอนการรับรองพื้นที่ OECMs ของประเทศไทย และ 2) ผลการดำเนินงานในพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ OECMs ของประเทศไทย จำนวน 5 พื้นที่ และให้นำเสนอผลการดำเนินงานทั้ง 2 เรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (กocz.) เพื่อพิจารณาต่อไป

2. สผ.ดำเนินการเพื่อจัดประชุมคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (กocz.) ครั้งที่ 1/2568 เพื่อพิจารณา (ร่าง) กลไก/ขั้นตอนการรับรองและผลการดำเนินงานในพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ OECMs ของประเทศไทย ซึ่ง สผ. ได้จัดส่งวาระการประชุมและหนังสือเชิญคณะกรรมการฯ เรียบร้อยแล้ว

04

ตัวชี้วัด

4. ระดับความสำเร็จของการจัดทำกฎหมายด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (น้ำหนัก ร้อยละ 15)

การบรรลุเป้าหมาย

100 คะแนน

เป้าหมายขั้นสูง :

- ประชุมชี้แจงเพื่อเผยแพร่กฎหมายอย่างน้อย 3 ฉบับ
- ผลสำรวจความคิดเห็นในการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมาย

ผลการดำเนินงาน

ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงเพื่อเผยแพร่กฎหมาย 3 ฉบับ โดยมีผลสำรวจความคิดเห็นในการรับรู้เกี่ยวกับกฎหมาย ดังนี้

1. ประกาศ ทส. เรื่อง กำหนดโครงการ กิจกรรม หรือการดำเนินการ ซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ลงวันที่ 26 มิ.ย. 68 ลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 142 ตอนพิเศษ 260 ง หน้า 5 เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2568

จากการจัดประชุมชี้แจงเพื่อเผยแพร่กฎหมายมีผู้ตอบแบบสำรวจการรับรู้กฎหมาย จำนวน 168 คน จากจำนวนผู้เข้าร่วมทั้งหมด 174 คน คิดเป็นร้อยละ 96.55 และผู้ตอบแบบสำรวจมีการรับรู้กฎหมายในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 100

2. ประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการจัดส่งรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2568 ลงวันที่ 27 มกราคม 2568 ซึ่งประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ 7 กุมภาพันธ์ 2568

จากการจัดประชุมชี้แจงเพื่อเผยแพร่กฎหมายมีผู้ตอบแบบสำรวจการรับรู้กฎหมาย จำนวน 132 คน จากผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนทั้งสิ้น 140 คน คิดเป็นร้อยละ 94.29 และผู้ตอบแบบสำรวจมีการรับรู้ประกาศฉบับดังกล่าวในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 99.09

3. ประกาศ สผ. เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการยื่นคำขอในกระบวนการพิจารณาการอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2568 ลงวันที่ 29 กรกฎาคม 2568 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2568

จากการจัดประชุมชี้แจงเพื่อเผยแพร่กฎหมายมีผู้ตอบแบบสำรวจการรับรู้กฎหมาย จำนวน 135 คน จากผู้เข้าร่วมประชุมจำนวนทั้งสิ้น 144 คน คิดเป็นร้อยละ 93.75 และผู้ตอบแบบสำรวจมีการรับรู้ประกาศฉบับดังกล่าวในภาพรวม คิดเป็นร้อยละ 96.75

05

ตัวชี้วัด

5. ระดับความสำเร็จการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างยั่งยืนภายใต้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม (น้ำหนัก ร้อยละ 15)

การบรรลุเป้าหมาย

100 คะแนน

เป้าหมายขั้นสูง :

- ชุดข้อมูลแสดงผลผ่านระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF)
- รายงานผลการดำเนินโครงการภายใต้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปี พ.ศ. 2567

ผลการดำเนินงาน

1. สผ. ได้ดำเนินการนำชุดข้อมูลฐานวิทยาศาสตร์และชุดข้อมูลพันธุกรรมของวัวแดงในพื้นที่อนุรักษ์ทั่วประเทศ 36 แห่งทั่วประเทศ แสดงผลผ่านระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF) เรียบร้อยแล้ว

2. สผ. ได้จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการภายใต้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปี พ.ศ. 2567 เสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อรับทราบครบถ้วนแล้ว ซึ่งเป็นโครงการที่ดำเนินงานสิ้นสุด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 9 โครงการ

06

Potential Base ร้อยละ 30**ตัวชี้วัด**

คะแนนการประเมินสถานะของ
หน่วยงานในการเป็นระบบราชการ 4.0
(PMQA 4.0)
(น้ำหนัก ร้อยละ 10)

การบรรลุเป้าหมาย**92.69 คะแนน**

เป้าหมายขั้นมาตรฐาน : 400 คะแนน

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินสถานะของหน่วยงาน
ภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0
(PMQA 4.0) เท่ากับ 449.53 คะแนน

07

ตัวชี้วัด

ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล
หน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย
(น้ำหนัก ร้อยละ 5)

การบรรลุเป้าหมาย**100 คะแนน**

เป้าหมายขั้นสูง : มีจำนวน Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป เท่ากับ 7 Pillar

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินระดับความพร้อม
รัฐบาลดิจิทัล หน่วยงานภาครัฐของ
สผ. มีจำนวน Pillar ระดับ 3 ขึ้นไป
เท่ากับ 7 Pillar

08

ตัวชี้วัด

คะแนนความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล
หน่วยงานภาครัฐ ของประเทศไทย
(น้ำหนัก ร้อยละ 5)

การบรรลุเป้าหมาย**100 คะแนน**

เป้าหมายขั้นสูง : 79.21 คะแนน

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินคะแนนความพร้อม
รัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของ สผ.
เท่ากับ 83.67 คะแนน

09

ตัวชี้วัด

คะแนน EIT Public
(น้ำหนัก ร้อยละ 5)

การบรรลุเป้าหมาย**100 คะแนน**

เป้าหมายขั้นสูง : 94.31 คะแนน

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินคะแนน EIT Public
ของ สผ. เท่ากับ 94.79 คะแนน

10

ตัวชี้วัด

คะแนน EIT Survey
(น้ำหนัก ร้อยละ 5)

การบรรลุเป้าหมาย**69.40 คะแนน**

เป้าหมายขั้นต้น : 84.33 คะแนน

ผลการดำเนินงาน

ผลการประเมินคะแนน EIT Survey
ของ สผ. เท่ากับ 88.21 คะแนน

คะแนนรวม

95.86

สรุปผลการประเมิน

ระดับดีมาก

02

50 ปี สผ. ขับเคลื่อนนโยบายสู่ผลลัพธ์
แห่งการเปลี่ยนแปลง

ปัจจุบันปัญหาความท้าทายด้านสิ่งแวดล้อมทวีความรุนแรงมากขึ้น นับเป็นภัยคุกคามต่อความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วโลก ดังนั้นการยกระดับนโยบายและแผนงานด้านสิ่งแวดล้อมในระยะยาวให้มีความทันสมัย เชื่อมโยงกับมิติทางด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจสู่สังคมคาร์บอนต่ำ การส่งเสริมกลไกด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อมเพื่อให้อุตสาหกรรมกับยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของสหประชาชาติ จึงเป็นประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการและถ่ายทอดไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนรายนานอกจากนี้ การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐระหว่างกระทรวง ภาคเอกชน และภาคประชาชน จะช่วยส่งเสริมให้การดำเนินนโยบายและแผนต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในการใช้จ่ายงบประมาณของประเทศ ซึ่ง สผ. เป็นหนึ่งในหน่วยงานภาครัฐที่มุ่งมั่นขับเคลื่อนและปรับปรุงการดำเนินงาน เพื่อให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว นับตั้งแต่พ.ศ. 2518 ที่หน่วยงานเป็นสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามการประกาศใช้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 เป็นฉบับแรก โดยให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) เป็นคณะกรรมการระดับชาติ และมีสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ซึ่งอยู่ภายใต้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของ กก.วล.

ต่อมาได้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ 2 ครั้ง ในปี พ.ศ. 2521 และ พ.ศ. 2522 สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ได้ย้ายมาสังกัดกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพลังงาน จากนั้นในปี พ.ศ. 2535 รัฐบาลได้ปรับปรุงกฎหมายสิ่งแวดล้อมใหม่ โดยตราเป็นพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เพื่อขยายขอบเขตงานด้านสิ่งแวดล้อมให้กว้างขวางขึ้นทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และการประสานงานกับต่างประเทศ ส่งผลให้มีการจัดตั้งหน่วยงานด้านสิ่งแวดล้อมจากเดิมสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพียงหน่วยงานเดียว เป็น 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันคือ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หรือ สผ.) กรมควบคุมมลพิษ หรือ คพ. และกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม (ปัจจุบันคือ กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม หรือ สส.) ซึ่งปัจจุบันทั้ง 3 หน่วยงาน สังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ กก.วล สังกัดภายใต้ สผ. นับตั้งแต่ 8 ตุลาคม 2545 เป็นต้นมา ตามนโยบายปฏิรูประบบราชการ พ.ศ. 2545

นับเป็นเวลา 50 ปี ที่มีการยกระดับและปรับปรุงการดำเนินงานภารกิจของ สผ. ให้เหมาะสมและเท่าทันตามวิกฤตสิ่งแวดล้อมในประเทศและสอดคล้องสถานการณ์สิ่งแวดล้อมของโลก ดังตัวอย่างเช่น จากปัญหาความเหลื่อมล้ำและความยากจนของประชาชนในประเทศไทย จึงได้มีการยกระดับการบริหารจัดการที่ดิน จัดตั้งเป็นสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (จากกองบริหารจัดการที่ดิน สผ.) เพื่อจัดสรรที่ดินให้ผู้ยากไร้ได้ที่อยู่อาศัยและที่ทำการเกษตรดำรงชีพ พร้อมกับแก้ไขปัญหาคือการถือครองที่ดินที่ทับซ้อนหรือมีแนวเขตไม่ชัดเจน อันเป็นสาเหตุของความขัดแย้งระหว่างประชาชนและรัฐมาอย่างยาวนาน การเตรียมความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ได้มีการยกระดับภารกิจของกองประสานการจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สผ. ควบรวมกับการดำเนินงานของกรมส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม (เดิม) และจัดตั้งเป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศและของโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ และพร้อมรองรับการดำเนินงานตามข้อตกลงระหว่างประเทศที่จะเกิดขึ้นในอนาคต แม้ในปัจจุบันงานด้านการบริหารจัดการที่ดินและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศจะถูกส่งต่อภารกิจ โอนอำนาจหน้าที่ และอัตรากำลังไปยังหน่วยงานที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่เรียบร้อยแล้วก็ตาม แต่ สผ. ก็ยังคงภารกิจสำคัญอีกเป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำแผนและนโยบายเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เชื่อมโยงกับทิศทาง แนวทางข้อตกลงต่าง ๆ ในเวทีระดับโลก ยึดโยงมาสู่แผน นโยบายการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศ เช่น ความหลากหลายทางชีวภาพ มรดกโลก เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายต่าง ๆ ด้านสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ เช่น การประกาศพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม การอนุรักษ์แหล่งศิลปกรรมและธรรมชาติ เมืองเก่าและกรุงรัตนโกสินทร์ พื้นที่สีเขียว การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมจากการพัฒนาโครงการต่าง ๆ การจัดการขยะ น้ำเสีย และสิ่งปฏิกูลในระดับจังหวัด การจัดสรรเงินสนับสนุนของกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีภาพรวมของการดำเนินงานในปัจจุบัน ดังนี้

1. ด้านการจัดทำนโยบายและแผน ตามข้อกำหนดของกฎหมาย อนุสัญญา พิธีสารที่สำคัญ

สผ. นับได้ว่าเป็นหน่วยงานที่มีบทบาทสำคัญในการจัดทำนโยบายและแผนในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ระดับโลก ระดับประเทศ รายสาขา/ประเด็น จนถึงแผนเชิงพื้นที่ รวมทั้งจัดทำมาตรการและกลไก เพื่อเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1.1 การส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ สผ. มีภารกิจในการจัดทำแผนหลายฉบับ ไม่ว่าจะเป็นนโยบายและแผนการส่งเสริมนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ตามมาตรา 13 (1) เป็นนโยบายและแผนระยะยาว 20 ปี และมีภารกิจถ่ายทอดสู่แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา 35 (แผนระยะกลาง 5 ปี) ที่มีการบูรณาการประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อให้หน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งปัจจุบันจัดเป็นแผนระดับที่ 3 นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2540 – ปัจจุบัน ได้ประกาศใช้นโยบายและแผนการส่งเสริมฯ แล้วรวม 2 ฉบับ (นโยบายและแผนฯ พ.ศ. 2540 – 2559 และ พ.ศ. 2560 – 2580) และ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น 6 ฉบับ โดยฉบับปัจจุบัน คือ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 – 2570 โดยได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) เพื่อเป็นกลไกระดับนโยบายในการกำกับติดตามและให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดทำและขับเคลื่อนนโยบายและแผนให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประชุมคณะอนุกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการประชุม กก.วล. จำนวน 6 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 - 5 นายกรัฐมนตรีได้มอบหมาย นายประเสริฐ จันทรรวงทอง รองนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ประธาน ส่วนการประชุม กก.วล. ครั้งที่ 6 นายกรัฐมนตรีได้มอบหมาย นายสุชาติ ชมกลิ่น รองนายกรัฐมนตรี ทำหน้าที่ประธาน ซึ่งมีการพิจารณาด้านนโยบายและการบริหาร รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) มาตรการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM_{2.5}) การประชุมสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ มาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยมีเรื่องสำคัญในการประกาศกำหนดให้ กรุงเทพมหานคร จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดลำพูน และจังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นเขตควบคุมมลพิษ เป็นต้น

การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ทั้งนี้ สผ. อยู่ระหว่างเตรียมจัดทำแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2571 – 2575 โดยมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการนโยบาย (Policy Integration) ที่เชื่อมโยงเป้าหมายและการดำเนินร่วมกันระหว่างหน่วยงานและภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องผ่านการกำหนดประเด็นร่วมสำคัญด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ นอกจากนี้ สผ. ยังมีหน้าที่ในการจัดทำ**แผนปฏิบัติการเพื่อจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด** ตามมาตรา 37 จัดทำขึ้นเพื่อเป็นช่องทางหนึ่งในการสนับสนุนงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำหรับการก่อสร้างหรือดำเนินการเพื่อให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านประสิทธิภาพการจัดการของเสียชุมชนของประเทศ

โดยมาตรา 13 (13) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 ได้กำหนดให้ กก.วล. จัดทำและนำเสนอ**รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ**ต่อคณะรัฐมนตรีอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง โดยการกำกับของคณะกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลทางวิชาการให้คณะรัฐมนตรีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปประกอบการตัดสินใจในการกำหนดนโยบาย แผน มาตรการ ตลอดจนแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ ซึ่งการจัดทำรายงานสถานการณ์ฯ ได้รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลครอบคลุมมิติการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคม และสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับโลกและระดับภูมิภาคอาเซียน สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 สาขา ได้แก่ ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ทรัพยากรแร่ พลังงาน ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ความหลากหลายทางชีวภาพ สถานการณ์มลพิษ สิ่งแวดล้อมชุมชน สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ รวมถึงการคาดการณ์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลง และเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ในระยะหลังได้จัดทำ**รายงานประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมเชิงพื้นที่ที่สำคัญและควรได้รับการแก้ไข**ในกรณีศึกษาต่าง ๆ เพิ่มเติมอีกด้วย

สำหรับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ในช่วง พ.ศ. 2568 ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทิศทางดีขึ้น ได้แก่ ปริมาณการผลิต การใช้ และการส่งออกแร่ลดลง พื้นที่ป่าไม้ค่อนข้างคงที่ ประชากรเสียโครงในธรรมชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ปริมาณน้ำกักเก็บในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เพิ่มขึ้น ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้น พื้นที่ป่าชายเลนคงสภาพเพิ่มขึ้น พบพรรณไม้ชนิดพันธุ์ใหม่ของโลกในประเทศไทย 14 ชนิด และพบครั้งแรกของประเทศไทย 10 ชนิด สัตว์ป่าสงวนเพิ่มขึ้น 1 ชนิด คือ นกชนหิน ปริมาณ

ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 10 ไมครอน (PM₁₀) มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศไม่เกินค่ามาตรฐาน ขยะมูลฝอยได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องและนำกลับไปใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น ค่าเฉลี่ยพื้นที่สีเขียวต่อประชากรในกรุงเทพมหานครมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์อยู่ในเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ในระดับดี และอุทยานธรณีได้รับการรับรองเป็นอุทยานธรณีระดับท้องถิ่นเพิ่ม 1 แห่ง คือ อุทยานธรณีเชียงราย จังหวัดเชียงราย ในขณะที่สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ควรเฝ้าติดตาม ได้แก่ การสูญเสียดินเพิ่มขึ้น และความสมบูรณ์ของที่ดินต่ำลง ปริมาณการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายเพิ่มขึ้น การใช้พลังงานทดแทนลดลง อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีของประเทศสูงกว่าค่าปกติ และความถี่และความรุนแรงของภัยพิบัติทางธรรมชาติเพิ่มขึ้น

การคาดการณ์แนวโน้มสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในอนาคต ระยะสั้น (2 ปี) ได้แก่ (1) ทรัพยากรน้ำ ปริมาณน้ำท่ามีแนวโน้มลดลง ส่งผลกระทบต่อการจัดสรรน้ำภาคเกษตรและระบบนิเวศ (2) คุณภาพอากาศ PM_{2.5} มีแนวโน้มลดลงบางพื้นที่ แต่ภาคเหนือยังคงมีความเสี่ยงสูงและวิกฤติช่วงฤดูแล้ง (3) ของเสียอันตรายและขยะพลาสติกจากพฤติกรรมบริโภคยุคใหม่ (ออนไลน์) และการใช้บรรจุภัณฑ์แบบใช้ครั้งเดียว ยังคงมีปริมาณสูง แต่มีแนวโน้มลดลง (4) ภัยพิบัติทางธรรมชาติ เกิดสภาพอากาศสุดขั้วเพิ่มขึ้น การสะสมความชื้นเพิ่มความเสี่ยงต่อพายุหมุนเขตร้อน และปรากฏการณ์เอลนีโญส่งผลให้เกิดภัยแล้งรุนแรงและฝนทิ้งช่วงยาวนานในบางช่วงเวลา (5) การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ แนวโน้มการท่องเที่ยวฟื้นตัวอย่างรวดเร็ว นักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เกินขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และระยะยาว (10 ปีข้างหน้า) ได้แก่ (1) โครงสร้างเมืองเปลี่ยนแปลง เมืองขยายตัวและประชากรแออัดในเขตเมือง ทำให้ความต้องการใช้พลังงาน น้ำ และการจัดการของเสียเพิ่มสูงขึ้น (2) ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ อุณหภูมิเฉลี่ยและระดับน้ำทะเลสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งระบบนิเวศชายฝั่งและระบบนิเวศบนบก (3) ความต้องการใช้ทรัพยากรเพิ่มขึ้น ทั้งทรัพยากรแร่ น้ำ และพลังงาน ตามการเติบโตทางเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมือง (4) การเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว โมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy) ยังคงเผชิญกับความเหลื่อมล้ำระหว่างภูมิภาคและภาคเศรษฐกิจ (5) ภัยคุกคามจากพันธุ์ต่างถิ่นรุกราน พื้นที่ชุ่มน้ำและระบบนิเวศพื้นถิ่นมีความเสี่ยงสูงที่จะถูกแทนที่โดยชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกราน และ (6) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเติบโตและหลากหลายมากขึ้น เพื่อรองรับความท้าทายด้านมลพิษ การใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จากการคาดการณ์ฯ จึงเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ระยะสั้น 5 มาตรการ ได้แก่ (1) การบริหารจัดการภัยแล้งและน้ำท่วม (2) การควบคุม PM_{2.5} ภาคเหนือ (3) การจัดการของเสียอันตรายและขยะพลาสติก (4) การเฝ้าระวังภัยธรรมชาติแบบ Early Warning และ (5) การบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน และระยะยาว 6 มาตรการ ได้แก่ (1) ขับเคลื่อนการลงทุนด้านเศรษฐกิจสีเขียว (2) นำฝั้งน้ำประกอบการจัดทำผังเมืองที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (3) ส่งเสริมเศรษฐกิจหมุนเวียนในระดับชุมชน

(4) อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม (5) ยกระดับระบบติดตามและประเมินผลสิ่งแวดล้อม และ (6) การสร้างมูลค่าเพิ่มบนพื้นฐานเศรษฐกิจชีวภาพ (Bio-Based Economy)

สำหรับข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้จัดทำรายงานผลการติดตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 จากการทบทวนข้อเสนอแนะเชิงนโยบายจากรายงานสถานการณ์ฯ พ.ศ. 2566 ตามรายสาขาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 11 สาขา พบว่า มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายฯ จำนวน 72 ข้อเสนอแนะ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 75 แห่ง ดำเนินการโครงการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ตั้งแต่ พ.ศ. 2567 - 2568 แบ่งการดำเนินโครงการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านกฎหมายและนโยบาย ด้านการบริหารจัดการ และด้านสนับสนุน จำนวนรวม 333 โครงการ ซึ่งการดำเนินงานยังคงมีปัญหาและอุปสรรค จึงเสนอข้อคิดเห็นเพื่อนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการกำหนดข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในรายงานสถานการณ์ฯ รวมทั้งการวางแผนการดำเนินงานต่อไป

การสัมมนาเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2568

กล่าวเปิดประชุมโดย นายทรงวุฒิ ศรีสว่าง
ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม

กล่าวต้อนรับโดย รศ.ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์

นำเสนอ "ร่างรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
พ.ศ. 2568" โดย ดร.พรมภา สุตะวงศ์

นำเสนอ "สถานการณ์มลพิษจากการท่องเที่ยว
และแนวทางบริหารจัดการที่เหมาะสม"
โดย ผศ. ดร.ปเนต มโนชัยวิบูลย์

นำเสนอ "สถานการณ์ดินน้ำและแนวทางบริหารจัดการ
ที่เหมาะสม" โดย ผศ. ดร.จิรพงษ์ เหล่าน้ำใส

นำเสนอ "สถานการณ์มลพิษข้ามแดนกรณีแม่น้ำก๊ก
และแนวทางบริหารจัดการที่เหมาะสม"
โดย รศ. ดร. รุพลา เพ็ญรัตน์

นอกจากการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมของประเทศแล้ว สผ. ยังได้พัฒนาเครื่องมือประเมินผลลัพธ์ในการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คือ **ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมในบริบทของประเทศไทย (EPI Thailand)** เป็นเครื่องมือที่พัฒนามาจาก EPI Yale & Columbia ใช้ประเมินประสิทธิภาพการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ ที่เชื่อมโยงกับนโยบายและแผนของประเทศรวมทั้งสอดคล้องกับบริบทโลกครอบคลุม 3 วัตถุประสงค์เชิงนโยบาย ได้แก่ ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และด้านความสมบูรณ์ของระบบนิเวศ ในปี 2567 EPI Thailand ได้ผ่านความเห็นชอบจาก กก.วล. และ สผ. ได้จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การบูรณาการข้อมูลเพื่อสร้างเครือข่ายการบริหาร EPI ของประเทศไทย ระหว่าง 24 หน่วยงาน (9 กระทรวง) ร่วมขับเคลื่อน เพื่อประสานความร่วมมือและสร้างเครือข่ายการดำเนินการด้าน EPI ของประเทศไทย โดยในปี 2568 สผ. เน้นการสร้างการรับรู้และความเข้าใจกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ เพื่อขยายผลการดำเนินการไปสู่ระดับพื้นที่ ทั้งนี้ มีการจัดทำแผนบริหารจัดการ EPI ของประเทศไทย และแนวทางเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานภายใต้กรอบ EPI Thailand โดยในปี 2569 จะร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในพื้นที่ขับเคลื่อน EPI Thailand สู่นพื้นที่นำร่องต่อไป

การดำเนินงานเรื่อง EPI Thailand

นอกจากนี้ สผ. ยังได้มีการจัดทำแผนตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ 12) คือ **แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. 2567 - 2580 (SCP Roadmap 2024 - 2037)** ที่จัดทำขึ้นเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (เป้าหมายที่ 12) สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยมีการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนการดำเนินงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 "สร้างหลักประกันให้มีรูปแบบการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน" เพื่อเป็นกลไกขับเคลื่อนที่สำคัญ ทั้งนี้ แผนขับเคลื่อนฯ ฉบับดังกล่าวจะเป็นกรอบการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (SCP) ของประเทศไทยให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และสะท้อนความก้าวหน้าการดำเนินงานของทุกภาคส่วน สามารถนำไปพิจารณากำหนดแนวทางขับเคลื่อนและสนับสนุนภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2568 สผ. ร่วมกับ 15 องค์กรนำร่อง จัดพิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 ของประเทศไทย ประเด็นการลดขยะอาหาร เพื่อร่วมแสดงเจตนารมณ์ในการมุ่งมั่นรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้ปี พ.ศ. 2568 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นขับเคลื่อนการลดขยะอาหาร พร้อมทั้งนำร่องเป็นภาคีต้นแบบการลดขยะอาหาร และสร้างแรงขับเคลื่อนไปสู่การตื่นตัวในภาคส่วนต่าง ๆ อย่างเป็นวงกว้าง รวมทั้งจัดทำโครงการยกระดับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12 โดยศึกษาและจัดทำกรอบการรายงานความยั่งยืนที่เหมาะสมสำหรับ MSME และคู่มือการรายงานความยั่งยืนของธุรกิจ MSME แต่ละประเภทกิจกรรมทางเศรษฐกิจ รวมถึงแนวทางในการผลักดันและขับเคลื่อนให้ MSME บูรณาการเรื่องสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาล (ESG) เข้าไปในกระบวนการดำเนินธุรกิจได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสร้างโอกาสทางการแข่งขันและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน และยกระดับการดำเนินงาน SDGs ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ 12

การดำเนินงานตามแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

สำหรับแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในอนาคต เพื่อให้การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบรรลุเป้าหมายของนโยบายและแผนงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งประสานและสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานในด้านส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สผ.จึงได้พัฒนาแพลตฟอร์ม แอปพลิเคชัน ระบบฐานข้อมูล เพื่อรองรับการดำเนินงานในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1) ระบบประเมินผลดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เป็นนวัตกรรมข้อมูลที่น่าสนใจ จัดเก็บ และประมวลผลค่าคะแนนดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย และแสดงผลในลักษณะของ EPI Dashboard ซึ่งระบบฯ ประกอบด้วย (1) เว็บไซต์สำหรับแสดงผลการประเมินเอกสารเผยแพร่ และข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเว็บไซต์สำหรับการกรอกข้อมูลให้หน่วยงานนำเข้าข้อมูล (2) ฐานข้อมูลสำหรับจัดเก็บข้อมูลดิบ และ (3) ระบบการคำนวณทำหน้าที่ในการคำนวณค่าคะแนน EPI Thailand

S:UU EPI (<https://epi.onep.go.th/th/>)

2) แพลตฟอร์มการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (EQM Platform) เพื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปสู่การปฏิบัติ และเป็นพื้นที่กลางให้ทุกภาคส่วนสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยแพลตฟอร์มฯ ประกอบด้วยส่วนข้อมูลการจับคู่ภาคี (Matching Supports and Needs) เพื่อแบ่งปันและมองหาทรัพยากรสนับสนุนต่าง ๆ ในการดำเนินงาน รวมทั้งเป็นคลังข้อมูลที่จำเป็นต่อการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ นโยบายและแผน เครื่องมือและกลไก โครงการและกิจกรรมที่เป็นแนวปฏิบัติที่ดี

แพลตฟอร์มฯ (<https://eqmplatform.onep.go.th/>)

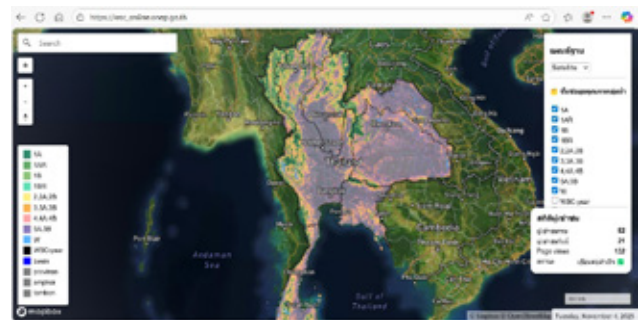
3) ระบบการติดตามการดำเนินงานโครงการที่ได้รับสนับสนุนงบประมาณให้ อปท. ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 - 2570 โดยใช้แพลตฟอร์ม Google Workspace ซึ่งเป็นแพลตฟอร์มออนไลน์ที่รวบรวมข้อมูลระบบบำบัดน้ำเสียรวมและระบบกำจัดของเสียรวมที่ได้รับการอุดหนุนงบประมาณภายใต้แผนปฏิบัติการฯ ในระดับจังหวัด จำนวน 264 แห่ง โดยให้สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการกรอกและปรับปรุงข้อมูล

4) ระบบติดตามประเมินผลการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย เพื่อจัดเก็บข้อมูลผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของ SDG 12 ประกอบด้วย 11 เป้าประสงค์ และ 13 ตัวชี้วัด โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดผ่านรูปแบบรายงานผล (template) วิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลและนำมาคำนวณค่าโดยใช้วิธีการคำนวณตามที่สหประชาชาติกำหนดได้ว่าเป็นระบบและสามารถติดตามประเมินผลได้ โดยทำการแปลผลและนำเสนอเป็นรูปภาพที่เข้าถึงได้ง่ายขึ้น

5) ระบบตรวจสอบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเบื้องต้นผ่าน Web - Application เผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของหน่วยงานเพื่ออำนวยความสะดวกหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้สามารถเข้าถึงข้อมูลชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ โดยสามารถตรวจสอบตำแหน่งที่ต้องการบนแผนที่ว่าอยู่ในขอบเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำและมติคณะรัฐมนตรีใด ทั้งนี้ ขอบเขตชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในระบบยังไม่สามารถใช้ในการอ้างอิงทางกฎหมายแต่ใช้ตรวจสอบพื้นที่ในเบื้องต้นได้ มีการแสดงผลได้รวดเร็ว และซ้อนทับกับแผนที่ฐานอื่น ๆ เช่นแผนที่ภาพถ่ายดาวเทียม และสามารถค้นหาตำแหน่งที่ตั้งสถานที่ต่าง ๆ ที่สำคัญได้

ระบบติดตามประเมินผลการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย

ระบบระบบตรวจสอบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำเบื้องต้น

ฐานข้อมูลคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

6) ฐานข้อมูลคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เพื่อจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลที่สำคัญเกี่ยวกับ กก.วล. อาทิ ระเบียบวาระการประชุม มติการประชุม รายงานการประชุม ประกาศและคำสั่ง กก.วล. เป็นต้น เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้รับบริการทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน ในการติดตามและสืบค้นข้อมูล

นอกจากนี้ สผ. ได้ยกระดับมาตรการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติซึ่งเป็นกรอบทิศทางการพัฒนาของประเทศและให้สอดคล้องกับบริบทของโลก และยังได้พัฒนาเครื่องมือและแพลตฟอร์มที่นำมาขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อวัตถุประสงค์การดำเนินงานในภาพรวมของประเทศ โดยทุกแนวทางสามารถเร่งรัดผลักดัน พื้นฟูแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้องตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ การขับเคลื่อนนโยบายและแผนด้านสิ่งแวดล้อมในอนาคตจำเป็นต้องเน้นที่การบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนทุกคน เพื่อให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีอย่างยั่งยืน

1.2 การดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

เป็นที่ทราบกันดีว่าประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพสูง แต่ด้วยภัยคุกคามจากปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ อาทิ มลภาวะในแม่น้ำและทะเล มลพิษทางอากาศ การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพเกินขีดจำกัด ส่งผลให้ความหลากหลายทางชีวภาพลดลง จึงจำเป็นต้องมีนโยบาย แผน และมาตรการในการรับมือต่อภัยคุกคามต่าง ๆ เพื่อหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ และบริการจากระบบนิเวศ สผ. จึงได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกลางระดับชาติ (National Focal Point: NFP) ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเชื่อมประสานการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ ติดตามการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญา พิธีสาร และความตกลงระหว่างประเทศ ระดับภูมิภาค และระดับชาติที่เกี่ยวข้อง โดยในทุก ๆ 2 ปี สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ จะจัดการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (CBD COP) เพื่อเป็นเวทีเจรจาในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกันในระดับโลก

ซึ่งอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพมีวัตถุประสงค์ 3 ประการ ได้แก่ 1) การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ 2) การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และ 3) การแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดจากการใช้ทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม ซึ่งประเทศไทยได้เข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาฯ เมื่อวันที่ 29 มกราคม 2547 โดย สผ. ในฐานะหน่วยประสานงานกลางระดับชาติมีการดำเนินงานที่สอดคล้องตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ และพิธีสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ และพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่เกิดจากทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม จนนำมาสู่การจัดทำนโยบาย มาตรการ กลยุทธ์และแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ (National Biodiversity Strategy and Action Plan: NBSAP) ซึ่งตามมาตรา 6 ของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ กำหนดให้ประเทศภาคีมีนโยบายระดับชาติในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพที่ครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์ของอนุสัญญาฯ ประเทศไทยจึงได้จัดทำ NBSAP ฉบับที่ 1 ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้จัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 ซึ่งเป็นฉบับที่ 5 พร้อมกันนี้ สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ กำหนดให้ภาคีสมาชิกมีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานและมาตรการที่ใช้ดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ และพิธีสารฯ โดยการจัดทำรายงานแห่งชาติว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อเสนอต่อสำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ ตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางชีวภาพ ได้แก่ การจัดทำกรอบงานแห่งชาติว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2550 เพื่อใช้เป็นกลไกในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์และควบคุมดูแลสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมอย่างเหมาะสมและครอบคลุมประเด็นทุกด้านที่เกี่ยวข้อง และการจัดทำรายงานแห่งชาติว่าด้วยการดำเนินงานตามพิธีสารคาร์ตาเฮนาว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ สำหรับการดำเนินงานด้านการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ แม้ว่าประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันเข้าร่วมเป็นภาคีพิธีสารนาโงยาว่าด้วยการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ที่เกิดจากทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมอย่างเป็นทางการ แต่ได้เตรียมความพร้อมของประเทศไทย ด้วยการจัดทำระเบียบคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพ และการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพ พ.ศ. 2554 เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการเข้าถึงทรัพยากรชีวภาพและการได้รับผลประโยชน์ตอบแทนจากทรัพยากรชีวภาพให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ต่อมาในปี พ.ศ. 2560 สผ. ได้ผลักดันการจัดทำ (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ... เพื่อเป็นกฎหมายที่เสริมหรือเติมเต็มช่องว่างการบังคับใช้กฎหมายเฉพาะที่มีอยู่ในปัจจุบัน โดยคาดหวังว่า (ร่าง) พระราชบัญญัติดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือกลไกที่กำหนดมาตรฐานและสนับสนุนการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศให้มีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพ สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศด้านความหลากหลายทางชีวภาพ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย โดย (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วย 8 หมวด 63 มาตรา

ครอบคลุมการส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน การแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรชีวภาพหรือทรัพยากรพันธุกรรมอย่างยุติธรรมและเท่าเทียม การป้องกันและลดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งจากชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานและสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรม (Living Modified Organisms: LMOs) ตลอดจนการป้องกัน เยียวยา หรือแก้ไขในกรณีที่เกิดผลกระทบต่อความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ

โดยหลังจากการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 15 (CBD COP15) ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดา เมื่อปี พ.ศ. 2565 ได้มีการรับรองกรอบงานคุณหมิง - มอนทรีออล ว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลก (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework: KM-GBF) ประเทศไทย จึงได้เร่งการดำเนินงานในการถ่ายทอดเป้าหมายตามกรอบงานฯ ไปสู่การปฏิบัติในระดับประเทศ และในการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 16 (CBD COP 16) ณ เมืองซานเตียโก เด กาลิ สาธารณรัฐโคลอมเบีย เมื่อเดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 **ดร.อรนุช หล่อเพ็ญศรี รองปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หัวหน้าคณะผู้แทนไทย** ได้กล่าวถ้อยแถลงในระหว่างการประชุมระดับสูงของการประชุมฯ เพื่อเน้นย้ำถึงความตั้งใจของประเทศไทยที่จะเร่งผลักดันการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 และเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. 2573 ร่วมกับประชาคมโลกเพื่อบรรลุเป้าหมายและเป้าประสงค์ตามกรอบงานฯ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนภายในปี พ.ศ. 2573 รวมถึงแสดงความมุ่งมั่นในการขยายพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครองร่วมกับประชาคมโลก เพื่ออนุรักษ์พื้นที่บนบก น้ำ และทะเลให้ได้ร้อยละ 30 ภายในปี ค.ศ. 2030 (เป้าหมาย 30 x 30) และแสดงความพร้อมในการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และการดำเนินงานกับภาคีอนุสัญญาฯ เกี่ยวกับเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) เพื่อยกระดับมูลค่าสินค้าจากภาคการผลิตและบริการ ซึ่งส่งเสริมการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนควบคู่กับการรักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ที่มนุษย์จะได้รับจากธรรมชาติ ตลอดจนสนับสนุนให้มีกลไกเพื่อเพิ่มการสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบใหม่ ๆ ที่สามารถนำไปสู่การเพิ่มและ การใช้กองทุนกรอบงานความหลากหลายทางชีวภาพ (Global Biodiversity Framework Fund: GBFF) และกองทุนสิ่งแวดล้อมโลก (Global Environmental Fund: GEF) เพื่อให้เพียงพอต่อการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

ผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุมสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ 16 (CBD COP 16) ณ เมืองซานเตียโก เด กาลิ สาธารณรัฐโคลอมเบีย

การประชุม CBD COP 16 Debrief “เดินหน้าสู่เป้าหมาย ทั่วโลกเปลี่ยนแปลง” ณ โรงแรมอาร์ วอเตอร์เกท กรุงเทพฯ เมื่อวันที่...เพื่อเผยแพร่สาระสำคัญจากการประชุม CBD COP 16

ตลอดเวลาที่ผ่านมา สผ. มีผลการดำเนินงานด้านการจัดทำข้อมูลสิ่งมีชีวิตเพื่อสนับสนุนการกำหนดนโยบายในการอนุรักษ์ชนิดพันธุ์และถิ่นที่อยู่อาศัย ดังนี้

1) ข้อมูลสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพ

สผ. จัดทำรายงานสถานภาพความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2563 และได้จัดทำทะเบียนรายการสิ่งมีชีวิตประเภทต่าง ๆ ที่ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน เพื่อประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพในภาพรวมของประเทศให้เป็นไปตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และลดช่องว่างในการอนุรักษ์ ใช้ประโยชน์ และการพัฒนาทางเศรษฐกิจจากฐานความหลากหลายทางชีวภาพ ดังนี้

- ▶ **ทะเบียนรายการชื่อสิ่งมีชีวิตในประเทศไทย (Checklist of Species)** ซึ่งเป็นการรวบรวมข้อมูลสิ่งมีชีวิตที่แสดงรายละเอียดต่าง ๆ เช่น ชื่อสามัญ ชื่อวิทยาศาสตร์ การแพร่กระจาย สถานภาพการถูกคุกคาม และแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์ในด้านการศึกษาวิจัยและการกำหนดนโยบาย โดยทะเบียนรายการสิ่งมีชีวิตจัดทำครั้งแรกเมื่อปี 2538 จนถึงปัจจุบัน รวม 25 ฉบับ เช่น ทะเบียนรายการสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม ปลา นก ผีเสื้อ ปะการัง ไโลเคน เป็นต้น
- ▶ **ทะเบียนชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามของประเทศไทย (Thailand Red Data)** ของพืช สัตว์มีกระดูกสันหลังและสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง ซึ่งได้ทำต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จนในปี พ.ศ. 2568 สผ. ได้ปรับปรุงสถานภาพชนิดพันธุ์สัตว์มีกระดูกสันหลัง (กลุ่มสัตว์เลื้อยลูกด้วยนม นก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และปลา) และสัตว์ไม่มีกระดูกสันหลัง (ประกอบด้วย กลุ่มมอลลัสกา ครัสเตเชียน ปะการัง) และแมลงในอันดับ Hymenoptera (วงศ์ผึ้ง แตน มด)
- ▶ **ทะเบียนชนิดพืชและสัตว์ที่มีความโดดเด่นในระบบนิเวศของประเทศไทย** จำนวน 178 ชนิด พร้อมจัดลำดับความสำคัญของสัตว์และพืชที่มีความโดดเด่น (Iconic species) 20 อันดับแรก เพื่อใช้เป็นตัวแทนที่บ่งชี้คุณลักษณะที่ดีของระบบนิเวศ รวมถึงแสดงความสัมพันธ์ระหว่างระบบนิเวศกับวิถีชีวิตของชุมชน การท่องเที่ยว การสันถนาทางธรรมชาติ เศรษฐกิจ และสังคม และระบุพื้นที่ที่มีความสำคัญทางความหลากหลายทางชีวภาพ (Biodiversity Hotspot) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและข้อมูลอ้างอิงทางวิชาการประกอบการตัดสินใจและวางแผนเพื่อบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ รวมถึงเพื่อใช้ประกอบการคัดเลือกพื้นที่คุ้มครอง และพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพนอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (OECMs)
- ▶ **ทะเบียนรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น (Alien Species) ประกอบการกำหนดมาตรการป้องกัน ควบคุม และกำจัดชนิดพันธุ์ต่างถิ่นของประเทศไทย** ในการป้องกัน ควบคุมการแพร่ระบาด การกำจัด การเฝ้าระวัง และติดตามชนิดพันธุ์ต่างถิ่นตามที่กำหนดในทะเบียนชนิดพันธุ์ต่างถิ่น โดยมีการทบทวนและปรับปรุงทะเบียนและมาตรการที่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งนี้ สผ. ได้มีการปรับปรุงทะเบียนและมาตรการให้เป็นปัจจุบันล่าสุดเมื่อปี 2561 โดยทะเบียนรายการชนิดพันธุ์ต่างถิ่น แบ่งเป็น 4 รายการ ได้แก่ (1) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานแล้ว (2) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีแนวโน้มรุกราน (3) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่มีประวัติรุกรานในประเทศอื่นแต่ยังไม่รุกรานในประเทศไทย และ (4) ชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่รุกรานที่ยังไม่เข้ามาในประเทศไทย และมีมาตรการ 5 ด้าน ได้แก่ (1) การกำหนดนโยบาย แผน กฎ และระเบียบสำหรับการบริหารจัดการชนิดต่างถิ่นที่รุกราน (2) การบริหารจัดการชนิดต่างถิ่นที่รุกราน (3) การติดตาม ตรวจสอบ และเฝ้าระวังชนิดต่างถิ่นที่รุกราน (4) การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชนิดต่างถิ่น และ (5) การเสริมสร้างความตระหนักและการเพิ่มขีดความสามารถของทุกภาคส่วน

2) คลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (Thailand Biodiversity Information Facility: TH-BIF)

สผ. ได้ริเริ่มการจัดทำคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยตั้งแต่ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นระบบเครือข่ายที่รวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูลสิ่งมีชีวิตในประเทศไทย ทั้งพืช สัตว์ และจุลินทรีย์ จากหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ข้อมูลร่วมกันได้ โดยปัจจุบัน TH-BIF ได้ให้บริการและเผยแพร่ข้อมูลสิ่งมีชีวิตจำนวน 42,014 ชนิด และ 31,843 สายพันธุ์ แบ่งเป็นพืช สัตว์ จุลินทรีย์ สิ่งมีชีวิตในพระนาม ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่รุกราน ผู้เชี่ยวชาญ การใช้ประโยชน์ และงานวิจัย รวมทั้งพัฒนาโครงสร้างแพลตฟอร์มการนำเข้า และการแสดงผลข้อมูล เพื่อให้เป็นรูปแบบที่หน่วยงานใช้เป็นมาตรฐานในการเชื่อมต่อข้อมูล สำหรับใช้ในการรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และใช้สนับสนุนการบริหารจัดการด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย นอกจากนี้ สผ. ยังให้บริการเชื่อมต่อข้อมูล Open API ในการเชื่อมต่อชุดข้อมูลอนุกรมวิธาน สถานภาพที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์ต่างถิ่น ที่รุกราน และพรรณพืชพรรณสัตว์ในพระนาม ตามที่หน่วยงานร้องขอ

ในปี พ.ศ. 2568 สผ. ได้เพิ่มประสิทธิภาพการทำงานและการแสดงผลของระบบ TH-BIF ร่วมกับหน่วยงานและภาคส่วนต่าง ๆ โดยมีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน ดังนี้

มีหน่วยงานที่ลงนามบันทึกความเข้าใจทั้งสิ้น 32 หน่วยงาน และมีการเชื่อมต่อข้อมูลกับหน่วยงานจำนวน 33 หน่วยงาน แบ่งเป็นหน่วยงานภายในประเทศ 29 หน่วยงาน และหน่วยงานต่างประเทศ 4 หน่วยงาน โดยล่าสุดได้ลงนาม บันทึกความเข้าใจ (MOU) ร่วมกับกรมทรัพยากรธรณี

รองรับการนำเข้าและเชื่อมต่อข้อมูลระบบนิเวศของประเทศไทย และข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพกับการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพในเชิงเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

จัดทำระบบประเมินผลความพึงพอใจในการให้บริการข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพของระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย

จัดกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ เพื่อทดลองใช้งานแอปพลิเคชัน TH-BIF Journey ในการสำรวจและจัดเก็บข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพ

พิธีลงนามบันทึกความเข้าใจ (MOU) การจัดทำระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ระหว่าง สผ. กับกรมทรัพยากรธรณี เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2568 ซึ่งเป็นหน่วยงานลำดับที่ 32 ที่เข้าร่วมเป็นหน่วยงานเครือข่ายสนับสนุนและผลักดันการดำเนินงานการจัดทำ TH-BIF

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานด้านการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านความหลากหลายทางชีวภาพในระดับโลกและระดับภูมิภาค สผ. ได้รับมอบหมายภารกิจที่สำคัญอื่น ๆ อีก ดังนี้

1) การดำเนินงานด้านพื้นที่ชุ่มน้ำและเครือข่ายนกน้ำอพยพ

ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2565 สผ. ได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยประสานงานกลางของอนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำ (Ramsar Convention) เพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างชาญฉลาด และมุ่งเน้นการหยุดยั้งการสูญเสียและเสื่อมโทรมของพื้นที่ชุ่มน้ำทั่วโลก โดย สผ. ได้ผลักดันการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ (Ramsar Sites) โดยเสนอ

พื้นที่ชุ่มน้ำพรุควนชีเสียนในเขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง เป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศแห่งแรกของประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2541 จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2562 ได้เสนอแม่น้ำสงครามตอนล่างเป็นพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศแห่งที่ 15 ของประเทศไทย นอกจากนี้ ยังได้จัดทำทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติของประเทศไทย และจัดทำมาตรการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ ตลอดจนการปรับปรุงทะเบียนและมาตรการ แนวทางการบริหารพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศ จัดทำรายงานแห่งชาติ รวมทั้งเพิ่มการสื่อสารและการศึกษาแก่ประชาชน ส่งเสริมและผลักดันให้มีการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำเพื่อขึ้นทะเบียนพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง **ก่อนที่ในปี พ.ศ. 2565 จะมีการถ่ายโอนภารกิจด้านพื้นที่ชุ่มน้ำให้อยู่ในหน้าที่และอำนาจของกรมทรัพยากรน้ำ**

อย่างไรก็ตาม สผ. ยังมีภารกิจในการส่งเสริมและสนับสนุนการเสนอพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระหว่างประเทศเข้าเป็นพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพ ในฐานะหน่วยงานประสานงานกลางโครงการความร่วมมือพันธมิตรสำหรับการอนุรักษ์นกอพยพและการใช้ประโยชน์ถิ่นที่อยู่อาศัยของนกอพยพอย่างยั่งยืนในเส้นทางการบินเอเชียตะวันออก-ออสเตรเลีย (Partnership for the Conservation of Migratory Waterbirds and the Sustainable Use of their Habitats in the East Asian-Australasian Flyway - EAAFP) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์นกน้ำอพยพและถิ่นที่อยู่อาศัยของนกน้ำอพยพอย่างยั่งยืน ควบคู่ไปกับการสนับสนุนการสื่อสาร การศึกษา และการสร้างจิตสำนึกของสาธารณชนให้เห็นถึงคุณค่าความสำคัญของนกน้ำอพยพและถิ่นที่อยู่อาศัย โดยปัจจุบัน สผ. ได้เสนอพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพของประเทศไทย ภายใต้โครงการความร่วมมือ EAAFP แล้ว 4 พื้นที่ ได้แก่ 1) ปากแม่น้ำกระบี่ จังหวัดกระบี่ 2) บ้านปากทะเล – แหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี 3) นาเกลือบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร และ 4) ศูนย์ศึกษาธรรมชาติกองทัพบก (บางปู) เฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา มหาราชินี จังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนเมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2568 และมีพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการขึ้นทะเบียนเป็นพื้นที่เครือข่ายนกน้ำอพยพ EAAFP 1 พื้นที่ คือ เครือข่ายพื้นที่นกน้ำอพยพบุรีรัมย์ ซึ่งประกอบด้วย เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยจระเข้มาก เขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำห้วยตลาด และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าอ่างเก็บน้ำสนามบิน

2) การดำเนินงานภายใต้ความร่วมมือด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของอาเซียน

สผ. ได้ดำเนินงานในฐานะหน่วยประสานงานกลางคณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ (ASEAN Working Group on Nature Conservation and Biodiversity: AWGNCB) มีหน้าที่ในการทบทวนและติดตามความก้าวหน้าของประเทศสมาชิกอาเซียน ในการดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายชีวภาพ และพิจารณากิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันในอนาคต โดยมีการประชุมครั้งแรกเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 เพื่อพิจารณาการดำเนินงานที่สำคัญ เช่น การเสนอพื้นที่คุ้มครองเป็นอุทยานมรดกอาเซียน การติดตามการดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้กรอบอาเซียน ที่ประเทศไทยร่วมดำเนินงานกับประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นต้น

โดยในปี พ.ศ. 2568 สผ. เป็นหน่วยงานหลักของประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ 35 (AWGNCB 35) ระหว่างวันที่ 26 – 30 พฤษภาคม 2568 ณ โรงแรม Hilton Bangkok Grande Asoke กรุงเทพมหานคร เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในระดับภูมิภาคในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน และร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบงานคุณหมิง-มอนทรีออลว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของโลกให้บรรลุเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2573

การประชุมคณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ครั้งที่ 35 (AWGNCB 35) ระหว่างวันที่ 26 – 30 พฤษภาคม 2568 ณ โรงแรม Hilton Bangkok Grande Asoke กรุงเทพมหานคร ภายใต้แนวคิด “ASEAN Power for Sustainable Biodiversity” หรือ “พลังอาเซียนเพื่อความหลากหลายทางชีวภาพที่ยั่งยืน”

โดยในระยะเวลาต่อไป สผ. มีทิศทางการทำงานขับเคลื่อนงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพ “เพื่อเราอยู่ได้ ธรรมชาติอยู่รอด” เพื่อมุ่งมั่นผลักดันการดำเนินงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกับประชาคมโลก โดยจะมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) การอนุรักษ์ฟื้นฟู และขจัดภัยคุกคามต่อความหลากหลายทางชีวภาพ

- ขยายเครือข่ายพื้นที่ที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ OECMs ของประเทศไทยเพื่อบรรลุเป้าหมาย 30 x 30

สผ. ได้พัฒนา (ร่าง) กลไก/ขั้นตอนการรับรองพื้นที่ OECMs แนวทางและวิธีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนพื้นที่ OECMs ของประเทศไทย และดำเนินงานในพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ นอกเขตพื้นที่คุ้มครอง (OECMs) ของประเทศไทย ซึ่งคณะอนุกรรมการบูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ ในการประชุมครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 3 กันยายน 2568 มีมติเห็นชอบต่อ (ร่าง) กลไก/ขั้นตอนการรับรองพื้นที่ OECMs ดังกล่าว รวมถึงเห็นชอบต่อการเสนอพื้นที่นำร่องที่มีศักยภาพเป็นพื้นที่ OECMs จำนวน 5 แห่ง ได้แก่ 1) พื้นที่ศูนย์การเรียนรู้ความหลากหลายทางชีวภาพและความยั่งยืน “ชีวพนาเวศ” จังหวัดฉะเชิงเทรา 2) ศูนย์เรียนรู้ป่าวังจันทร์ จังหวัดระยอง 3) ศูนย์เรียนรู้ป่าในกรุง กรุงเทพฯ 4) คลองขนมจีน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 5) พื้นที่สิงห์ปาร์ค เชียงราย - อ่าง 70 ไร่ จังหวัดเชียงราย ซึ่งคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ (กอช.) จะมีการพิจารณารับรองเป็นพื้นที่ OECMs ตามขั้นตอน ก่อนได้รับเกียรติบัตรรับรองการเป็นพื้นที่ OECMs จาก สผ. ต่อไป ทั้งนี้ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามเป้าหมาย 30 x 30 สผ. เตรียมขยายการดำเนินงานด้าน OECMs ของประเทศไทยในพื้นที่ที่มีศักยภาพในกลุ่มพื้นที่อนุรักษ์หรือพื้นที่สีเขียวในมหาวิทยาลัยหรือสถานการศึกษา กลุ่มพื้นที่ป่าชุมชนตามพระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ. 2562 กลุ่มพื้นที่เขตป่าต้นน้ำ และการกลุ่มพื้นที่ทะเลและชายฝั่งที่จัดการโดยชุมชนท้องถิ่น (Locally Managed Marine Areas: LMMAs) ร่วมกับพื้นที่ 4 พื้นที่ที่มีข้อมูลสอดคล้องกับหลักเกณฑ์พื้นที่ OECMs แต่ยังไม่อยู่ระหว่างการขอรับการยินยอม (consent) ในระดับพื้นที่ ได้แก่ 1) แม่น้ำสงครามตอนล่าง จังหวัดนครพนม 2) โครงการพัฒนาตอยตุ้ง (พื้นที่ทรงงาน) อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดเชียงราย 3) พื้นที่ฟื้นฟูเหมืองลิคไนต์แม่เกาะ จังหวัดลำปาง และ 4) พื้นที่เขตปลอดภัยรอบกลุ่มแท่นศูนย์กลางการผลิตและแท่นหลุมผลิตในโครงการผลิตปิโตรเลียม แพลงสำรวจในทะเลอ่าวไทย หมายเลข G2/61 พื้นที่แหล่งบกขี้ใต้

- การสร้างผลประโยชน์ร่วมด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศผ่านการแก้ปัญหาโดยใช้ธรรมชาติเป็นฐาน (Nature-based Solutions: NbS)

สผ. ได้ดำเนินการวิเคราะห์ช่องว่างเชิงนโยบายด้าน NbS ของประเทศไทย และจัดทำแผนผังผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder mapping) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านนโยบาย NbS ของประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2568 โดยการสนับสนุนจากองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ประจำประเทศไทย และองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์ธรรมชาติ (IUCN) ประเทศไทย ภายใต้โครงการ Climate Coastal and Marine Biodiversity โดยมุ่งหวังให้นโยบายด้าน NbS ถูกผนวกอยู่ในแผนและนโยบายด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยในทุกระดับอย่างเป็นระบบ เพื่อให้การดำเนินการ NbS ไปสู่การปฏิบัติ และสามารถสร้างผลประโยชน์ร่วม (co-benefit) ในการลดการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพและการลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

2) การเสริมสร้างกลไกและมาตรการการเข้าถึงและแบ่งปันผลประโยชน์

• ผลักดันการดำเนินงานด้านการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม

สผ. ได้จัดทำรายงานวิเคราะห์ช่องว่างของประเทศไทยในการดำเนินงานด้านการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม รวมถึงการยกร่างแผนเสริมสร้างสมรรถนะด้านการเข้าถึงและการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรพันธุกรรม พ.ศ. 2566 – 2570 โดยจะนำแผนการเสริมสร้างสมรรถนะ ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ และสนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพภายใต้แผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 และเพื่อเตรียมการให้สัตยาบันพิธีสารนาโงยาภายใต้อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ

3) การเสริมสร้างขีดความสามารถและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ

• การเพิ่มประสิทธิภาพระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง

สผ. มุ่งมั่นที่จะเพิ่มประสิทธิภาพระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยให้ครอบคลุมการดำเนินงานในระดับพื้นที่และชุมชน ตอบโจทย์การดำเนินงานในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 และโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยจะจัดทำมาตรฐานข้อมูลของระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทยเพื่อให้หน่วยงานเครือข่ายได้ใช้ร่วมกัน

• การจัดทำระบบติดตามและประเมินผลเป้าหมายระดับชาติด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ซึ่งจะช่วยให้สามารถติดตามความก้าวหน้า ระบุภัยคุกคามที่เกิดขึ้น และการประเมินผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายระดับชาติ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน เพื่อให้อำนาจชุมชนท้องถิ่นผ่านการมีส่วนร่วมและกลไกการแบ่งปันผลประโยชน์ รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนการจัดหาทรัพยากรทางการเงินอย่างยั่งยืนจากแหล่งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพ

• การเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ให้มีผลบังคับใช้

โดยในปี 2568 สผ. ทบทวนหลักการและประเด็นเชิงนโยบาย ภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ฉบับที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ส่งคืน (ร่าง) พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เมื่อเดือนกันยายน 2567 ให้พิจารณาทบทวน ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งตามขั้นตอน และ สผ. ได้จัดให้มีการเผยแพร่และรับฟังความเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2568 ณ โรงแรมราม่า การ์เด้นส์ กรุงเทพฯ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ร่วมกับการเปิดรับฟังความเห็นผ่านเว็บไซต์ระบบกลางทางกฎหมาย www.law.go.th และเว็บไซต์ สผ. www.onep.go.th รวมทั้งส่งหนังสือราชการถึงหน่วยงานส่วนภูมิภาคที่เกี่ยวข้องในช่วงเดือนสิงหาคม - กันยายน 2568 ในระยะถัดไปจะนำผลการรับฟังความเห็นไปประกอบการพิจารณาจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบจากร่างกฎหมาย เสนอต่อคณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรีอีกครั้งตามขั้นตอนต่อไป พร้อมกับเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ มีผลบังคับ และสร้างความเข้าใจเพื่อเตรียมความพร้อมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานผู้รับผิดชอบภายใต้ (ร่าง) พระราชบัญญัติฯ ในการจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับการดำเนินงานให้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพโดยเร็ว และเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่ 12 ด้านการพัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือด้านกฎหมายระเบียบปฏิบัติที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพ ของแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570

• **การผนึกกำลังเครือข่ายความร่วมมือกับเอกชน**

สผ. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ (องค์การมหาชน) สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) และตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Stock Exchange of Thailand: SET) ได้ร่วมพัฒนาเครื่องมือ/แนวทางเพื่อสนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลการดำเนินธุรกิจที่เชื่อมโยงกับความหลากหลายทางชีวภาพด้วยความสมัครใจ (Voluntary disclosure) บนพื้นฐานเครื่องมือที่ได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ เช่น กรอบแนวทางสำหรับองค์กรธุรกิจและสถาบันการเงิน (Taskforce on Nature-related Financial Disclosures: TNFD) มาตรฐาน GRI (Global Reporting Initiative) เป็นต้น ซึ่งเป็นการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคธุรกิจในการขับเคลื่อนงานด้านความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ ที่ผ่านมา สผ. ได้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ร่วมกับหน่วยงานภาคธุรกิจ 5 องค์กร ประกอบด้วย บริษัท ปตท. สำรวจและผลิตปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย บริษัท พี.กริม เพาเวอร์ จำกัด (มหาชน) บริษัท ไทโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด และบริษัท เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด เพื่อผสานความร่วมมือด้านความหลากหลายทางชีวภาพ เช่น การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ การอนุรักษ์และฟื้นฟูชนิดพันธุ์และระบบนิเวศ การเพิ่มพื้นที่ OECMs การจัดกิจกรรมเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เป็นต้น

• **การเสริมสร้างความรู้และความตระหนักต่อสาธารณชน**

สผ. ในฐานะหน่วยประสานงานกลางอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ได้เห็นความสำคัญของการฉลองวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ จึงได้จัดกิจกรรมวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ (International Day for Biological Diversity) ตามหัวข้อที่สำนักเลขาธิการอนุสัญญาฯ กำหนดเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 เพื่อรณรงค์ให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน โดยในปี พ.ศ. 2568 สผ. ได้จัดงานวันสากลแห่งความหลากหลายทางชีวภาพ ในหัวข้อ “Bioday Play & Learn : Turn into Action” ณ อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานที่สำคัญของ สผ. และหน่วยงานจากภาคส่วนต่าง ๆ ผ่านกิจกรรมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักในคุณค่าและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการเสวนาในหัวข้อ “พลังเสียงเพื่อการเปลี่ยนแปลงสู่ธรรมชาติยั่งยืน” ผ่านตัวแทน “Influencer” กลุ่มคนรุ่นใหม่

“สผ.” ผนึกภาคเอกชนจัดงานประชุมประจำปี 2568 “Bioday Play & Learn: Turn into Action” เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2568 ณ อุทยาน 100 ปี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างความตระหนักถึงความสำคัญระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน

1.3 การคุ้มครองและส่งเสริมแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติเป็นแหล่งมรดกโลก

เมื่อวันที่ 14 มิถุนายน พ.ศ. 2530 ราชอาณาจักรไทยเข้าร่วมเป็นภาคีอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ค.ศ. 1972 (Convention Concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage, 1972) หรืออนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก โดยมีสำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ปัจจุบันคือ สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) เป็นหน่วยประสานงานกลาง (National Focal Point) ของอนุสัญญาฯ เพื่อให้มีกลไกในการกำหนดนโยบายและดำเนินงานให้สอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ตามที่ระบุไว้ในแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) เพื่อปกป้อง คุ้มครอง ป้องกัน และอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของราชอาณาจักรไทย รวมทั้งเป็นศูนย์กลางในการประสานงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการคุ้มครองและอนุรักษ์แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติของประเทศอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ให้คงไว้ซึ่งคุณค่าโดดเด่นเป็นสากล

ทั้งนี้ กฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2565 กำหนดให้กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (กตศ.) มีภารกิจกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทาง มาตรฐานและมาตรการการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมในพื้นที่แหล่งมรดกโลก แหล่งศิลปกรรม พื้นที่กรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า และพื้นที่มรดกโลก รวมทั้งการจัดทำแผนแม่บท แผนบูรณาการ และแผนปฏิบัติการที่คำนึงถึงการอนุรักษ์อย่างมีประสิทธิภาพและการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม ตลอดจนประสานการนำไปสู่การปฏิบัติอย่างบูรณาการในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกิดการอนุรักษ์คุ้มครอง และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมที่มีประสิทธิภาพและการใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เหมาะสม และยั่งยืน

โดยตลอดเวลาที่ผ่านมามีผลการทำงานเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาฯ ผ่านกลไกคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ที่เป็นคณะกรรมการตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินงานตามอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ พ.ศ. 2559 และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2568 ทำหน้าที่ (1) เสนอแนะนโยบาย กำหนดแผนงาน มาตรการ และกลไกเกี่ยวกับการคุ้มครอง ป้องกัน และอนุรักษ์มรดกโลกที่สอดคล้องตามอนุสัญญาฯ (2) เสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการกำหนดให้มรดกทางวัฒนธรรม มรดกทางธรรมชาติ และมรดกแบบผสมที่ตั้งอยู่ในราชอาณาจักรไทยเป็นมรดกโลก ก่อนเสนอต่อคณะกรรมการมรดกโลก เพื่อบรรจุไว้ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) หรือบัญชีรายชื่อมรดกโลก เพื่อให้เป็นไปตามอนุสัญญาฯ และสอดคล้องกับแนวทางการอนุรักษ์ตามอนุสัญญาฯ ว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลก (3) ประสานงานและติดตามการปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อสนับสนุน เร่งรัด ติดตาม ประเมินผลและแก้ไขปัญหาอุปสรรคเกี่ยวกับการอนุรักษ์แหล่งมรดกโลก และ (4) จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของราชอาณาจักรไทย เพื่อเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญตามระยะเวลาที่กำหนด เป็นต้น

การดำเนินงานตามพันธกรณีของอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก และการผลักดันแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของราชอาณาจักรไทยเพื่อขึ้นทะเบียนแหล่งมรดกโลก ผลงานที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2530 ถึงปัจจุบันในการสนับสนุนและผลักดันแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติให้ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก จำนวน 8 แห่ง ได้แก่ แหล่งมรดกโลกทางวัฒนธรรม จำนวน 5 แห่ง และแหล่งมรดกโลกทางธรรมชาติ จำนวน 3 แห่ง และสนับสนุนการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติเข้าสู่ในบัญชีรายชื่อเบื้องต้นของศูนย์มรดกโลก จำนวน 7 แห่ง ได้แก่ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม จำนวน 6 แห่ง และแหล่งมรดกทางธรรมชาติ จำนวน 1 แห่ง

นอกจากนี้ ยังได้ดำเนินการจัดทำเอกสารเผยแพร่และจัดการอบรมเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านมรดกโลกให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยในปี 2568 ได้ร่วมกับศูนย์ภูมิภาคว่าด้วยโบราณคดีและวิจิตรศิลป์ภายใต้องค์การรัฐมนตรีศึกษาธิการแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (SEAMEO SPAFA) UNESCO Bangkok กรมศิลปากร และมหาวิทยาลัยศิลปากร จัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ในการประเมินผลกระทบด้านต่าง ๆ (Heritage Impact Assessment, HIA) ในบริบทของแหล่งมรดกโลก เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบต่อแหล่งมรดกประเภทต่าง ๆ ตามแนวทางของมรดกโลกให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจากภาครัฐ เอกชน และภาคประชาสังคม

นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2534 (ค.ศ. 1991)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประกอบด้วย อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

เมืองประวัติศาสตร์สุโขทัยและเมืองบริวาร

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2534 (ค.ศ. 1991)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดสุโขทัย และกำแพงเพชร

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
- 2) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
- 3) อุทยานประวัติศาสตร์กำแพงเพชร จังหวัดกำแพงเพชร

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทนของความงดงามและเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาด

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร - ห้วยขาแข้ง

ประเภทแหล่ง: ธรรมชาติ

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2534 (ค.ศ. 1991)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดอุทัยธานี กาญจนบุรี และตาก

ประกอบด้วย

- 1) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ด้านตะวันออก จังหวัดตาก
- 2) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ด้านตะวันตก จังหวัดกาญจนบุรี
- 3) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี กาญจนบุรี และตาก

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 7 เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีความโดดเด่นอย่างเห็นได้ชัด หรือเป็นพื้นที่ที่มีความงดงามตามธรรมชาติหาพื้นที่อื่นเปรียบมิได้

เกณฑ์ข้อที่ 9 เป็นตัวอย่างที่มีความโดดเด่นสะท้อนถึงกระบวนการนิเวศวิทยาและชีววิทยา ซึ่งก่อให้เกิดและมีพัฒนาการของระบบนิเวศทางบก หรือระบบนิเวศน้ำจืด หรือระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งสังคมสัตว์และพืช

เกณฑ์ข้อที่ 10 เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นกำเนิด รวมไปถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและ/หรือชนิดพันธุ์สัตว์ ที่มีความโดดเด่นเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเชิงอนุรักษ์ระดับโลก

แหล่งโบราณคดีบ้านเชียง

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2535 (ค.ศ. 1992)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดอุดรธานี

ประกอบด้วย แหล่งโบราณคดีบ้านเชียงในพื้นที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติบ้านเชียงและแหล่งโบราณคดีวัดโพธิ์ศรีใน อำเภอหนองหาน จังหวัดอุดรธานี

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

พื้นที่กลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่

ประเภทแหล่ง: ธรรมชาติ

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2548 (ค.ศ. 2005)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดสระบุรี นครนายก นครราชสีมา ปราจีนบุรี สระแก้ว และบุรีรัมย์

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดสระบุรี นครนายก นครราชสีมา และปราจีนบุรี
- 2) อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดปราจีนบุรี
- 3) อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว
- 4) อุทยานแห่งชาติตาพระยา จังหวัดสระแก้ว
- 5) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าดงใหญ่ จังหวัดบุรีรัมย์

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 10 เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นกำเนิด รวมไปถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและ/หรือชนิดพันธุ์สัตว์ ที่มีความโดดเด่นเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเชิงอนุรักษ์ระดับโลก

พื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจาน

ประเภทแหล่ง: ธรรมชาติ

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2564 (ค.ศ. 2021)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดเพชรบุรี ราชบุรี และประจวบคีรีขันธ์

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี
- 2) อุทยานแห่งชาติกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 3) อุทยานแห่งชาติเฉลิมพระเกียรติไทยประจัน จังหวัดราชบุรี
- 4) เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าแม่น้ำภาชี จังหวัดราชบุรี

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 10 เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นกำเนิด รวมไปถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืชและ/หรือชนิดพันธุ์สัตว์ ที่มีความโดดเด่นเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเชิงอนุรักษ์ระดับโลก

เมืองโบราณศรีเทพ และโบราณสถานสมัยทวารวดีที่เกี่ยวข้อง

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2566 (ค.ศ. 2023)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดเพชรบูรณ์

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ
- 2) โบราณสถานเขาคลิงนอก
- 3) โบราณสถานท่าเขามอรัตน์

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรมหรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

ภูพระบาท ประจักษ์พยานแห่งวัฒนธรรมสิมาสมัยทวารวดี

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2567 (ค.ศ. 2024)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดอุดรธานี

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานประวัติศาสตร์ภูพระบาท
- 2) แหล่งวัฒนธรรมสิมา วัดพระพุทธบาทบัวบาน

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

เกณฑ์ข้อที่ 5 เป็นตัวอย่างลักษณะอันเด่นชัด หรือชนบทรรมนิยมประเพณีแห่งสถาปัตยกรรม วิธีการก่อสร้าง หรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่มีความเปราะบางด้วยตัวมันเอง หรือเสื่อมสลายได้ง่ายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่สามารถกลับคืนดั้งเดิมได้ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

แหล่งมรดกโลก 8 แห่งของไทย

รายชื่อแหล่งในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก

วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ) จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประกอบด้วย วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทนของ
ความงดงามและเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาด

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใด
เวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม
หรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

เกณฑ์ข้อที่ 6 มีความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือบุคคล
ที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์

อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงของล้านนา

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2558 (ค.ศ. 2015)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดเชียงใหม่

ประกอบด้วย

- 1) **กลุ่มที่ 1** เมืองเชียงใหม่ และโบราณสถานสำคัญในเมือง (วัดเชียงใหม่ วัดเจดีย์หลวง
วัดพระสิงห์) และแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมนอกเมืองเชียงใหม่ (วัดบุปผาราม หรือ
วัดสวนดอก)
- 2) **กลุ่มที่ 2** วัดอุโมงค์ สวนพุทธธรรม และวัดพระธาตุดอยสุเทพราชวรวิหาร
- 3) **กลุ่มที่ 3** วัดมหาโพธาราม (วัดเจ็ดยอด)

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใด
เวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม
หรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

วัดพระธาตุนพุมบรมหาวิหาร กลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์ และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2560 (ค.ศ. 2017)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดนครพนม

ประกอบด้วย พระธาตุนพม

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทน
ของความงดงามและเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาด

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใด
เวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม
หรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

เกณฑ์ข้อที่ 6 มีความคิดหรือความเชื่อที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเหตุการณ์หรือบุคคล
ที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์

กลุ่มเวสดานปราสาทพนมรุง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดบุรีรัมย์

ประกอบด้วย

- 1) อุทยานประวัติศาสตร์พนมรุง
- 2) อุทยานประวัติศาสตร์ปราสาทเมืองต่ำ
- 3) ปราสาทปลายบัด

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 3 เป็นเอกลักษณ์ที่หายากยิ่ง หรือเป็นของแท้ดั้งเดิม

เกณฑ์ข้อที่ 4 เป็นตัวอย่างของลักษณะโดยทั่วไปของสิ่งก่อสร้างอันเป็นตัวแทนของการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรืออุตสาหกรรม

เกณฑ์ข้อที่ 5 เป็นตัวอย่างลักษณะอันเด่นชัด หรือชนบทรรมนิยมประเพณีแห่งสถาปัตยกรรม วิธีการก่อสร้าง หรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่มีความเปราะบางด้วยตัวมันเอง หรือเสื่อมสลายได้ง่ายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่สามารถกลับคืนดั้งเดิมได้ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

สงขลาและชุมชนที่เกี่ยวข้องเนื่องริมทะเลสาบสงขลา

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2564 (ค.ศ. 2021)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดสงขลา

ประกอบด้วย

- 1) เมืองโบราณพังงา เมืองโบราณพะโคะ และเมืองโบราณสีหัง
- 2) เมืองโบราณสทิงพระ
- 3) เมืองป้อมค่ายชิงกอรา น เขาแดง และแหลมสน
- 4) เมืองเก่าสงขลา บ่อหยง

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม หรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

เกณฑ์ข้อที่ 4 เป็นตัวอย่างของลักษณะโดยทั่วไปของสิ่งก่อสร้างอันเป็นตัวแทนของการพัฒนาทางด้านวัฒนธรรม สังคม ศิลปกรรม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี หรืออุตสาหกรรม

เกณฑ์ข้อที่ 5 เป็นตัวอย่างลักษณะอันเด่นชัด หรือชนบทรรมนิยมประเพณีแห่งสถาปัตยกรรม วิธีการก่อสร้าง หรือการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่มีความเปราะบางด้วยตัวมันเอง หรือเสื่อมสลายได้ง่ายจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรมที่ไม่สามารถกลับคืนดั้งเดิมได้ หรือการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม อดิศักดิ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์

ประเภทแหล่ง: วัฒนธรรม

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2568 (ค.ศ. 2025)

ตำแหน่งที่ตั้ง: กรุงเทพมหานคร

ประกอบด้วย พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 1 เป็นตัวแทนที่แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ด้านศิลปกรรม หรือตัวแทนของความงดงามและเป็นผลงานชิ้นเอกที่จัดทำขึ้นด้วยการสร้างสรรค์อันชาญฉลาด

เกณฑ์ข้อที่ 2 แสดงถึงความสำคัญของการแลกเปลี่ยนคุณค่าของมนุษย์ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง หรือในพื้นที่วัฒนธรรมใด ๆ ของโลก ผ่านการพัฒนาด้านสถาปัตยกรรม หรือทางเทคโนโลยี อนุสรณ์ศิลป์ การวางผังเมือง หรือการออกแบบภูมิทัศน์

พื้นที่แหล่งอนุรักษ์ทะเลอันดามัน

ประเภทแหล่ง: ธรรมชาติ

ปีที่ได้รับการรับรอง: ปี พ.ศ. 2564 (ค.ศ. 2021)

ตำแหน่งที่ตั้ง: จังหวัดระนอง พังงา และภูเก็ต

ประกอบด้วย

1) พื้นที่วิเศษภูมิภาคป่าชายเลนและกลุ่มเกาะชายฝั่ง

- อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะระนอง จังหวัดระนอง
- อุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนอง
- พื้นที่สงวนชีวมณฑล จังหวัดระนอง
- ป่าชายเลนระนอง จังหวัดระนอง

2) พื้นที่วิเศษภูมิภาคมุ่เกาะทะเลเล็ก

- อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสุรินทร์ จังหวัดพังงา
- อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลัน จังหวัดพังงา

3) พื้นที่วิเศษภูมิภาควนเขาและป่าสนทรายชายฝั่ง

- อุทยานแห่งชาติเขาลำปี - หาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา
- อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต

เกณฑ์การขึ้นทะเบียนมรดกโลก:

เกณฑ์ข้อที่ 7 เป็นแหล่งที่เกิดจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ มีความโดดเด่น
 อย่างเห็นได้ชัด หรือเป็นพื้นที่ที่มีความงดงามตามธรรมชาติหาพื้นที่อื่นเปรียบมิได้

เกณฑ์ข้อที่ 9 เป็นตัวอย่างที่มีความโดดเด่นสะท้อนถึงกระบวนการนิเวศวิทยาและ
 ชีววิทยา ซึ่งก่อให้เกิดและมีพัฒนาการของระบบนิเวศทางบก หรือระบบนิเวศน้ำจืด
 หรือระบบนิเวศทางทะเลและชายฝั่ง รวมทั้งสังคมสัตว์และพืช

เกณฑ์ข้อที่ 10 เป็นถิ่นที่อยู่อาศัยที่มีความสำคัญสูงสุดสำหรับการอนุรักษ์
 ความหลากหลายทางชีวภาพในถิ่นกำเนิด รวมไปถึงถิ่นที่อยู่อาศัยของชนิดพันธุ์พืช
 และ/หรือชนิดพันธุ์สัตว์ ที่มีความโดดเด่นเชิงวิทยาศาสตร์ หรือเชิงอนุรักษ์ระดับโลก

โดยในปัจจุบัน สผ. อยู่ระหว่างผลักดันและสนับสนุนการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ
 ที่อยู่ใน Tentative List ทั้ง 7 แหล่ง เป็นแหล่งมรดกโลก ได้แก่ แหล่งมรดกทางวัฒนธรรม จำนวน 6 แหล่ง คือ
 (1) วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ) จังหวัดนครศรีธรรมราช (2555) (2) อนุสรณ์สถานแหล่งต่าง ๆ
 และภูมิทัศน์วัฒนธรรมของเชียงใหม่ นครหลวงของล้านนา (2558) (3) พระธาตุพนม กลุ่มสิ่งก่อสร้างทางประวัติศาสตร์
 และภูมิทัศน์ที่เกี่ยวข้อง (2560) (4) กลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด (2562)
 (5) สงขลา และชุมชนที่เกี่ยวข้องเนื่องริมทะเลสาบสงขลา (2567) (6) พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม อดลักษณ์
 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ (2568) และแหล่งมรดกทางธรรมชาติ จำนวน 1 แหล่ง คือ พื้นที่แหล่งอนุรักษ์ทะเลอันดามัน
 ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยในปี 2568 อยู่ระหว่างดำเนินการร่วมกับจังหวัดนครศรีธรรมราชและกรมศิลปากร
 ในการผลักดันการนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม “วัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร (วัดพระบรมธาตุ)
 จังหวัดนครศรีธรรมราช” เป็นแหล่งมรดกโลก ทั้งนี้ แหล่งดังกล่าวได้ผ่านการตรวจประเมินทางเทคนิคของ
 ผู้เชี่ยวชาญจากสภากาชาดโบราณสถานระหว่างประเทศ (ICOMOS) ในฐานะองค์กรที่ปรึกษาของคณะกรรมการ
 มรดกโลกแล้ว และจะมีการพิจารณาการนำเสนอเป็นแหล่งมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยสามัญ
 ครั้งที่ 48 เดือนกรกฎาคม 2569 ณ นครปูซาน สาธารณรัฐเกาหลี

รายชื่อแหล่งในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก

2. ด้านการขับเคลื่อนแผนและนโยบายต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่

นโยบายและแผนที่ สผ. ได้จัดทำขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับสถานการณ์และลักษณะของสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกัน ทั้งในด้านศักยภาพและวัตถุประสงค์ในการบริหารจัดการของแต่ละพื้นที่ โดยทุกแนวทางคำนึงถึงความต้องการของประชาชน และยังคงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่โดดเด่นเหล่านั้นไว้ควบคู่ไปกับการนำมาใช้อย่างสมดุลและเกิดประโยชน์สูงสุด อันมีทั้งการทำแผนสำหรับการอนุรักษ์ ป่าไม้ และแผนสำหรับการป้องกันและควบคุมกิจกรรม/การพัฒนาต่าง ๆ ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อหรือทำลายทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด รวมถึงไปถึงแนวทางในการสนับสนุนและส่งเสริมกิจกรรมของชุมชน กลุ่ม องค์กร เพื่อดำเนินการอนุรักษ์ฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ของตนเอง อาทิเช่น การอนุรักษ์และพัฒนาชุมชนเก่า/เมืองเก่า การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด การกำหนดชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ การจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน การสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม การประกาศเขตพื้นที่คุ้มครอง และการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ทุกภารกิจล้วนแล้วแต่ต้องนำไปปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม และต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน หน่วยงานราชการ เอกชน และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ในการสนับสนุนและร่วมกันดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หากได้รับความร่วมมืออันดีจากทุกภาคส่วนย่อมได้ผลลัพธ์ตามที่คาดหวังไว้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนในทุกพื้นที่ทุกระดับมีคุณภาพชีวิตที่ดี ช่วยกันพัฒนาประเทศให้มั่นคงยั่งยืน ซึ่งตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา สผ. มีการดำเนินงานในภารกิจต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การส่งเสริมการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

ในระดับชุมชนหรือจังหวัด สผ. มีการดำเนินการในพื้นที่ เช่น การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมและสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ และการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า เพื่อส่งต่อเป็นมรดกให้กับเยาวชนในรุ่นถัดไป ซึ่งปัจจุบันแหล่งศิลปกรรมและสภาพแวดล้อมโดยรอบไม่ได้รับการดูแลและบริหารจัดการเท่าที่ควร ทำให้เสี่ยงต่อการถูกทำลายจากการบุกรุก การใช้ประโยชน์เกินศักยภาพ และผลกระทบจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังนั้นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการ เพื่อให้ได้รับการดูแลรักษา ปกป้อง และฟื้นฟูให้คงคุณค่า และความสมบูรณ์ โดย สผ. เป็นหน่วยงานหลักสำคัญที่รับผิดชอบในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ เป้าหมายย่อยเพื่อให้เกิดความยั่งยืนทางภูมิณีเวศ ภูมิสังคม และวัฒนธรรม และเป็นหน่วยงานขับเคลื่อนหลักของแผนปฏิบัติการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2566 - 2580 ซึ่งเป็นแผนระดับ 3 ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2563 มีเป้าหมายในการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมอย่างสมดุล ด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อเป็นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 43 และมาตรา 44 เป็นกฎหมายสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม เพื่อรักษาสภาพธรรมชาติ หรือมิให้กระทบต่อระบบนิเวศตามธรรมชาติหรือคุณค่าของสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และเป็นภารกิจสำคัญของ สผ. มาอย่างต่อเนื่อง เพื่อกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผน แนวทาง มาตรฐาน และมาตรการในการอนุรักษ์ คุ้มครอง และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่แหล่งธรรมชาติ แหล่งศิลปกรรม ที่มุ่งให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน โดยปัจจุบันประเทศไทยมีแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532 รวม 263 แห่ง แบ่งเป็น 10 ประเภท ได้แก่ น้ำตก ภูเขา ถ้ำ ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณะธรรมชาติ เกาะ แก่ง ชายหาด แหล่งน้ำ ชาคดึกดำบรรพ์ และโป่งพุร้อน สำหรับแหล่งศิลปกรรมอันควรอนุรักษ์ (ตามฐานข้อมูล [https:// culturalenvi.onep.go.th/](https://culturalenvi.onep.go.th/)) มีทั้งหมด 5,950 แห่ง แบ่งเป็น 7 ประเภท รายละเอียดตามภาพ

แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์

แหล่งศิลปกรรมอันควรอนุรักษ์

ที่มา : <https://nced.onep.go.th/>

เมืองเก่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่สืบทอดความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติที่รัฐบาลให้ความสำคัญ โดยกำหนดนโยบายการดำเนินงานเป็นงานพิเศษเฉพาะพื้นที่ เป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า พ.ศ. 2564 (ปรับปรุงจาก พ.ศ. 2546) ที่มีวัตถุประสงค์หลักในการกำหนดนโยบาย แผนงาน มาตรการ และแนวทางเกี่ยวกับการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่าอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนและประชาชนได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า เพื่อให้เมืองเก่าเป็นมรดกด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติตลอดไป รวมทั้งเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมของ

ประเทศ ซึ่งกำหนดให้มีคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า ทำหน้าที่วางนโยบาย กำหนดพื้นที่และจัดทำแผนแม่บทการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า ผ่านกลไกคณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า โดยได้มีการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว จำนวน 36 เมือง แบ่งออกเป็นภูมิภาคต่าง ๆ ดังนี้

- 1) **ภาคเหนือ:** น่าน เชียงใหม่ ลำปาง กำแพงเพชร ลำพูน แพร่ เชียงราย พะเยา ตาก แม่ฮ่องสอน พิชณุโลก
- 2) **ภาคกลาง:** ลพบุรี เพชรบุรี สุพรรณบุรี ราชบุรี กาญจนบุรี อุทัยธานี
- 3) **ภาคตะวันออก:** จันทบุรี ระยอง ฉะเชิงเทรา
- 4) **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ:** พิมาย บุรีรัมย์ นครราชสีมา สกลนคร สุรินทร์ ร้อยเอ็ด
- 5) **ภาคใต้:** นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานี ตะกั่วป่า สตูล ภูเก็ต ระนอง ยะลา นราธิวาส ตรัง

ผลจากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการขยายตัวของเมืองอย่างไร้ทิศทาง เกิดการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดิน รวมทั้งกระแสความนิยมการท่องเที่ยวเชิงประสบการณ์ การเข้าหาแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชุมชนท้องถิ่น และวัฒนธรรมดังกล่าว ทำให้ปัจจุบันแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์และแหล่งศิลปกรรม โดยเฉพาะประเพณีอันชุมชนเก่า อันมีคุณค่าและความสำคัญในฐานะเป็นจุดกำเนิดของการตั้งถิ่นฐาน มีอัตลักษณ์ทางสังคม วัฒนธรรม วิถีชีวิต ภูมิปัญญา หลอมรวมครบทุกองค์ประกอบทั้งภูมิเวศ ภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม ที่กระจายตัวอยู่ทั่วประเทศ จึงควรมีการจัดวางผังและทำแผนที่ที่มีความเหมาะสม มีเครื่องมือกลไกการสงวนรักษา อนุรักษ์ และคุ้มครองมรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมสำหรับบริหารจัดการเชิงพื้นที่ เพื่อให้คุณค่าและอัตลักษณ์ของระบบนิเวศแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมคงอยู่ ไม่ถูกรบกวน บั่นทอน หรือถูกทำลาย เปลี่ยนสภาพไปจนยากต่อการฟื้นฟูคืนสู่สภาพเดิม สม. จึงได้มีการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามภูมินิเวศ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 เพื่อเป็นเครื่องมือกลไกเฉพาะสำหรับการอนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู และพัฒนามรดกทางธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรมในระดับต่าง ๆ บนพื้นฐานภูมินิเวศ ต่อยอดการสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มในพื้นที่ ให้มีการพัฒนาไปในทิศทางที่เหมาะสมตามภูมินิเวศ ภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรมของพื้นที่ นำไปสู่การเพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา สม. ได้จัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเพณีอันชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศในพื้นที่ภาคเหนือครบ 1 ภาค (17 จังหวัด) และพื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด ปัจจุบันอยู่ระหว่างดำเนินการในพื้นที่ภาคกลาง (9 จังหวัด) และจัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามภูมินิเวศ (ประเภทโป่งพูนร้อน น้ำตก) ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ประเภทแหล่งน้ำ) ในพื้นที่ภาคกลาง และภาคตะวันออก (ประเภทชายหาด) และในปี พ.ศ. 2568 จัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมในพื้นที่ภาคใต้ครบทั้ง 14 จังหวัด (มี 9 ประเภท)

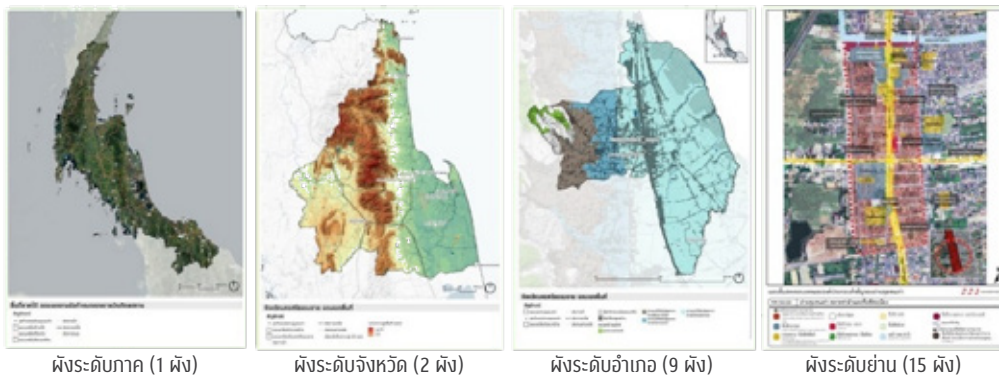
ตัวอย่างของการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเพณีอันชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ และผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามภูมินิเวศ ที่ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในพื้นที่ภาคใต้มีรายละเอียด ดังนี้

1) การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศในพื้นที่ภาคใต้

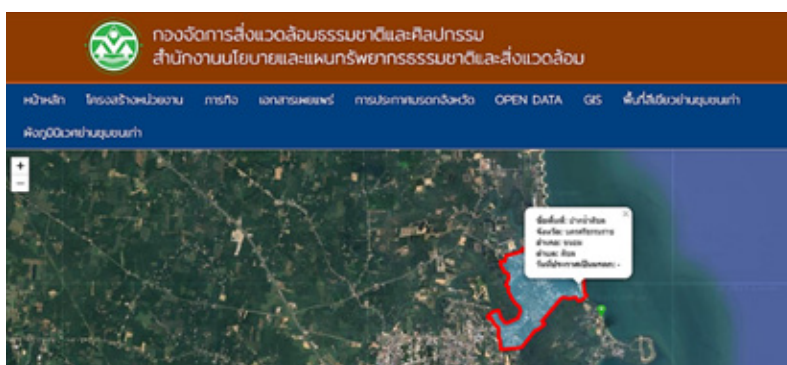
ในปี พ.ศ. 2568 สผ. ได้จัดทำโครงการผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศในพื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามผังภูมินิเวศ เป็นเครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรมประเภทย่านชุมชนเก่าอันเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติ เพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์ในการสงวนรักษาอนุรักษ์ พื้นฟูสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ตลอดจนวิถีชีวิตพื้นถิ่น บนพื้นฐานสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน สร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และพัฒนา ตามศักยภาพความเหมาะสมและเพื่อความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม นำไปสู่การเตรียมความพร้อมเป็นแหล่งวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชนต่อไป ซึ่งผังอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรมประเภทย่านชุมชนเก่า เป็นผังแสดงพื้นที่ตั้งของย่านชุมชนเก่าที่สอดคล้องกับภูมินิเวศ โดยย่านชุมชนเก่าเป็นพื้นที่กายภาพที่แสดงถึงพัฒนาการตั้งถิ่นฐานตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประกอบด้วย เอกลักษณ์ทางกายภาพภูมิทัศน์ วัฒนธรรม ภูมิปัญญา ประเพณี (มี 7 คุณลักษณะตามบริบทที่ตั้งและการประกอบอาชีพ ได้แก่ ย่านชุมชนเก่าริมน้ำ ย่านรถไฟชุมชนเก่าโดยรอบสถานีรถไฟ ย่านชุมชนเก่าตลาด/ย่านการค้า ย่านชุมชนเก่าชุมชนหมู่บ้าน ย่านชุมชนเก่าตามกลุ่มอาชีพ (ประมง/เกษตรกรรม) ย่านชุมชนเก่าชาติพันธุ์ (ความทรงจำ) ย่านชุมชนเก่าโดยรอบโบราณสถาน)

ผลการจัดทำโครงการฯ คือ ผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศในพื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดสงขลา ใน 4 ระดับ ได้แก่ ระดับภาค 1 ผัง ระดับจังหวัด 2 ผัง ระดับอำเภอ 9 ผัง และระดับย่าน 15 ผัง (เอกสารผังพื้นที่และฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์) และแนวทางการอนุรักษ์ฟื้นฟูย่านชุมชนเก่า สำหรับเป็นกรอบแนวทางการใช้ประโยชน์ที่ดินและการบริหารจัดการที่เหมาะสมในพื้นที่อันควรรักษา

รูปแบบผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ ผัง 4 ระดับ พื้นที่ภาคใต้ 2 จังหวัด สงขลา และนครศรีธรรมราช

ผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ตามภูมินิเวศ 4 ระดับ

การแสดงผลในรูปแบบผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ในฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ ทางช่องทาง <https://ncedonep-46722.firebaseio.com/gis.html>

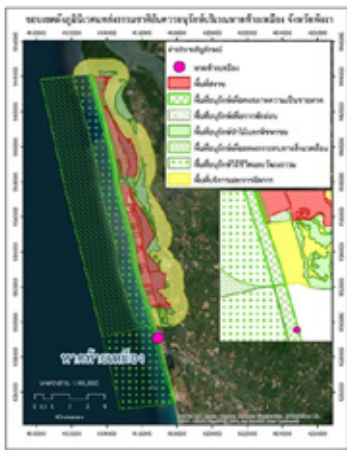

กระบวนการมีส่วนร่วม

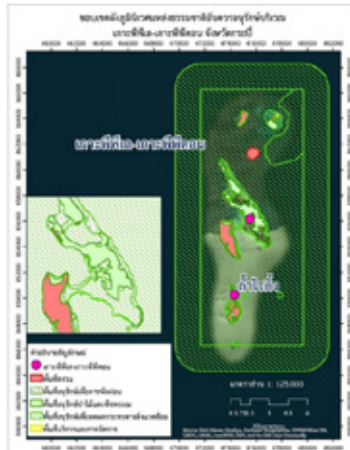
2) การจัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในพื้นที่ภาคใต้

ในปี พ.ศ. 2568 ได้จัดทำโครงการจัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติในพื้นที่ภาคใต้ 14 จังหวัด ประกอบด้วย ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง สงขลา ปัตตานี ยะลา นราธิวาส พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง สตูล และระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำผังภูมินิเวศของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ (ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 พฤศจิกายน 2532) ที่สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ เพื่อปกป้องรักษาไว้ซึ่ง ฐานทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น นำไปสู่การบริหารภายใต้แนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงถึงพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และ วัฒนธรรม และใช้ประโยชน์การสนับสนุนการบริหารจัดการยุทธศาสตร์ด้านการแข่งขัน ซึ่งการจัดทำผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ เป็นการจัดทำผังและแผนของระบบนิเวศในพื้นที่แหล่งธรรมชาติ โดยการกำหนดขอบเขตพื้นที่สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติเพื่อจัดทำเป็นผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติประเภทต่าง ๆ ได้แก่ เกาะ แก่ง ภูเขา ถ้ำ น้ำตก โป่งพุร้อน แหล่งน้ำ ชายหาด ซากดึกดำบรรพ์ และธรณีสัณฐาน/ภูมิลักษณะวรรณา ซึ่งครอบคลุมทั้งสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ สิ่งมีชีวิต และการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในพื้นที่นั้น ๆ เช่น ชุมชน วิถีชีวิต และวัฒนธรรม เป็นต้น การวางผังภูมินิเวศจึงเป็นการออกแบบเพื่อให้ได้พื้นที่ที่ตอบสนองความต้องการของมนุษย์ ทั้งในด้านประโยชน์ใช้สอย และประสบการณ์ทางสุนทรียภาพ ซึ่งเกิดจากการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับการรับรู้ ของมนุษย์

ผลที่ได้รับจากโครงการฯ คือ ผังภูมินิเวศของแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ บนพื้นฐานภูมินิเวศที่เหมาะสม กับบริบทของพื้นที่ รวมทั้งสิ้น 88 ผัง ประกอบด้วย ขอบเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (Zoning) ตามหลักการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ (แบ่งเป็นพื้นที่สงวน พื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่พัฒนาหรือพื้นที่บริการ) โดยแต่ละผังมีรายละเอียดข้อมูลด้านกายภาพ ด้านชีวภาพ ด้านวัฒนธรรมและสังคม ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การใช้ ประโยชน์พื้นที่ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพและขีดจำกัดของพื้นที่ ผังภูมินิเวศระดับภาค และแนวทางการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติรายประเภทในพื้นที่ภาคใต้

ตัวอย่างผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทเกาะ

ตัวอย่างผังภูมินิเวศสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทชายหาด

กระบวนการมีส่วนร่วม

โดย สผ. มีการกำหนด**เกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ** เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ ประเมินคุณค่า และประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งธรรมชาติ 4 ประเภท ที่คณะรัฐมนตรีได้ทราบแล้ว เพื่อให้ทราบถึงคุณค่าและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ ใช้เป็นแนวทางในการวางผังและแผนการจัดการอนุรักษ์ และพื้นที่สิ่งแวดล้อมธรรมชาติของแหล่งธรรมชาตินั้น ตามศักยภาพและสอดคล้องกับภูมินิเวศของพื้นที่ ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้นำเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ประเภทธรณีสัณฐานและ ภูมิลักษณะวรรณา ภูเขา น้ำตก ถ้ำ ประเมินแหล่งจำนวนทั้งหมด 307 แห่ง พบว่า แหล่งธรรมชาติที่อยู่ในคุณภาพดีทั้งหมด จำนวน 291 แห่ง คุณภาพปานกลาง จำนวน 15 แห่ง รายละเอียดตามภาพ

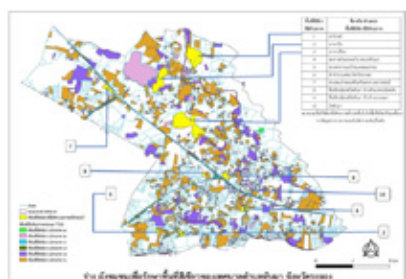
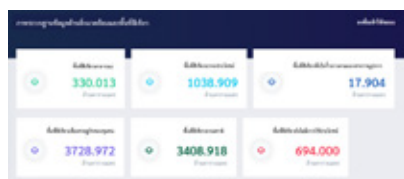

ทั้งนี้ สผ. ได้ขับเคลื่อนต่อยอดผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามภูมินิเวศไปสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนในการกำหนดทิศทางการรักษามรดกทางธรรมชาติและวัฒนธรรมของตนเอง โดยการประกาศเป็น**มรดกจังหวัด** ซึ่งปีงบประมาณ 2560 - 2568 ดำเนินการประกาศแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรม (ประเภทย่านชุมชนเก่า) ที่ได้ดำเนินการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์และผังภูมินิเวศฯ เป็นมรดกจังหวัดแล้วเสร็จ จำนวน 29 จังหวัด ซึ่งผลผลิตดังกล่าวสามารถขับเคลื่อนนำไปสู่เป้าหมายความยั่งยืนตามภูมินิเวศ ภูมิสังคม ภูมิวัฒนธรรม และชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้อีกประการหนึ่ง

ในระดับภาค สผ. ได้จัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค โดยมีแนวคิดในการบูรณาการผังพื้นที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและแหล่งศิลปกรรมตามภูมินิเวศกับกลไกทางผังเมือง เพื่อขับเคลื่อนการอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ตามลักษณะทางภูมินิเวศอย่างยั่งยืน ให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ 6 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ที่กำหนดให้ประเทศไทยมีแผนผังภูมินิเวศระดับภาค ใช้เป็นแนวทางในการบูรณาการร่วมกับกลไกทางผังเมืองและขับเคลื่อนไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาพื้นที่ตามลักษณะทางภูมินิเวศอย่างยั่งยืน โดยได้เริ่มจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 สำหรับใช้เป็นเครื่องมือเชิงนโยบายในการกำกับดูแลการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นไปตามศักยภาพข้อจำกัดของพื้นที่โดยคำนึงถึงระบบนิเวศ ควบคู่ไปกับอัตลักษณ์และวัฒนธรรมพื้นถิ่น รวมทั้งใช้เป็นกรอบการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งมีผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและแหล่งโบราณคดี ขณะนี้ดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือแล้วเสร็จ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติมีมติเห็นชอบแล้ว เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2568 และได้ดำเนินการจัดประชุมชี้แจงรายละเอียดแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือพร้อมจัดส่งแผนผังฉบับดังกล่าวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติ ทั้งนี้ สผ. อยู่ระหว่างการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคให้ครบทั้ง 6 ภาค นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนการดำเนินการตามแนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเพื่อส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2563 - 2580 แนวทางการจัดระเบียบป่าเพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อม ภูมิตศน์เมือง และแผนสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เขตพัฒนาภาคตะวันออก พ.ศ. 2566 - 2570 เพื่อการจัดการสิ่งแวดล้อมในมิติต่าง ๆ ด้วย

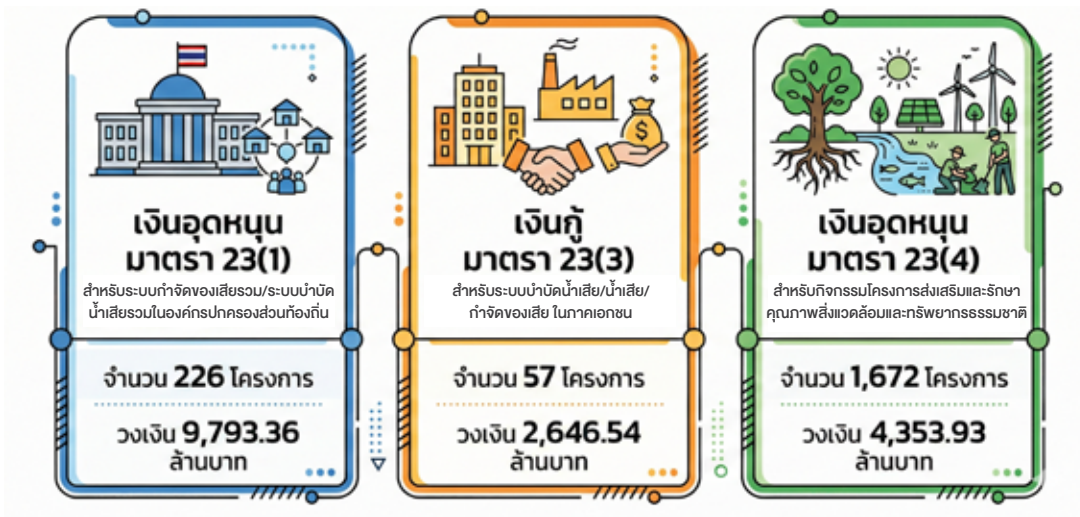
สำหรับระดับประเทศ สผ. มีการดำเนินงานด้านพื้นที่สีเขียวที่มุ่งเน้นผลักดันนโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านพื้นที่สีเขียวโดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการบูรณาการการดำเนินงานด้านพื้นที่สีเขียวในทุกมิติ ทั้งการจัดทำแผนปฏิบัติการเชิงนโยบายด้านการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 และแนวทางการขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน เป็นกรอบการดำเนินงาน 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) เพื่อให้สามารถตอบเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ โดยได้ถ่ายทอดและต่อยอดสู่แนวทางปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการจัดการพื้นที่สีเขียวอย่างยั่งยืน ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและแผนระดับประเทศ ภูมิภาคอาเซียน ระดับโลก และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยมีการพัฒนาเครื่องมือสำคัญ คือ ระบบฐานข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อมและพื้นที่สีเขียว (Thai Green Urban: TGU) เพื่อใช้บริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในเมืองและตอบเป้าหมายตัวชี้วัดทั้งในระดับพื้นที่ ระดับจังหวัด และระดับประเทศ เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเมืองให้มุ่งสู่เมืองสีเขียวที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน โดยร่วมมือกับหน่วยงานและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการนำเข้าและใช้ข้อมูลจากระบบฐานข้อมูล TGU เพื่อเป็นผังชุมชนเพื่อรักษาพื้นที่สีเขียว สำหรับเป็นเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านพื้นที่สีเขียว และเป็นต้นแบบให้กับหน่วยงานอื่น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายภายในปี พ.ศ. 2570 พื้นที่สีเขียวสาธารณะต่อประชากร 10 ตารางเมตรต่อคน และร้อยละพื้นที่สีเขียวต่อพื้นที่เมืองไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ทั้งนี้ ความสำเร็จนี้เชื่อมโยงสู่พื้นที่ต้นแบบและเครือข่ายสีเขียวกว่า 5 พื้นที่/เครือข่ายต่อภูมิภาค อาทิ การเปลี่ยนพื้นที่รกร้างเป็นพื้นที่สีเขียวสาธารณะเพื่อความมั่นคงทางอาหารของเทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลนครหาดใหญ่ การเสริมสร้างความรู้ด้านพื้นที่สีเขียว รุกขกรรม และการกักเก็บคาร์บอน ร่วมกับเทศบาลนครนทบุรี เทศบาลนครพิษณุโลก เทศบาลเมืองน่าน และเทศบาลนครหาดใหญ่ ฯลฯ การจัดทำผังชุมชนร่วมกับเทศบาลตำบลทับมา เทศบาลตำบลบ้านกลาง และเทศบาลเมืองทุ่งสง รวมทั้งร่วมกับหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในการเผยแพร่ความรู้ด้านพื้นที่สีเขียว เชื่อมโยงข้อมูลกับระบบฐานข้อมูล TGU และปรับปรุงกฎระเบียบเพื่อเอื้อต่อการบริหารจัดการพื้นที่สีเขียว เช่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมอนามัย สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง และกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

นอกจาก สผ. ได้จัดทำผังและแผนสำหรับใช้ในการบริหารพื้นที่ให้ตอบสนองตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายต่าง ๆ แล้ว ยังมีช่องทางในการสนับสนุนเงินในการดำเนินงานของชุมชน ท้องถิ่น เอกชน และอื่น ๆ ใช้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมท้องถิ่นนั้น ๆ โดยผ่านการจัดสรรเงินอุดหนุนและเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นกลไกทางการเงินที่สร้างแรงจูงใจให้ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ ภาคเอกชน องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluters Pay Principle: PPP) โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้จัดตั้งขึ้นในกระทรวงการคลังตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2535 จนถึงวันที่ 30 กันยายน 2568 กองทุนฯ ได้ให้การสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการตามมาตรา 23 (1) 23 (3) และ 23 (4) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมฯ จำนวน 1,955 โครงการ รวมวงเงินทั้งสิ้น 16,793.83 ล้านบาท แบ่งเป็น

- ▶ เงินอุดหนุนสำหรับส่วนราชการหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินงานตามมาตรา 23 (1) จำนวน 226 โครงการ วงเงิน 9,793.36 ล้านบาท
- ▶ เงินกู้สำหรับภาคเอกชนตามมาตรา 23 (3) จำนวน 57 โครงการ วงเงิน 2,646.54 ล้านบาท
- ▶ เงินอุดหนุนสำหรับการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 23 (4) จำนวน 1,672 โครงการ วงเงิน 4,353.93 ล้านบาท

ภาพรวมการจัดสรรงบประมาณตามประเภทโครงการ

โดยโครงการต่าง ๆ ที่กองทุนสิ่งแวดล้อมได้อุดหนุนเงินสำหรับการดำเนินโครงการที่ผ่านมา สามารถแสดงผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมตามภารกิจของกองทุนฯ 3 ประเด็น ดังนี้

1) การอนุรักษ์ ฟื้นฟู ดูแล และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน มีการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาความร่วมมือด้านการจัดการป่าชุมชน รวมทั้งการจัดการทรัพยากรป่าไม้ด้วยภูมิปัญญาของชุมชน ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ในการอนุรักษ์ผืนป่าและสร้างแนวกันชนระหว่างชุมชนและป่าอนุรักษ์ รวมทั้งเกิดข้อตกลงร่วมกันในการรักษา ดูแล และใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่าและสร้างจิตสำนึกในการดูแลทรัพยากรป่าไม้ นอกจากนี้ กองทุนฯ ได้มีการให้การสนับสนุนโครงการด้านการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมซึ่งที่ผ่านมากองทุนฯ ได้บูรณาการร่วมกับกองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม สผ. โดยได้มีการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่า เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์และพัฒนาบริเวณเมืองเก่า ดำเนินการโดยสำนักทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด 12 แห่ง

2) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและมลพิษ มีการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ทั้งการพัฒนาระบบและโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของชุมชนในการคัดแยกและจัดการขยะที่ต้นทาง ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ในการลดปริมาณขยะอินทรีย์จากครัวเรือน และลดปริมาณขยะที่เข้าสู่ระบบการจัดการขยะมูลฝอย ทำให้การจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ กองทุนฯ ได้ให้การสนับสนุนโครงการด้านการจัดการน้ำเสียชุมชน โดยมีการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการน้ำเสียชุมชนครัวเรือนที่ต้นทางและสร้างเสริมศักยภาพเครือข่ายเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ และสนับสนุนโครงการด้านการป้องกัน และ/หรือลดการเกิดมลพิษทางอากาศ อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพเครือข่าย ทสม. ในการป้องกันปัญหาไฟป่าและลดหมอกควัน ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ในการลดจุดความร้อน (Hot spot) ในพื้นที่ รวมทั้งปัญหาเรื่องหมอกควันที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ชีวิตและสุขภาพของชุมชน ทั้งนี้ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้สมทบเงินให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการลงทุนและดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม รวมทั้งการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ที่จำเป็นสำหรับการทำงานและการบำรุงรักษาระบบดังกล่าว สำหรับโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด รวมถึงจัดสรรเงินกู้ยืมให้แก่ภาคเอกชนในการก่อสร้างระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใดเพื่อควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินงานกิจการตนเองอีกด้วย โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 จนถึงปัจจุบัน กองทุนฯ ได้สนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการก่อสร้างระบบต่าง ๆ รวมจำนวน 276 โครงการ วงเงินรวม 12,504.89 ล้านบาท ดังนี้

ประเภทการสนับสนุน	อุดหนุนทั้งระบบ		เงินสมทบแผนจังหวัด	
	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
โครงการเงินอุดหนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา 23(1)				
1. ระบบบำบัดน้ำเสีย	59	8,004.62	25	2.50
2. ระบบกำจัดขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูล	57	1,728.80	66	6.60
3. อื่น ๆ (ด้านมลพิษอากาศ/เสียง)	4	49.80	0	0
4. อื่น ๆ (สถานีขนถ่าย/การจัดการของเสียอันตราย)	0	0	9	0.90
รวม	120	9,782.76	100	10.0
โครงการเงินกู้ภาคเอกชน ตามมาตรา 23(3)				
1. ระบบบำบัดน้ำเสีย	41	1761	-	-
2. ระบบกำจัดขยะมูลฝอย/สิ่งปฏิกูล	3	110.78	-	-
3. อื่น ๆ (ด้านมลพิษอากาศ/เสียง)	12	840.26	-	-
รวม	56	2,712.12	-	-

3) ด้านการบริหารจัดการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ มีการสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยการพัฒนาชุมชนคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืนโดยชุมชนมีส่วนร่วม รวมทั้งการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emission) การบริหารจัดการป่าชุมชนเพื่อดูดซับและกักเก็บก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งการเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของชุมชนและเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) ซึ่งทำให้เกิดผลลัพธ์ในการดำเนินงานในการลดและเพิ่มการดูดซับก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนในการรับมือและปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

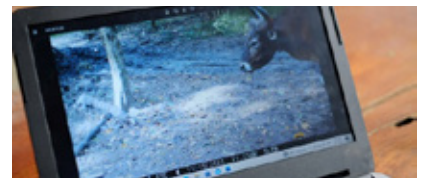
ทั้งนี้ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมมีมติจัดสรรเงินสนับสนุนโครงการรวมจำนวน 31 โครงการ วงเงิน 447.377 ล้านบาท ประกอบด้วย

- ▶ โครงการตามมาตรา 23 (1) จำนวน 13 โครงการ วงเงิน 120.821 ล้านบาท
- ▶ โครงการตามมาตรา 23 (3) จำนวน 3 โครงการ วงเงิน 262.288 ล้านบาท
- ▶ โครงการตามมาตรา 23 (4) จำนวน 15 โครงการ วงเงิน 64.268 ล้านบาท

นอกจากนี้ มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุน ThaiCI วงเงินรวม 40.433 ล้านบาท โดยมีตัวอย่างผลการดำเนินงานโครงการฯ ที่สำคัญและโดดเด่น ดังนี้

โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

1) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์วัวแดง (*Bos javanicus*) ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จังหวัดกาญจนบุรี ดำเนินการโดย คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล วงเงิน 5 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 4 ปี (1 ตุลาคม 2564 - 30 กันยายน 2568) โดยมีผลสำเร็จได้แก่ เกิดอาสาสมัครอนุรักษ์วัวแดงกระจายในชุมชน 28 แห่ง และโรงเรียน 1 แห่ง เกิดคู่มือและแผนการอนุรักษ์วัวแดง (*Bos javanicus*) ระดับจังหวัด และคู่มือและแผนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และสิ่งแวดล้อมศึกษาเพื่อการบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ได้มีการศึกษาสำรวจข้อมูลทางสัตววิทยาและพันธุกรรมของวัวแดงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า รวม 36 แห่งทั่วประเทศ และได้มีการนำชุดข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่ระบบคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย (TH-BIF) เรียบร้อยแล้ว ซึ่งจากการดำเนินโครงการได้รับความร่วมมือจากชุมชนเป็นอย่างดี โดยอาสาสมัครอนุรักษ์วัวแดงมีบทบาทสำคัญในการเฝ้าระวัง ลดภัยคุกคามต่อวัวแดง รวมถึงเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการ ตั้งแต่การรับรู้ปัญหา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมติดตาม ประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งเป็นผลงานที่มาจากการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงและนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความคิดและพฤติกรรมด้านคุณค่าการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และขยายผลความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการไปสู่พื้นที่อื่นได้ อีกทั้งฐานข้อมูลวัวแดงและคู่มือที่ได้จัดทำขึ้นได้เผยแพร่ไปยังชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์วัวแดงต่อไป

โครงการด้านการจัดการมลพิษ

2) โครงการจัดการขยะอาหาร (Food Waste) ในพื้นที่จังหวัดภูเก็ต แบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ ดำเนินการโดย สำนักงานสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษ (สคพ.) ที่ 15 (ภูเก็ต) กรมควบคุมมลพิษ ระยะเวลาดำเนินโครงการ 1 ปี 6 เดือน (วันที่ 1 พฤศจิกายน 2566 - 30 เมษายน 2568) วงเงิน 4.65 ล้านบาท โดย สคพ. ที่ 15 ได้ดำเนินโครงการด้วยแนวคิดและรูปแบบมุ่งเน้นสร้างการมีส่วนร่วม และมีการขับเคลื่อนอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา มูลนิธิ และอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมประจำหมู่บ้าน โดยมีผลสำเร็จ ดังนี้

- (1) การลงนามบันทึกข้อตกลง (MOU) เพื่อร่วมผลักดันและขับเคลื่อนการจัดการอาหารส่วนเกินและขยะอาหารจังหวัดภูเก็ต รวมจำนวน 17 หน่วยงาน
- (2) ระบบดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Web-based digital platform) เพื่อเป็นเครื่องมือและช่องทางการจัดการขยะอาหารและอาหารส่วนเกิน เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานและเครือข่ายเข้าร่วม จำนวน 1 ระบบ
- (3) สนับสนุนวัสดุและอุปกรณ์ของระบบกระจายอาหารให้แก่มูลนิธิ Scholars of Sustenance (SOS) สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรับปริมาณอาหารส่วนเกินเพื่อไปใช้ประโยชน์ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 17
- (4) รูปแบบในการส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นต้นแบบการจัดการขยะอาหารแบบมีส่วนร่วมในพื้นที่ ได้แก่ การทำน้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงหนอนแมลงโปรตีน การทำปุ๋ยล่อมวงตาข่าย เป็นต้น
- (5) สื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การสร้างการรับรู้และสร้างความเข้าใจในการจัดการขยะอาหารและอาหารส่วนเกิน จำนวน 500 ชุด
- (6) เกิดเครือข่ายความร่วมมือในการจัดการอาหารส่วนเกินหรือขยะอาหาร จำนวน 19 เครือข่าย

โครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

3) โครงการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองสู่เป้าหมายการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero GHG Emission) ดำเนินการโดย องค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) วงเงิน 9 ล้านบาท ระยะเวลาดำเนินการ 15 เดือน (วันที่ 1 มกราคม 2568 - 31 มีนาคม 2569) ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการดำเนินงาน โดยโครงการฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทาง หลักเกณฑ์ วิธีการ สำหรับการประเมิน การตรวจวัด การรายงาน การทวนสอบข้อมูลก๊าซเรือนกระจกของจังหวัด การประเมินการดูดกลับก๊าซเรือนกระจกในระดับพื้นที่ตามมาตรฐานสากล และการตั้งเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูล รายงานข้อมูลก๊าซเรือนกระจก แผนการลดก๊าซเรือนกระจกระดับจังหวัด จัดทำแนวทางการติดตามผลการลด

ก๊าซเรือนกระจกระดับเมืองหรือจังหวัด แผนลดก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนหรือการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ รวมถึงพัฒนาระบบติดตามผลการลดก๊าซเรือนกระจกตามเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอน และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์

นอกจากนี้ กองทุนฯ ได้มีการประสานความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ และแหล่งเงินทุนต่าง ๆ เพื่อขอรับเงินเพื่อดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงบูรณาการความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) การสนับสนุนเงินจากแผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (International Climate Initiative: IKI) ของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ผ่านองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ผ่านกองทุน ThaiCI โดยมีวัตถุประสงค์ให้การสนับสนุนทางการเงินในรูปแบบเงินอุดหนุนแก่โครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก (Mitigation) และการปรับตัวและลดผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Adaptation) รวมทั้งด้านการส่งเสริมขีดความสามารถในการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย ทั้งนี้ เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2568 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบสัญญาการรับเงินอุดหนุน (Grant Agreement) ระหว่าง สผ. และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) เรียบร้อยแล้ว โดยมีผลการดำเนินงานตามประเด็นการเปิดรับข้อเสนอโครงการ ดังนี้

โครงการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกจากบริการ
ธุรกิจโรงแรม

คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ครั้งที่ 2/2568 เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2568 มีมติอนุมัติจัดสรรเงินอุดหนุนจากกองทุน ThaiCI ภายใต้กองทุนสิ่งแวดล้อม ให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในธุรกิจโรงแรมและที่พัก ทั้ง 19 แห่งทั่วประเทศ โดยมีวงเงินรวมทั้งสิ้น 31.81 ล้านบาท

โครงการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจก
ในผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลัก
และเหล็กกล้า

อยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอโครงการทางด้านเทคนิควิชาการและความคุ้มค่าของโครงการของคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

โครงการลดการปล่อย
ก๊าซเรือนกระจกในอุตสาหกรรม
อาหารและเครื่องดื่มน
สำหรับวิสาหกิจขนาดกลาง
และขนาดย่อม

มีการเปิดรับข้อเสนอโครงการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่มสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เมื่อวันที่ 1 ส.ค. - 30 ก.ย. 2568 ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาข้อเสนอโครงการทางด้านเทคนิควิชาการและความคุ้มค่าของโครงการที่ขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุน ThaiCI ก่อนเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศพิจารณาต่อไป

2) สผ. ร่วมกับกรมการข้าว ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สถาบันวิจัยข้าวระหว่างประเทศ (IRR) ดำเนินการโครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศในการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ไปสู่การทำนาที่ปล่อยเรือนกระจกต่ำ และเสริมสร้างศักยภาพในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Resilience) โดยโครงการมุ่งส่งเสริมการนำเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate smart) มาปรับใช้ และยกระดับการดำเนินงานของโครงการ Thai Rice NAMA ทั้งเชิงพื้นที่และเทคโนโลยีที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Climate Smart Agriculture: CSA) วงเงินงบประมาณ จำนวน 118.05 ล้านบาท โดยแบ่งเป็นงบประมาณสนับสนุนจาก GCF จำนวน 38.15 ล้านบาท และงบประมาณสนับสนุนเพิ่มเติมจากหน่วยงานของภาครัฐ 67.62 ล้านบาท และความร่วมมือนานาชาติและภาคเอกชน จำนวน 12.28 ล้านบาท ในพื้นที่เป้าหมายของโครงการทั้ง 21 จังหวัด ระยะเวลาดำเนินโครงการ 5 ปี ซึ่งปัจจุบันคณะอนุกรรมการพิจารณาด้านกฎหมายของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ 5/2568 เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2568 มีมติเห็นชอบในหลักการของสัญญาการรับเงินอุดหนุนภายใต้โครงการเพิ่มศักยภาพการปลูกข้าวที่เท่าทันต่อภูมิอากาศ (Thai Rice : Strengthening Climate-Smart Rice Farming Project) ระหว่าง สผ. และ GIZ และมอบหมายให้เสนอสัญญาการรับเงินอุดหนุนฯ ดังกล่าวต่อสำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาสัญญาการรับเงินอุดหนุนฯ ให้เป็นไปตามกฎหมาย/ระเบียบที่เกี่ยวข้องต่อไป

3) การบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระหว่างกองทุน 5 กองทุน ประกอบด้วย กองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ กองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม กองทุนสิ่งแวดล้อม กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน และกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติทำหน้าที่เป็นหน่วยสนับสนุนการขับเคลื่อน โดยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานความร่วมมือระหว่างกองทุนด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และร่วมกันจัดทำแผนความร่วมมือของกองทุนด้านสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ Collaborative Plan of Revolving funds for Environmental and Climate Actions และแผนปฏิบัติการฯ เพื่อขับเคลื่อนภารกิจการสนับสนุนเงินให้แก่โครงการตามแผนดังกล่าว ในพื้นที่นำร่องจังหวัดลำปาง

2.2 การป้องกันและควบคุมผลกระทบต่อกทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่

ในการควบคุมหรือป้องกันผลกระทบจากกิจกรรมหรือการพัฒนาที่จะเกิดต่อทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สผ. มีการคุ้มครองพื้นที่โดยการประกาศเป็นพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้ดำเนินการกิจอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ทศวรรษแรกของการก่อตั้งภายใต้บทบาทตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในมาตรา 43 - 45 นับเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญประการหนึ่งที่น่ามาใช้ในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม และควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ปัจจุบันมีการประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมทั้งหมด 11 พื้นที่ ใน 13 จังหวัดทั่วประเทศ รวมเนื้อที่ทั้งหมด 18,495.36 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเล พื้นที่เกาะ และเขตเมืองที่มีความสำคัญเชิงระบบนิเวศและสังคม แบ่งเป็นพื้นที่บนบก 6,401.72 ตารางกิโลเมตร และพื้นที่ทางทะเล 12,093.64 ตารางกิโลเมตร เพื่อควบคุมกิจกรรมที่อาจส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การควบคุมการก่อสร้างอาคาร การใช้ประโยชน์ที่ดินบนพื้นที่สูง การคุ้มครองแนวชายฝั่งทะเลและป่าชายเลน ตลอดจนการควบคุมมลพิษจากกิจกรรมท่องเที่ยวและอุตสาหกรรม

เขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการประกาศ จำนวน 11 พื้นที่

พื้นที่ถนนสายต้นยางนา
จ.เชียงใหม่ และ จ.ลำพูน
เนื้อที่ประมาณ 1.89 ตร.กม.

พื้นที่ป่าดูลำพัน จ.มหาสารคาม
เนื้อที่ประมาณ 0.58 ตร.กม.

พื้นที่อำเภอแม่สอด จ.ตาก
เนื้อที่ประมาณ 238.31 ตร.กม.

พื้นที่แนวชายฝั่งทะเล จ.เพชรบุรี
และ จ.ประจวบคีรีขันธ์
เนื้อที่ประมาณ 1,247.61 ตร.กม.
• ทางบก 487.98 ตร.กม.
• ทางทะเล 759.63 ตร.กม.

พื้นที่ อ.สตึก จ.ชัยบุรี
เนื้อที่ประมาณ 395.47 ตร.กม.
• ทางบก 162.99 ตร.กม.
• ทางทะเล 232.48 ตร.กม.

พื้นที่แนวชายฝั่งทะเล จ.พังงา
เนื้อที่ประมาณ 3,692.84 ตร.กม.
• ทางบก 1,754.82 ตร.กม.
• ทางทะเล 1,938.02 ตร.กม.

พื้นที่บางกะเจ้า จ.สมุทรปราการ
เนื้อที่ประมาณ 18.91 ตร.กม.

พื้นที่บริเวณอ่างเก็บน้ำคลองใหญ่
อ่างเก็บน้ำหนองปลาไหล
และ**อ่างเก็บน้ำดอกกราย จ.ระยอง**
เนื้อที่ประมาณ 1,015.52 ตร.กม.

พื้นที่ จ.ภูเก็ต
และ**บริเวณเกาะโดยรอบ**
เนื้อที่ประมาณ 4,274.79 ตร.กม.
• ทางบก 545.51 ตร.กม.
• ทางทะเล 3,729.28 ตร.กม.

พื้นที่ อ.เกาะสมุย อ.เกาะพะงัน
และ**เกาะเต่า จ.สุราษฎร์ธานี**
เนื้อที่ประมาณ 3,982.81 ตร.กม.
• ทางบก 386.79 ตร.กม.
• ทางทะเล 3,596.02 ตร.กม.

พื้นที่แนวชายฝั่งทะเล จ.กระบี่
เนื้อที่ประมาณ 3,626.63 ตร.กม.
• ทางบก 1,788.42 ตร.กม.
• ทางทะเล 1,838.21 ตร.กม.

วัตถุประสงค์ในการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้วยการประกาศเป็นเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมมี 3 ประเด็นหลัก ได้แก่

1

ป้องกันพื้นที่ต้นน้ำลำธาร พื้นที่ที่มีระบบนิเวศตามธรรมชาติที่แตกต่างจากพื้นที่อื่นทั่วไป หรือพื้นที่ที่อาจถูกทำลายหรือได้รับผลกระทบจากกิจกรรมต่าง ๆ ของมนุษย์ได้โดยง่าย รวมทั้งพื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติหรือศิลปกรรมอันควรแก่การอนุรักษ์ ซึ่งพื้นที่นั้นยังไม่ได้ถูกประกาศให้เป็นเขตอนุรักษ์

2

ควบคุมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และไม่กระทบต่อระบบนิเวศ

3

ควบคุมและแก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงเข้าขั้นวิกฤตในพื้นที่ที่มีกฎหมายอื่นควบคุมอยู่แล้ว ให้กลับคืนสู่สภาพที่เหมาะสม

ซึ่งหากพื้นที่ใดปรากฏว่าเป็นพื้นที่เข้าข่ายตามมาตรา 43 จะออกเป็นกฎกระทรวง ซึ่งจะมีผลบังคับใช้ต่อเนื่องจากกว่าจะมีการปรับปรุงแก้ไข ส่วนกรณีพื้นที่ที่เข้าข่ายตามมาตรา 45 จะออกเป็นประกาศกระทรวง ซึ่งมีระยะเวลาการบังคับใช้ 5 ปี นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีเป้าหมายว่า การประกาศเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน คือ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะได้รับการอนุรักษ์และคุ้มครองให้ดำรงอยู่อย่างสมดุลตามระบบนิเวศธรรมชาติ คงความอุดมสมบูรณ์เพื่อเป็นฐานทรัพยากรสำหรับอนุชนรุ่นหลัง และทำให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่ดี แก้ไขปัญหาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่รุนแรงเข้าขั้นวิกฤตในพื้นที่ที่ได้รับการควบคุม ตลอดจนสภาพความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ได้รับการฟื้นฟู ประชาชนมีส่วนร่วมในการสงวน บำรุง รักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในพื้นที่ของตนเอง โดยการประสานความร่วมมือในการป้องกัน ดูแลรักษา และแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม และประชาชนยังคงมีสิทธิในกรรมสิทธิ์ที่ดินของตนเองดั้งเดิม โดยจะนำมาตรการอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายมาตรการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 44 มาใช้เป็นมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมบังคับใช้เฉพาะในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมนั้น

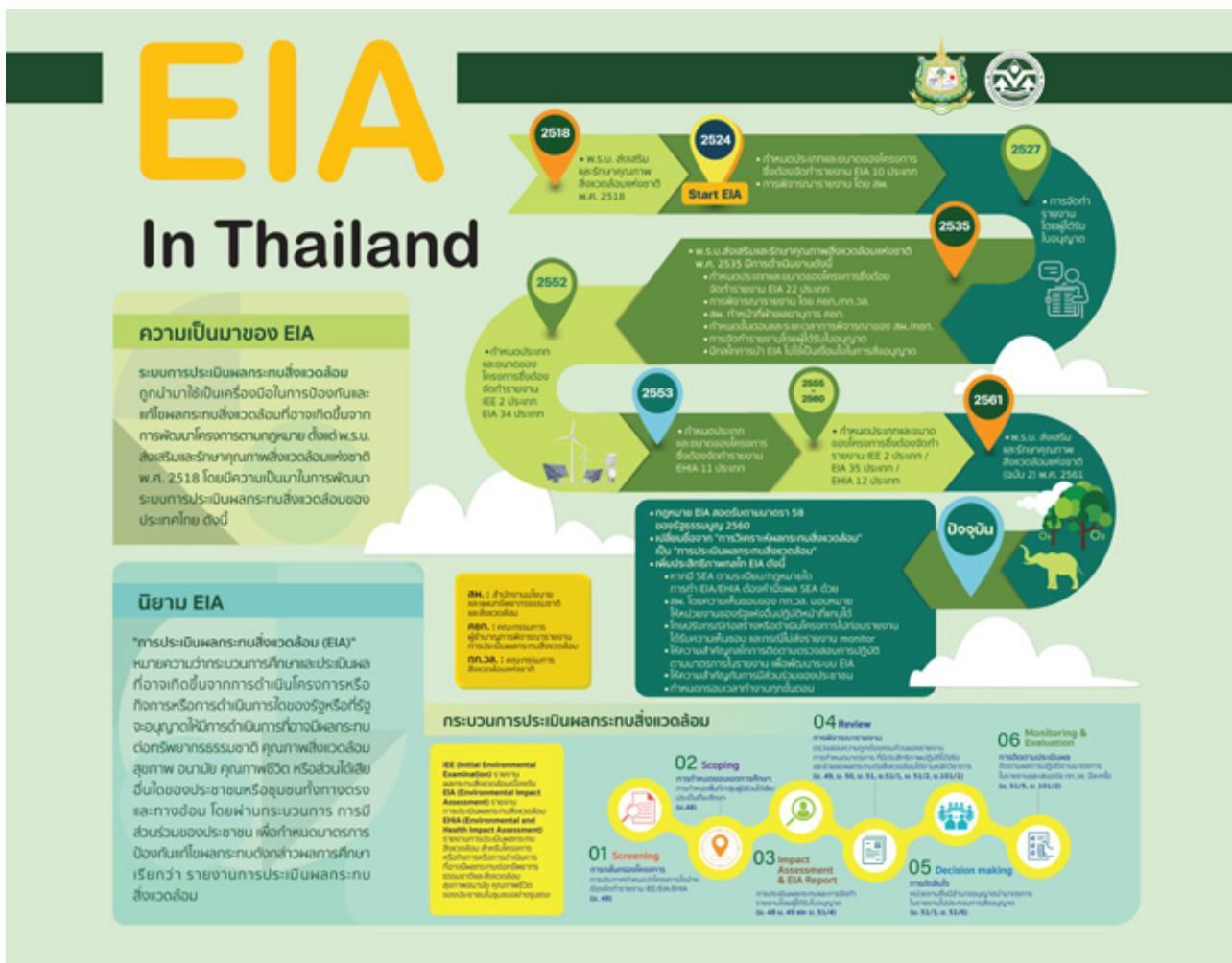
โดยมาตรการบางส่วนเป็นมาตรการที่ต้องมีการขออนุญาตก่อนดำเนินการ ดังนั้น หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน ภาคประชาชน ที่จะดำเนินการใด ๆ ต้องตรวจสอบกฎหมายให้รอบคอบว่า กิจกรรมหรือการดำเนินโครงการที่ประสงค์จะดำเนินการนั้น ต้องห้ามตามกฎหมายหรือไม่ และมีขั้นตอนทางกฎหมายนอกเหนือจากที่เคยปฏิบัติหรือไม่ เช่น ในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมกำหนดให้มีการจัดทำรายงานผลกระทบสิ่งแวดล้อมเบื้องต้น หรือกำหนดประเภทหรือขนาดของโครงการที่จะต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพิ่มเติมจากที่กำหนดไว้ 35 ประเภทตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดโครงการกิจการหรือการดำเนินการซึ่งต้องจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ในการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 หรือที่แก้ไขเพิ่มเติม เนื่องจากเป็นพื้นที่เปราะบาง ต้องอาศัยการดูแลเป็นพิเศษ โครงการบางประเภทหรือบางขนาด อาจก่อให้เกิดหรือเสี่ยงต่อการเกิดผลกระทบอย่างรุนแรงได้เมื่อเทียบกับพื้นที่อื่น ๆ

- 1) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม อำเภอบางละมุง และอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี
- 2) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
- 3) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม แนวชายฝั่งทะเล จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 4) พื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม อำเภอเกาะสมุย อำเภอเกาะพะงัน และเกาะเต่า จังหวัดสุราษฎร์ธานี

นอกจากนี้ สผ. ยังมีบทบาทในการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานระดับจังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อผลักดันให้เกิดการบังคับใช้มาตรการคุ้มครองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการพัฒนากลไกการกำกับดูแลและติดตามผลการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการกับภาคส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล ร่วมกำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติ และติดตามสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในพื้นที่เพื่อให้เกิดความสมดุลทั้งมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม นอกจากถูกกำหนดเป็นมาตรการอย่างหนึ่งในการป้องกัน ควบคุม หรือแก้ไขปัญหาในพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังเป็นกลไกสำคัญที่ใช้ในการป้องกัน แก้ไข และลดผลกระทบสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ทั่วไป ที่อาจจะได้รับผลกระทบจากกิจกรรม/การพัฒนาโครงการต่าง ๆ **โดย สผ. เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)** ของประเทศไทย ตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา สผ. ได้ดำเนินการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบ EIA และกลไกสนับสนุนต่าง ๆ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปตามสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ EIA ถูกใช้เป็นเครื่องมือกลไกในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการศึกษาและคาดการณ์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่อาจเกิดขึ้นจากการพัฒนาโครงการต่าง ๆ ตามหลักวิชาการ และนำมาสู่การกำหนดมาตรการป้องกัน และแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อลดผลกระทบทางลบที่อาจเกิดขึ้นให้น้อยที่สุด ส่งผลให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ที่สามารถอยู่ร่วมกับการดูแลสิ่งแวดล้อม สังคม และคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ ซึ่งมีแนวทางในการดำเนินการ ดังนี้

1) การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการ EIA

1.1) กฎหมาย EIA ได้บัญญัติไว้ครั้งแรก ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2518 ต่อมาตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และได้ปรับปรุงพัฒนากฎหมาย EIA ให้มีความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยปัจจุบันบทบัญญัติเกี่ยวกับ EIA จะเป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และกฎหมายลำดับรอง

1.2) การกลั่นกรองโครงการซึ่งต้องจัดทำ EIA สผ. ได้ทบทวนและปรับปรุงการกำหนดประเภทและขนาดโครงการซึ่งต้องจัดทำรายงาน IEE/EIA/EHIA ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยผ่านกระบวนการรับฟังความคิดเห็นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนอย่างรอบด้าน โดยในปี พ.ศ. 2568 ได้มีการปรับปรุงประเภทโครงการซึ่งต้องจัดทำรายงาน EIA ได้แก่ ลำดับที่ 20.7 ทางหลวงหรือถนน ซึ่งมีความหมายตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง ที่ตัดผ่านพื้นที่ที่ตั้งอยู่ใกล้โบราณสถาน แหล่งโบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ หรืออุทยานประวัติศาสตร์ ตามกฎหมายว่าด้วยโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในระยะ 500 เมตร ยกเว้นถนนผังเมือง ตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการผังเมือง และลำดับที่ 27 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร นอกจากนี้ยังได้ดำเนินการจ้างศึกษาทบทวนการกำหนดประเภทและขนาดของโครงการด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมี

1.3) การยกระดับกระบวนการอนุญาตผู้จัดทำรายงาน สผ. ได้ปรับปรุงกระบวนการอนุญาตผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยยกระดับการให้บริการให้อยู่ในรูปแบบ e-Service ผ่านระบบศูนย์ข้อมูล Smart EIA Plus ทุกขั้นตอน การทำความร่วมมือกับสภาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งดำเนินการตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 โดยสรุปการดำเนินงานในปี 2568 ดังนี้

(1) พิจารณาคำขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมประเภทนิติบุคคล จำนวน 34 แห่ง และประเภทบุคคลธรรมดา จำนวน 90 ราย

(2) ปรับปรุงกฎหมายจำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ประกาศ สผ. เรื่อง คุณสมบัติ ผลงาน และประสบการณ์ของผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และหลักเกณฑ์การประเมินเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2568 และประกาศ สผ. เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการยื่นคำขอเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2568

(3) ปรับปรุงคู่มือการขอรับใบอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงาน และคู่มือสำหรับประชาชน เรื่อง การอนุญาตเป็นผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

(4) การติดตามและประเมินการปฏิบัติงานของผู้ได้รับใบอนุญาต จำนวน 32 แห่ง

1.4) การเพิ่มประสิทธิภาพการพิจารณารายงาน EIA

(1) การคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) โดยผ่านกระบวนการสมัครและคัดเลือกตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กก.วล.) ประกาศกำหนด เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใสและตรวจสอบได้ โดยในปี 2568 กก.วล. ได้พิจารณาและให้ความเห็นชอบต่อรายชื่อผู้ได้รับการคัดเลือกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญใน คชก. ส่วนกลาง จำนวน 9 คณะ และ คชก. จังหวัด จำนวน 12 คณะ และ สผ. ได้จัดปฐมนิเทศ คชก. ที่ได้รับการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ 4 มีนาคม 2568

(2) การสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานที่ได้รับการกระจายภารกิจพิจารณา EIA ด้านอาคาร จำนวน 12 แห่ง โดยมีการประชุมติดตามผลการดำเนินการกระจายภารกิจพิจารณา EIA เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2567 และจัดอบรมเสริมสร้างศักยภาพ จำนวน 2 ครั้ง ได้แก่ การอบรม เรื่อง “ระบบ EIA ประเทศไทยกับรูปแบบใหม่ที่จะเปลี่ยนแปลง” เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2567 และการอบรม เรื่อง “EIA อาคาร ดูอะไรดี ?” เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน 2568

1.5) การเพิ่มประสิทธิภาพการติดตามตรวจสอบการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงาน EIA (รายงาน Monitor) ในปีงบประมาณ 2568 สผ. ได้รับรายงาน Monitor จำนวน 7,290 ฉบับ และได้ตรวจ/แจ้งผลการพิจารณารายงาน Monitor จำนวน 7,290 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 รวมทั้งออกประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง หลักเกณฑ์ และวิธีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตจะต้องจัดทำเมื่อได้รับอนุญาตให้ดำเนินการโครงการหรือกิจการแล้ว (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2568 เพื่อกำหนดให้จัดส่งรายงาน Monitor ในรูปแบบไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ ได้จัดทำรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงาน EIA ภาพรวม ประจำปีงบประมาณ 2568 เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2569 ต่อไป

1.6) การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้ EIA พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 มีบทกำหนดโทษปรับกรณีโครงการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการก่อนที่รายงาน EIA จะได้รับความเห็นชอบ และกรณีโครงการไม่ส่งรายงาน Monitor โดยปัจจุบันการดำเนินการเปรียบเทียบปรับจะเป็นไปตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 ในปี 2568 สผ. ได้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับ กรณีโครงการก่อสร้างหรือดำเนินโครงการก่อน จำนวน 16 ราย และกรณีโครงการไม่ส่งรายงาน Monitor จำนวน 39 ราย

1.7) การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงาน EIA พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยให้อำนาจ สผ. ประกาศกำหนดแนวทางการมีส่วนร่วม/การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันจะเป็นไปตามประกาศ สผ. เรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 ในปี 2568 สผ. ได้ขับเคลื่อนการปฏิบัติตามแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ โดยได้ศึกษาประเด็นร้องเรียน/คัดค้าน/ฟ้องคดีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ระหว่างปี 2565 – 2567 โดยผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ร้องเรียนเกี่ยวกับกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ถูกต้อง/ไม่เป็นไปตามประกาศ สผ. การรับรู้รับทราบถึงข้อมูลข่าวสารของโครงการไม่เพียงพอ เป็นต้น จากนั้นได้นำผลการศึกษามาจัดเสวนา

เรื่อง แลกเปลี่ยนเรียนรู้การมีส่วนร่วมของประชาชนฯ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2568 โดยผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสังคมและการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เจ้าหน้าที่ สผ. รวมประมาณ 400 คน โดยผลสรุปจากที่ประชุม สผ. ได้กำหนดแนวทางแก้ไขปัญหาคือ พัฒนาความรู้ความเข้าใจในเรื่องกระบวนการจัดการมีส่วนร่วมของประชาชนฯ ให้กับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง การจัดอบรม/สัมมนา จัดทำสื่อการเรียนรู้ หรือจัดทำหลักสูตรเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการ EIA เป็นต้น

2) การพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.1) ระบบศูนย์ข้อมูล Smart EIA Plus สผ. มีนโยบายยกระดับ EIA สู่ดิจิทัล โดยได้พัฒนาระบบ Smart EIA Plus เพื่อให้บริการงานด้าน EIA ทางอิเล็กทรอนิกส์ ประกอบด้วยระบบฐานข้อมูลหลัก 3 ระบบ ได้แก่ (1) ระบบฐานข้อมูลการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (2) ระบบฐานข้อมูลรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดในรายงาน และ (3) ระบบฐานข้อมูลผู้จัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ทั้ง 3 ระบบ รองรับการใช้งานของผู้เกี่ยวข้องทั้งในส่วนของผู้รับบริการภายนอก ได้แก่ เจ้าของโครงการ ผู้จัดทำรายงาน และหน่วยงานอนุญาต และในส่วนของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานภายใน สผ. และจังหวัดกระจายภารกิจ รวมทั้งประชาชนทั่วไปสามารถใช้งานระบบ Smart EIA Plus เพื่อสืบค้นข้อมูลต่าง ๆ ผ่านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์โดยสะดวก ทุกที่ ทุกเวลา นอกจากนี้ สผ. ได้ลงนาม MOU ร่วมกับหน่วยงานอนุญาตรวม 10 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน กรมธุรกิจพลังงาน กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กรมการปกครอง กรมเจ้าท่า และสำนักงานโยธา กรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความร่วมมือในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลด้าน EIA และข้อมูลการอนุญาต ระหว่างระบบ Smart EIA Plus กับระบบงานของหน่วยงานอนุญาต เพื่อบริณาการข้อมูลในการปฏิบัติงานตามภารกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อสถานการณ์ ทั้งนี้ ในปี 2568 สผ. ได้ดำเนินการโครงการบำรุงรักษาระบบ Smart EIA Plus และติดตามประเมินผลการใช้งานระบบ และความคืบหน้า MOU เสนอผู้บริหาร สผ. ทุก 6 เดือน เพื่อให้การใช้งานระบบเกิดประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2) คลินิก EIA สม. ได้เพิ่มช่องทางการสื่อสารและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับ EIA แก่ทุกภาคส่วน โดยจัดตั้งคลินิก EIA ในเดือนกรกฎาคม 2567 โดยให้บริการในรูปแบบ onsite ณ อาคารทิปโก้ 2 ชั้น 11 เปิดให้บริการในวันและเวลาทำการ และรูปแบบ online ผ่านเว็บไซต์ <https://eiathailand.onep.go.th/> โดยปัจจุบันมีผู้เข้ารับบริการในรูปแบบ online จำนวน 37 ครั้ง และรูปแบบ onsite จำนวน 83 ครั้ง (กรกฎาคม 2567 - กันยายน 2568)

สถิติการขอรับคำปรึกษาคลินิก EIA (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ก.ย. 68)

ลำดับ	เรื่องที่ขอรับบริการ	จำนวนเรื่อง		รวมทั้งสิ้น
		คลินิก Onsite	คลินิก Online	
1	ประเภทและขนาดโครงการ	6	12	18
2	การจัดทำรายงาน EIA	78	9	87
3	การพิจารณารายงาน EIA	2	2	4
4	การขอรับใบอนุญาต	1	4	5
5	การจัดทำ/ส่งรายงาน Monitor	3	3	6
6	การใช้งานระบบ Smart EIA Plus	0	2	2
7	แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน	0	5	5
8	อื่น ๆ	3	0	3
รวมทั้งสิ้น		93	37	130

2.3) EIA Monitoring Awards สม. ได้จัดทำโครงการคัดเลือกและมอบรางวัลแก่สถานประกอบการที่ปฏิบัติตามมาตรการในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA Monitoring Awards) เพื่อสร้างแรงจูงใจและเชิดชูเกียรติ โดยดำเนินการอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2538 ถึงปัจจุบัน รวมจำนวน 20 ครั้ง ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้เปิดรับสมัครสถานประกอบการเพื่อส่งโครงการเข้าร่วมโครงการ จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคมนาคม ด้านอาคาร ด้านอุตสาหกรรม และด้านอุตสาหกรรมปิโตรเคมี ซึ่งมีสถานประกอบการที่ได้รับรางวัลรวมทั้งสิ้น 53 โครงการ แบ่งเป็นรางวัลระดับยอดเยี่ยม จำนวน 9 โครงการ รางวัลระดับดีเด่น จำนวน 38 โครงการ และรางวัลระดับชมเชย จำนวน 6 โครงการ

2.4) การพัฒนาคู่มือ/แนวทาง EIA สผ. ได้จัดทำแนวทางการจัดทำรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม และแนวทางการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม สำหรับ คชก. มาอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2568 ได้จัดทำแนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการอุตสาหกรรมและระบบสาธารณูปโภคที่สนับสนุน แนวทางการจัดทำรายงาน EIA โครงการเหมืองแร่ (ฉบับปรับปรุง) และแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการกำหนดมาตรการด้านสิ่งแวดล้อมในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม

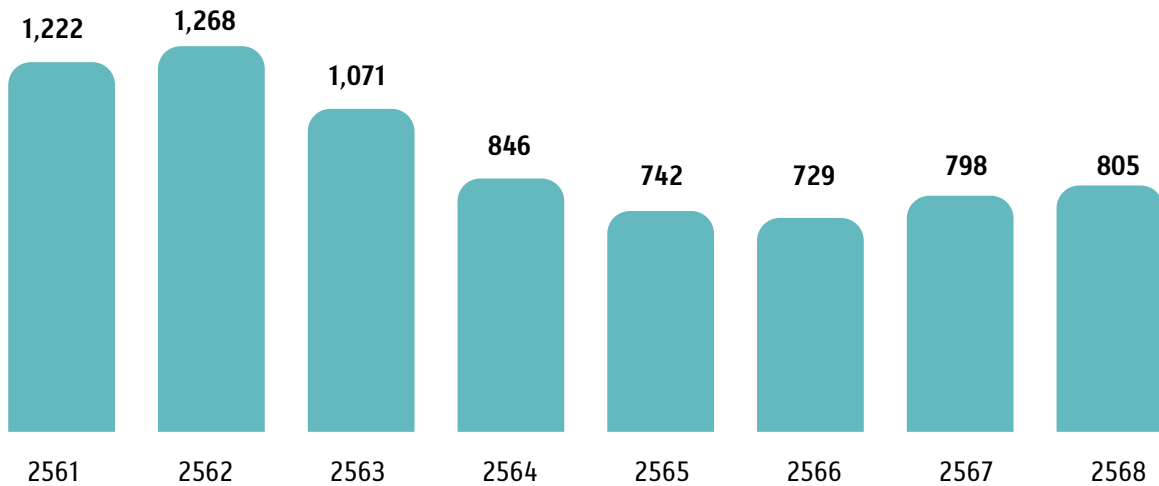

2.5) การเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สผ. ดำเนินการจัดประชุม/อบรม/สัมมนา เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการจัดทำและพิจารณารายงาน EIA ให้ถูกต้องตามหลักกฎหมายและหลักวิชาการอย่างต่อเนื่อง โดยปีงบประมาณ 2568 ได้จัดอบรม เรื่อง การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน ใน EIA สำหรับโครงการคมนาคม เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2567 โรงไฟฟ้าพลังความร้อนและการจัดการผลกระทบสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน ในรายงาน EIA สำหรับโครงการคมนาคม เมื่อวันที่ 2 - 3 กรกฎาคม 2568 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยและการตรวจวัดสภาพแวดล้อม ในสถานประกอบการในรายงาน EIA เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2568 นอกจากนี้ ได้การจัดอบรม เรื่อง ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 และบทบาทที่เกี่ยวข้องให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 11 จังหวัด

การพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่เสนอให้ สผ. ดำเนินการตามขั้นตอนและกระบวนการพิจารณา EIA มาอย่างต่อเนื่อง โดยมีสถิติจำนวนรายงาน EIA ในช่วงปี พ.ศ. 2561 – 2568 จำนวนมากกว่า 700 ฉบับ ทั้งนี้ ในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (คชก.) จำนวน 9 คณะ สผ. ได้ดำเนินการจัดประชุมคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ เพื่อพิจารณารายงานฯ มากกว่า 270 ครั้ง/ปี และร่วมกับคณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ดำเนินการเข้าตรวจสอบสภาพพื้นที่โครงการ และสภาพแวดล้อมโดยรอบ เพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริงในพื้นที่เปรียบเทียบกับข้อมูลในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การพิจารณารายงานฯ มีความถูกต้อง และสอดคล้องตามข้อเท็จจริง

สถิติรายงาน EIA ที่ส่งให้ สผ. พิจารณา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2568 (ฉบับ)

ในการขับเคลื่อนแผนและนโยบายต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่ ตามที่ สผ. ได้ดำเนินการตลอดระยะเวลา 50 ปีที่ผ่านมา สผ. มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องเหมาะสมกับวิกฤตการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม และตอบสนองความต้องการของประชาชนมาโดยตลอด แต่เพื่อให้การปฏิบัติงานตามแนวทางต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มาตรการหรือแนวทางที่ถูกกำหนดไว้ต้องถูกนำไปดำเนินการ/ปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ดังนั้น จึงได้มีการกำหนดบทลงโทษสำหรับผู้ฝ่าฝืนมาตรการต่าง ๆ ดังนี้

1) ตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดว่า ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 44 หรือตามประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา 45 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ซึ่งความผิดดังกล่าวเป็นความผิดที่เปรียบเทียบได้ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง คณะกรรมการเปรียบเทียบและวิธีพิจารณาของคณะกรรมการเปรียบเทียบ ตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2563

2) ตามมาตรา 101/1 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2561 กำหนดว่า ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดก่อสร้างหรือดำเนินโครงการหรือกิจการก่อนที่รายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 48 จะได้รับความเห็นชอบหรือถือว่าได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการผู้ชำนาญการ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งแสนบาท ตลอดระยะเวลาที่ไม่ได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง หรือหยุดการกระทำนั้น และมาตรา 101/2 แห่งพระราชบัญญัติฉบับเดียวกัน กำหนดว่า ผู้ดำเนินการหรือผู้ขออนุญาตผู้ใดไม่นำส่งรายงานผลการปฏิบัติตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมตามมาตรา 51/5 วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท อันเป็นความผิดทางพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565

สผ. ซึ่งเป็นส่วนราชการที่มีหน้าที่และอำนาจในการศึกษา วิเคราะห์ ประสาน และดำเนินการให้มีการประกาศเขตพื้นที่ และมาตรการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และดำเนินการเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม โดยที่กลุ่มนิติการ สผ. มีหน้าที่ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการเปรียบเทียบปรับกรณีมีการกระทำความผิดตามมาตรา 100 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 กรณีมีการกระทำความผิดตามมาตรา 101/1 และ 101/2 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ดังนั้น กลุ่มนิติการจึงได้รับมอบภารกิจให้เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมีการดำเนินงานในฐานะฝ่ายเลขานุการขององค์คณะผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ความผิดตามมาตรา 101/1 และมาตรา 101/2 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ด้วย

ผลการเปรียบเทียบปรับและปรับเป็นพินัย ตั้งแต่เริ่มต้นภารกิจในปี พ.ศ. 2563 สผ. ได้ดำเนินการรวมทั้งสิ้น 969 คดี เป็นเงินค่าปรับรวม 35,523,520 บาท โดยในปี 2568 ที่ผ่านมา ได้ดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามมาตรา 100 จำนวน 58 คดี และดำเนินการปรับเป็นพินัยความผิดตามมาตรา 101/1 จำนวน 12 คดี และความผิดตามมาตรา 101/2 จำนวน 55 คดี รวมทั้งสิ้น 125 คดี เป็นเงินค่าปรับรวมทั้งสิ้น 8,767,520 บาท โดย สผ. นำส่งค่าปรับดังกล่าวเข้าเป็นรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในระยะต่อไปจะจัดทำคู่มือการดำเนินงานเปรียบเทียบปรับและปรับเป็นพินัยสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ จะลงพื้นที่เพื่อตรวจติดตามการปฏิบัติตามมาตรการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อตรวจสอบว่ามีมีการปฏิบัติตามมาตรการอย่างครบถ้วนหรือไม่

ความมุ่งมั่นตั้งใจในการดำเนินงานตามภารกิจพร้อมการขับเคลื่อนแผนและนโยบายต่าง ๆ สู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่นี้ ต่างมีเป้าหมายเพื่อให้มีการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความยั่งยืน เพราะนอกจากจะต้องมีนโยบายหรือแนวทางในการจัดการที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่แล้ว ยังจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากหน่วยงานทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา องค์กรอิสระทางด้านสิ่งแวดล้อม และประชาชน เพราะทุกคนล้วนมีส่วนในการส่งเสริมและทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้น การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ จึงเป็นแนวทางที่จำเป็นสำหรับการนำนโยบายและแผนไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และนำไปสู่ผลลัพธ์ตามที่ได้คาดหวังไว้ในระยะยาวได้ สผ. จึงมีการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการบูรณาการความร่วมมือด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมระหว่างภาคีการพัฒนา และจัดทำแพลตฟอร์มการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ เพื่อเป็นเครื่องมือขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ที่ครอบคลุมตั้งแต่กระบวนการวางแผน จัดทำแผนการขับเคลื่อน การติดตามประเมินผลและการปรับปรุงแผน ซึ่งสามารถสะท้อนผลการดำเนินงานและสถานภาพด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศได้ โดยอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการปรับกระบวนทัศน์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย ผ่านการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนา เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ไปสู่การปฏิบัติและสามารถติดตามประเมินผลได้ตามเป้าหมายที่เหมาะสมและเป็นรูปธรรมต่อไป

03

สผ. มุ่งสู่นวัตกรรมที่ทันสมัย
เพื่อสิ่งแวดล้อมไทยเพื่อประชาชน

การจัดการองค์กรอย่างยั่งยืน เป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานราชการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และสร้างคุณค่าให้กับประเทศในระยะยาว เพราะหน่วยงานภาครัฐควรเป็นหน่วยงานที่มุ่งการสร้างประโยชน์สาธารณะด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล จึงต้องบูรณาการหลักความยั่งยืนเข้ากับภารกิจของรัฐ เพื่อสร้างคุณค่าสาธารณะและบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ด้วยการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างมีคุณภาพและลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สำหรับการบริหารงานของ สผ. ได้มุ่งมั่นที่จะดำเนินงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศ เพื่อให้ประเทศไทยมีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ส่งผลให้ประชาชนในประเทศมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เช่น การบริหารจัดการทรัพยากรต่าง ๆ ให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาทักษะและเพิ่มเติมองค์ความรู้สำหรับการทำงานให้บุคลากรทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมไปถึงการบริหารจัดการองค์กรอย่างโปร่งใสมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งมีผลการดำเนินการเพื่อให้องค์กรเกิดความยั่งยืน ดังนี้

1 | การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

สผ. มีแนวทางในการจัดการทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ลดผลกระทบที่อาจเกิดต่อสิ่งแวดล้อม ดังนั้นในการใช้พลังงาน น้ำมันเชื้อเพลิง วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จึงได้มีการคัดสรรและควบคุมการใช้อยู่เสมอ ด้วยการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมลักษณะพฤติกรรมที่ดี สอดแทรกเข้าไปในกิจวัตรประจำวันง่าย ๆ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ตัวอย่างเช่น โครงการ ECONEP ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของบุคลากรภายในหน่วยงานให้สอดคล้องกับหลักผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน (Sustainable Consumption and Production, SCP) มีเป้าหมายเพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคลากร สามารถลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจกได้ 42,440 kgCO₂e เทียบเท่าการปลูกต้นไม้ 1,929 ต้น โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจ การมีส่วนร่วม และการวัดผลเชิงประจักษ์ผ่านระบบ Gamification เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดย ECONEP ได้รับการออกแบบภายใต้แนวคิด Change to Chance for Future Perfect เปลี่ยนเพื่อโอกาสของเราทุกคนโดยการดำเนินงานโครงการ ECONEP แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1. การส่งเสริมพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม** โดยส่งเสริมการดำเนินงานตาม 3 Feature หลัก ได้แก่ 1) ลดละเลิกพลาสติก (End Plastic Waste) ที่สนับสนุนเป้าหมาย SDG 12.5, SDG 14, SDG 15 2) กินเกลี้ยงจาน (Zero Food Waste) ที่สนับสนุนเป้าหมาย SDG 12.3 และ 3) เดินทางยั่งยืน (Drive Cool) ที่สนับสนุนเป้าหมาย SDG 11, SDG 13 รวมทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วม เช่น 1) “รู้แล้วจะอึ้ง” (กิจกรรมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อม) 2) “กองไหนสุดปัง กองไหนสุดบ๊วย” (การแข่งขันเชิงสร้างสรรค์) และ 3) การประกาศผู้ชนะประจำเดือน เพื่อสร้างแรงจูงใจและเชิดชูบุคลากร
- 2. ระบบติดตามและประเมินผล** โดยบันทึกผลรายบุคคล/กอง และคำนวณผลลัพธ์เป็นการลดก๊าซเรือนกระจกและแปลงผลเป็นพื้นที่สีเขียวเทียบเท่าตามตัวชี้วัดที่กำหนด
- 3. การสื่อสารและสร้างการรับรู้** โดยดำเนินการสื่อสารภายในเพื่อสร้างความตระหนักและแรงบันดาลใจอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเผยแพร่ผลสำเร็จและกรณีตัวอย่างเพื่อขยายผลการมีส่วนร่วม

1.1 การจัดการขยะ

สผ. มีการจัดการขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นตามแนวทางการลดและคัดแยกขยะในภาครัฐ ซึ่งเป็นหนึ่งในมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อใช้แก้ไขปัญหาที่เกิดจากขยะพลาสติกของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้โครงการ "ทำดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม" ที่หน่วยงานรัฐต้องดำเนินการทั่วทั้งประเทศตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2561 โดยมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) กำหนดเป็นตัวชี้วัดเพิ่มเติมในการประเมินการปฏิบัติราชการของหัวหน้าส่วนงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อให้หน่วยงานรัฐทุกแห่งเป็นหน่วยงานต้นแบบในการลดและคัดแยกขยะมูลฝอย เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ภาคเอกชนและประชาชน โดยมีมาตรการลดปริมาณขยะมูลฝอยที่ส่งกำจัดมากกว่าปีงบประมาณที่ผ่านมา ลดปริมาณถุงพลาสติก และแก้วน้ำพลาสติกใช้ครั้งเดียว รวมถึงยกเลิกการใช้โฟมบรรจุอาหาร ทั้งนี้ จากการตรวจประเมินโครงการลดและคัดแยกขยะของหน่วยงานในสังกัด ทส. ประจำปี พ.ศ. 2568 สผ. สามารถดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยได้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนด รวมถึงสามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องหลายปี ทำให้ได้รับการพิจารณาจัดลำดับในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้อยู่ในระดับแพลทินัม ซึ่งเป็นระดับสูงสุด

ใช้ไฟฟ้าปริมาณลดลง

1.65%

ใช้น้ำมัน Gasohol 95 ลดลง

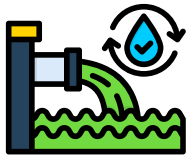
9.57%

1.2 การจัดการพลังงานและทรัพยากร

นอกจากนี้ ยังมีการบันทึกและรายงานการใช้พลังงานและทรัพยากรของหน่วยงานเป็นประจำทุกเดือน สรุปข้อมูลได้ ดังนี้

การใช้พลังงาน (ไฟฟ้า/น้ำมันเชื้อเพลิง) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. มีการใช้พลังงานไฟฟ้าปริมาณ 610,936 กิโลวัตต์ ลดลงร้อยละ 1.65 เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ซึ่งมีปริมาณการใช้พลังงานไฟฟ้า 621,216 กิโลวัตต์ สำหรับการใช้น้ำมันเชื้อเพลิง แบ่งออกเป็น 2 ชนิด คือน้ำมันดีเซล และน้ำมัน Gasohol 95 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีปริมาณการใช้เชื้อเพลิงทั้ง 2 ชนิดเพิ่มขึ้นและลดลง คือ ปริมาณการใช้น้ำมันดีเซลเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.24 ปริมาณการใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทั้งสิ้น 8,571.68 ลิตร ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ใช้ไป 7,705.46 ลิตร และปริมาณการใช้น้ำมัน Gasohol 95 ลดลงร้อยละ 9.57 ปริมาณการใช้ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ทั้งสิ้น 6,204.31 ลิตร ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ใช้ไป 6,861.22 ลิตร

ใช้น้ำประปาลดลง
2.65%

น้ำใช้และการบำบัดน้ำเสีย ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ปริมาณการใช้น้ำประปาของ สผ. ลดลงร้อยละ 2.65 มีการใช้ทั้งสิ้น 993 ลูกบาศก์เมตร ลดลงจากในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ที่มีการใช้อยู่ที่ 1,020 ลูกบาศก์เมตร สำหรับปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากการใช้น้ำของ สผ. ถูกรวบรวมเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียของอาคารทิปโก้ 2 ชนิด Fixed Film Activated Sludge System ซึ่งสามารถรองรับปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในอาคารทั้ง 2 อาคาร ปริมาณ 65 ลูกบาศก์เมตรต่อวัน โดยมีการติดตั้งระบบและระบบบำบัดน้ำเสียตามมาตรการที่กำหนดไว้ในรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของบริษัท ทิปโก้ ทาวเวอร์ จำกัด

การจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สผ. มีการดำเนินการจัดซื้อสินค้าหรือจัดจ้างบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมตามรายการสินค้าและบริการที่ผ่านเกณฑ์ของกรมควบคุมมลพิษ (ตะกร้าเขียว) สินค้าที่มีฉลากเขียว (Green Label) บริการโรงแรมที่ได้รับเกียรติบัตรใบไม้สีเขียว (Green Leaf) บริการโรงแรมที่ผ่านเกณฑ์สถานประกอบการที่พักสีเขียว (Green Hotel) โดยผลการดำเนินงานการจัดซื้อจัดจ้างที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมีมูลค่าลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากเดิมจำนวน 4,760,806.85 บาท เป็นจำนวน 3,464,648.70 บาท

ปีงบประมาณ	ปริมาณ (หน่วย)			มูลค่า (บาท)
	จำนวนโครงการที่เป็นมิตรฯ	จำนวนโครงการทั้งหมด	ร้อยละ	จำนวนเงิน
2567	7,462	7,674	97.24	4,760,806.85
2568	2,786	2,859	97.45	3,337,390.70

ในส่วนของการใช้บริการโรงแรม จัดประชุมหรือสัมมนา มีสัดส่วนการใช้จ่ายลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากเดิมร้อยละ 58.33 เป็นร้อยละ 36

ปีงบประมาณ	ปริมาณ (หน่วย)			มูลค่า (บาท)
	จำนวนโครงการที่เป็นมิตรฯ	จำนวนโครงการทั้งหมด	ร้อยละ	จำนวนเงิน
2567	7	12	58.33	424,400
2568	9	25	36	1,418,100

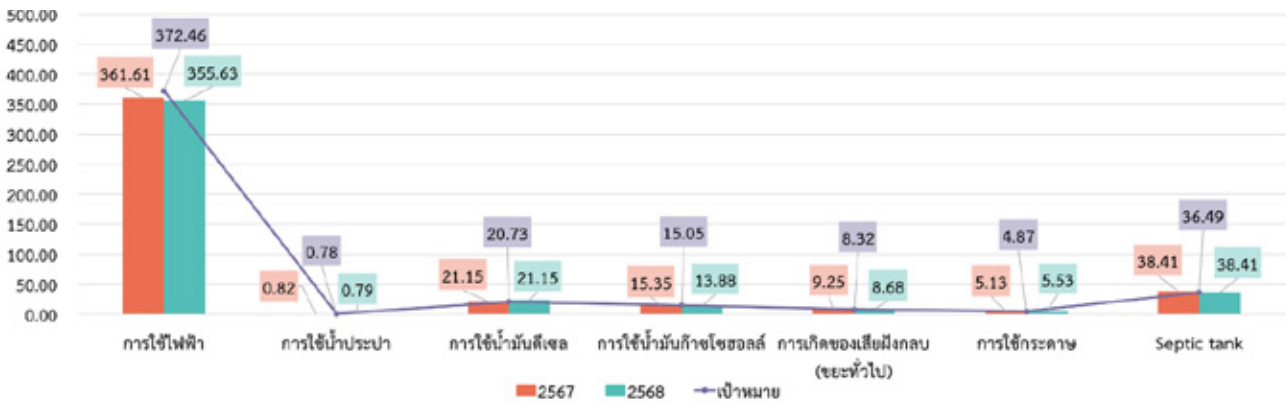

1.3 การจัดการก๊าซเรือนกระจก

จากการรวบรวมข้อมูลจาก 6 กิจกรรม ได้แก่ 1) การใช้ไฟฟ้า 2) การใช้น้ำ 3) การใช้น้ำมัน 4) ปริมาณของเสีย (ฝังกลบ: ขยะทั่วไป) 5) การใช้กระดาษ และ 6) Septic tank ในการดำเนินการสำนักงานสีเขียว (Green Office) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เมื่อพิจารณาข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก พบว่า ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่วนใหญ่ใกล้เคียงกันเมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 โดยกิจกรรมที่ทำให้ สผ. ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงกว่าปีที่ผ่านมา ได้แก่ การใช้กระดาษ

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากกิจกรรมต่าง ๆ (tCO₂eq) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เดือน ต.ค. 67 - ก.ย. 68) เทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

โดยการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาพรวมของ สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2567 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2568) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลงจากปีที่แล้วร้อยละ 5 พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 การปล่อยก๊าซเรือนกระจกส่วนใหญ่สูงกว่าเป้าหมาย ยกเว้นเดือนเมษายนและสิงหาคม พ.ศ. 2568 ที่มีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่ำกว่าเป้าหมาย ในกิจกรรมการใช้พลังงาน การใช้น้ำ การจัดการขยะ และ Septic tank และต่ำกว่าของทุกเดือนเดียวกัน เมื่อเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 (เดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2567)

ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาพรวม (tCO₂eq)

สำหรับการก่อสร้างอาคารแห่งใหม่ที่มีแนวคิดในการสร้างอาคารที่เป็นตัวอย่างของสถานที่ราชการที่คำนึงถึงการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนด้วยนโยบายสร้างเป็นอาคารเขียว เพื่อให้อาคารหลังใหม่เป็นอาคารประหยัดพลังงาน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีประสิทธิภาพ มีการป้องกันและลดมลพิษจากการก่อสร้าง รวมทั้งส่งเสริมสุขภาวะและสุขภาพของผู้ใช้อาคารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานอาคาร โดย สผ. ได้รับรางวัลฉลากแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (BEC Award) จำนวน 2 รางวัล จากการตรวจประเมินและรับรองเป็นแบบอาคารอนุรักษ์พลังงาน และผ่านเกณฑ์การพิจารณาให้ได้รับฉลากแบบอาคารอนุรักษ์พลังงาน ได้แก่ รางวัลอาคาร ระดับดีเด่น จากอาคารเขียว สผ. อาคาร 1 และรางวัลอาคาร ระดับดีมาก จากอาคารเขียว สผ. อาคาร 2 ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จและสามารถใช้งานได้ภายในปี พ.ศ. 2570

2 | การจัดการด้านสังคม

สผ. เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจสำคัญที่ค่อนข้างมีความแตกต่างกัน ดังนั้น จึงมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญหลากหลายด้าน รวมไปถึงกลุ่มเป้าหมายหรือเครือข่ายในการดำเนินงาน มีหลายกลุ่มหลายระดับที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ประกอบกับจุดมุ่งหมายข้างหน้าที่มีความท้าทายและการแข่งขันที่เพิ่มสูงขึ้น สผ. จึงต้องมีการเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงและทุกโอกาสที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อให้เดินทางไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมั่นคง การดูแลพัฒนาบุคลากรของ สผ. และการบริหารจัดการเพื่อรองรับความต้องการของคนในสังคมจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ในทุก ๆ ปี จึงต้องมีการพัฒนาทักษะและความสามารถสำหรับการทำงานเพิ่มเติมองค์ความรู้เทคโนโลยีสมัยใหม่ให้พร้อมก้าวไปในสังคมโลกอยู่เสมอ และปรับปรุงระบบต่าง ๆ ให้สามารถรองรับการให้บริการกับประชาชนและองค์กรภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง สผ. ได้ดำเนินการในหลากหลายมิติ ได้แก่

2.1 การพัฒนาศักยภาพบุคลากร

เป็นการส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาทักษะบุคลากร การดูแลและสนับสนุนคุณภาพชีวิตของบุคลากร การดูแลสุขภาพและสุขอนามัยของบุคลากร ตัวอย่างเช่น

1) การส่งเสริมศักยภาพและพัฒนาทักษะบุคลากร

สผ. มีการพัฒนาสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ จำนวน 4 หลักสูตร/กิจกรรม ได้แก่

❶ โครงการฝึกอบรม “เทคโนโลยีการจัดซื้อจัดจ้างให้ได้ใจและได้งาน” เพื่อให้บุคลากรรับรู้ และเข้าใจกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและสาระสำคัญเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้าง อีกทั้งยังได้ศึกษาประเด็นปัญหาและแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับขอบเขตการบริหารสัญญา ตรวจจับพัสดุ การกิจและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

❷ โครงการฝึกอบรม “ความเข้าใจพื้นฐานเรื่องกรอบความคิด (Keep Moving forward with Growth Mindset)” เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด Growth Mindset และสามารถนำไปใช้ในการปรับมุมมองในการทำงานและการดำเนินชีวิต มีทัศนคติที่เปิดรับต่อการเรียนรู้ใหม่ ๆ พร้อมเผชิญความท้าทาย และเห็นคุณค่าของความพยายามและกระบวนการเรียนรู้มากกว่าผลลัพธ์เพียงอย่างเดียว

❶ โครงการฝึกอบรม “การพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิเคราะห์ (Analytical Thinking Skills Development)” เพื่อให้บุคลากรมีทักษะในการคิดเชิงวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ สามารถรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน ได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

❷ โครงการอบรมให้ความรู้ด้านสิทธิมนุษยชนรูปแบบออนไลน์ (E-learning) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสิทธิ หน้าที่ และเสรีภาพของบุคคล ตลอดจนหลักการและการประยุกต์ใช้สิทธิมนุษยชน ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการหรือการให้บริการประชาชน พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมอบรมตระหนักถึงพัฒนาการของ สิทธิมนุษยชนทั้งในระดับสากลและของประเทศไทย และรู้จักช่องทาง การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความเป็นธรรม และ การเยียวยาผู้เสียหาย อันจะนำไปสู่การปฏิบัติงานอย่างเคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และเป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน อย่างเหมาะสม

2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านดิจิทัล

จำนวน 6 หลักสูตร/กิจกรรม ได้แก่

❶ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “Transformation: E-contract & E-signature ยกระดับองค์กรทำทุกธุรกรรมออนไลน์อย่างมั่นใจ” เพื่อให้บุคลากรของ สผ. ได้มีความรู้ และรับทราบถึงความสำคัญ บทบาท และกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) รวมทั้งสามารถนำความรู้ดังกล่าวมาประกอบในการใช้งาน ระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์เพื่อรองรับการใช้ลายมือชื่อ อิเล็กทรอนิกส์ (e-Signature) ของ สผ. ที่ได้เริ่มใช้งานกัน ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2568

❷ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การใช้งานคอมพิวเตอร์อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ” โดยมุ่งหวังให้ผู้เข้ารับการอบรมได้รับความรู้ความเข้าใจ ถึงวิธีการใช้งานคอมพิวเตอร์ที่ถูกต้อง สามารถดูแล บำรุงรักษา และแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้ สามารถใช้งาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัยจากภัยคุกคาม รวมทั้ง นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปรับปรุงการทำงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

❶ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การขับเคลื่อนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลภาครัฐให้ประสบความสำเร็จ” ได้อบรมเกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล แนวทางในการนำมาปรับใช้ภายในองค์กร สิ่งที่ผู้ปฏิบัติต้องคำนึงถึงบทบาทของเจ้าหน้าที่คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (DPO) การรายงานด้านคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล รวมถึงกรณีศึกษาจากกระบวนการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลของ EXIM Bank ที่ประสบความสำเร็จ

❶ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “รู้ทันภัยไซเบอร์” เพื่อให้บุคลากรมีความตระหนักรู้เท่าทันเกี่ยวกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ในประเทศไทยและแนวทางในการป้องกันภัยคุกคามทางไซเบอร์

❶ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “การนำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์และการเรียนรู้ของเครื่อง (AI & Machine Learning)” เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจพื้นฐานและแนวคิดสำคัญเกี่ยวกับปัญญาประดิษฐ์ (AI) และการเรียนรู้ของเครื่อง (Machine Learning) รวมถึงการประยุกต์ใช้ AI ในบริบทต่าง ๆ ที่สามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพและเพิ่มคุณค่าในองค์กร

❶ โครงการฝึกอบรมหลักสูตร “AI กับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์” จากสถิติภัยไซเบอร์ที่เพิ่มขึ้นสาเหตุหนึ่งมาจากการที่ผู้โจมตีใช้ Generative AI เข้ามาช่วยโจมตี ควรเน้นให้บุคลากรมีความเข้าใจภัยไซเบอร์รูปแบบใหม่ ๆ ที่แฝงเข้ามาพร้อมเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากขึ้น และนำ AI เข้ามาช่วยในป้องกันและวิเคราะห์ได้

รวมถึงสนับสนุนให้บุคลากร สพ. ทูกระดับ เข้าร่วมอบรมหลักสูตรกลางเพื่อยกระดับทักษะด้านดิจิทัลสำหรับข้าราชการและบุคลากรภาครัฐ เพื่อปรับเปลี่ยนเป็นรัฐบาลดิจิทัลของสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (Thailand Digital Government Academy: TDGA)

3) การจัดการองค์ความรู้ภายในองค์กร

ผู้บริหารได้สร้างและสนับสนุนวัฒนธรรมการเรียนรู้ของบุคลากร สผ. โดยให้มีการจัดการความรู้ภายในองค์กรและถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ภายนอกองค์กร ผ่านการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน เพื่อพัฒนาและยกระดับกระบวนการจัดการความรู้และนวัตกรรมที่เป็นระบบ โดยใช้ประโยชน์จากสารสนเทศ ความรู้จากผู้มีความรู้ภายในองค์กรและภายนอกองค์กร มาสนับสนุนการเรียนรู้ให้เกิดเป็นความรู้สำคัญ และเป็นฐานในการสร้างนวัตกรรมองค์กร โดยตลอดทั้งปีงบประมาณมีการจัดกิจกรรมสำคัญ ดังนี้

❶ กิจกรรม CK Expert เพื่อเผยแพร่บทเรียนวิธีปฏิบัติที่ดี - เป็นเลิศ (Good-Best Practice) ของกอง/กลุ่มอิสระในรูปแบบคลิปวิดีโอ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่

(1) EPI Thailand โดยนางสาวศุภรดา เหลืองภัทรวงศ์ ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(2) แผนผังภูมินิเวศ โดยนางสาวกนกกาญจน์ โกตริรัมย์ ผู้อำนวยการกลุ่มงานนโยบายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และนายวิทยา ตั้งพิทยาเวทย์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ ดำเนินงานร่วมกัน

สแกนเข้าชม

สแกนเข้าชม

❷ กิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมให้กับบุคลากร สผ. เช่น กิจกรรม KM Friday Afternoon กิจกรรม KM Special โดยกอง/กลุ่มอิสระ จำนวนทั้งสิ้น 26 ครั้ง

❶ โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง KM For Journey to Be the Writers เมื่อวันที่ 9-10 มกราคม 2568 ณ สวนพฤกษศาสตร์ระยอง และชุมชนบ้านทะเลน้อย จังหวัดระยอง เพื่อส่งเสริมให้บุคลากร สผ. มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ผ่านการสร้างผลงานการเขียนบทความเชิงสร้างสรรค์ และนำไปเผยแพร่ในเว็บไซต์การจัดการความรู้ สผ. วารสารธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และช่องทางประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของ สผ. โดยมีผู้เข้าร่วมอบรมทั้งสิ้น 28 คน

❶ กิจกรรมการจัดการความรู้และนวัตกรรม สผ. (ONEP KM Innovation Day) พ.ศ. 2568 “สผ. เดินหน้า พัฒนานวัตกรรม” เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2568 ณ บริเวณชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 โดยมีวัตถุประสงค์ (1) แลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างกอง/กลุ่มอิสระเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคลากรให้สามารถทำงานร่วมกันและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้อย่างเปิดเผยและมีความสุข และ (2) ส่งเสริมให้บุคลากร สผ. มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่อยู่ในตนเอง สู่องค์ความรู้ที่เป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างให้เกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของการจัดการความรู้ รวมถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการความรู้และนวัตกรรม สผ. โดยมีผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สผ. เข้าร่วมทั้งสิ้น 450 คน กิจกรรมภายในงาน ประกอบด้วย (1) กิจกรรม ONEP Innovation Award 2025 Kick-off ประชาสัมพันธ์การประกวดรางวัลนวัตกรรม สผ. ประจำปี 2568 (2) นิทรรศการนวัตกรรม สผ. ของกอง/กลุ่มอิสระ (3) การเสวนา เรื่อง “ถ่ายทอดแรงบันดาลใจ สู่การสร้างนวัตกรรม” โดยผู้ชนะการประกวดรางวัลนวัตกรรม สผ. ประจำปี พ.ศ. 2567 จำนวน 2 ท่าน ได้แก่ นายสรวิศ วงศ์ทรัพย์สิน นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ และนายร่มธรรม ประดิษฐ์ นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ และ (4) กิจกรรมตลาดนัด สผ. จำนวน 24 บูธ โดยเจ้าหน้าที่ สผ. จำหน่ายสินค้า อาหาร และสินค้าแฮนด์เมด

❶ กิจกรรมการศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อการจัดการองค์ความรู้ที่ดี ภายใต้หัวข้อ “องค์กรยกระดับการทำงานแบบดิจิทัลเพื่อประชาชน” เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2568 เวลา 08.30 – 14.30 น. ณ วิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครอง สำนักงานศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร เพื่อให้บุคลากรของ สผ. มีความรู้ความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้จากหน่วยงานต้นแบบในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับงาน และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานของ สผ. เพื่อให้เกิดการยกระดับองค์กรก้าวสู่องค์กรนวัตกรรมและดิจิทัลต่อไป โดยมีเจ้าหน้าที่ สผ. เข้าร่วมจำนวน 41 คน

4) การส่งเสริมทุนศึกษา/อบรม ณ ต่างประเทศ

สผ. ได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพบุคลากรอย่างต่อเนื่องผ่านการดำเนินกิจกรรมการบริหารจัดการทุนศึกษา/อบรมอย่างเป็นระบบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลแก่ผู้สนใจรับทุนผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ และ Line Application และคัดเลือกผู้รับทุนโดยมีคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกเพื่อประเมินความเหมาะสมของผู้สมัคร ตลอดจนติดตามและรายงานผลความก้าวหน้าทางการเรียนและการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ สผ. ได้สนับสนุนให้ข้าราชการ จำนวน 8 ราย เข้ารับทุนประกอบด้วย ทุนการศึกษา 3 ราย และทุนฝึกอบรม 5 ราย เพื่อยกระดับความรู้ ความสามารถ และนำกลับมาพัฒนางานขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

5) การดูแลและสนับสนุนคุณภาพชีวิตของบุคลากร

สผ. ตระหนักถึงความสำคัญของสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร โดยเชื่อมั่นว่าสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และความผูกพันต่อองค์กรของบุคลากร ทั้งนี้ สผ. ได้ดำเนินกิจกรรมเพื่อดูแลพัฒนาสภาพแวดล้อมและยกระดับคุณภาพชีวิตของบุคลากรในด้านสุขภาพ สวัสดิภาพ และความสะดวกในการเข้าถึงสถานที่ทำงาน เช่น

❶ การตรวจสอบสุขภาพประจำปีต่อเนื่องทุกปี และตรวจติดตามระหว่างปี กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจของบุคลากร : โครงการ “ONEP Move ONEP Health ขยับป๊อป สุขภาพดีป๊อป” ประกอบด้วย (1) กิจกรรม “ขยับสัปดาห์ พิชิต Office Syndrome” (2) กิจกรรมกินเป็น เห็นอนาคต และกิจกรรม ONEP Steps to Health ผ่านแอปพลิเคชันไทยสุข เพื่อสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความสำคัญของการออกกำลังกายและโภชนาการที่ดี ส่งเสริมการออกกำลังกายป้องกันโรคออฟฟิศซินโดรม (Office Syndrome) และส่งเสริมให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม

❶ มีระบบรักษาความปลอดภัย โดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย และกล้องวงจรปิดตลอด 24 ชั่วโมง มีระบบบันทึกและแลกรับบัตรผู้มาติดต่อทุกครั้งก่อนขึ้นอาคาร ระบบสัญญาณตรวจจับควันไฟ ระบบอัดน้ำบนผ้า และชุดอุปกรณ์ดับเพลิง บันไดหนีไฟ รวมถึงมีการจัดอบรมความรู้เรื่องการซ้อมแผนป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุในสถานที่ทำงานเป็นประจำทุกปี

❶ จัดสถานที่ทำงาน และปรับภูมิทัศน์ ให้เอื้ออำนวยต่อการปฏิบัติงาน เช่น บุคลากรทุกประเภท มีคอมพิวเตอร์ใช้ประจำตัวในสภาพที่พร้อมใช้งาน มีเครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสารเพียงพอต่อการใช้งาน ภายในกอง/กลุ่มอิสระ มีอุปกรณ์สำนักงานให้เบิกใช้ ตามความจำเป็น รวมถึงที่จอดรถที่เพียงพอต่อจำนวน บุคลากร และผู้มาติดต่อ

❷ มีสวัสดิการด้านการสงเคราะห์และช่วยเหลือ ให้กับบุคลากร สผ. ทั้งรูปแบบการช่วยเหลือที่เป็น ตัวเงิน เช่น การช่วยเหลืองานอวมงคล (กรณีสมาชิก สวัสดิการ บิดามารดา คู่สมรส หรือบุตรของสมาชิก ถึงแก่กรรม) เงินช่วยเหลือกรณีได้รับอันตรายหรือ

ป่วยเจ็บ เงินช่วยเหลือสมาชิกประสบภัย เงินสงเคราะห์ กรณีเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากราชการเงินสงเคราะห์ กรณีโอนสมาชิกสามัญไปสังกัดส่วนราชการอื่น และรูปแบบ การช่วยเหลือที่ไม่เป็นตัวเงิน เช่น การจัดกิจกรรม ตรวจสุขภาพประจำปี การจัดอบรมเพิ่มพูนความรู้ ทักษะที่จำเป็น เพื่อพัฒนาบุคลากรให้เท่าทันกระแสต่าง ๆ ของโลก

❸ มีแนวทางและมาตรการปฏิบัติงาน ณ สถานที่พัก (Work From Anywhere) ที่รองรับชีวิตและการทำงาน วิถีใหม่ในสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม

6) การพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม

จำนวน 5 หลักสูตร/กิจกรรม ได้แก่

❶ กิจกรรมเทศน์มหาชาติเฉลิมพระเกียรติฯ พลเรือเอก พระเจ้าบรมวงศ์เธอ พระองค์เจ้าอาภากรเกียรติวงศ์ กรมหลวงชุมพรเขตอุดมศักดิ์ เนื่องในวโรกาสวันคล้ายวันประสูติครบรอบ 144 ปี 19 ธันวาคม 2567

❷ กิจกรรมบรรยายธรรม ในหัวข้อ “น้อมธรรมนำใจ ต้อนรับปีใหม่ 2568” เป็นการปลูกจิตสำนึกข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สผ. ให้ทำงานด้วยความตระหนัก ในการเป็นข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ดี ยืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม

❶ กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนา และสร้างการเรียนรู้คุณธรรมและจริยธรรม (KM Special) เนื่องในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา วันมาฆบูชา พ.ศ. 2568 ณ มณฑลท้องสนามหลวง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นการส่งเสริมให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ สผ. ได้ร่วมทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา สร้างความเป็นสิริมงคลในชีวิต รวมทั้งได้เรียนรู้หลักธรรมสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่และการดำเนินชีวิตได้อย่างยั่งยืน

❷ กิจกรรมห่มผ้าสร้างบารมี ดวงดีตลอดไป โชคดีตลอดไป “เริ่มต้นปี ห่มผ้าภูเขาทอง-บรรจุแผ่นดวงเสริมบารมี” ณ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร เพื่อจรรโลงคุณงามความดีให้กับตนเองและผู้อื่น อีกทั้งยังเป็นการแสดงออกถึงไมตรีจิตอันดีต่อองค์เจดีย์ เกิดความรักและศรัทธา เกื้อกูลซึ่งกันและกัน โดยพิธีห่มผ้าภูเขาทอง-บรรจุแผ่นดวง เชื่อกันว่าเป็นการเปิดดวงรับสิ่งที่ดี เสริมความเป็นสิริมงคล ต้อนรับต้นปี พ.ศ. 2568

❸ อบรมให้ความรู้ เรื่อง การสร้างวัฒนธรรมการปฏิเสธการรับของขวัญและของกำนัลทุกชนิดจากการปฏิบัติหน้าที่ (No Gift Policy) ที่มุ่งเน้นให้บุคลากรของ สผ. มีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริตประพฤติมิชอบ พร้อมทั้งขับเคลื่อนนโยบาย No Gift Policy

2.2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานด้านสังคม

1) กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ CSR

❶ กิจกรรมเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร โดยสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานราชการ คือ สผ. จัดโครงการ “สผ. สานสัมพันธ์ รวบรวมพลังองค์กร” ความสำคัญของพื้นที่อุทยานที่มีต่อความหลากหลายทางชีวภาพ เรื่อง “ป่าอยู่ได้ เราอยู่รอด” เมื่อวันที่ 5-7 มีนาคม 2568 ณ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี

❶ กิจกรรมจิตอาสา ร่วมกับบริษัท ไทยวาโก้ ในโครงการ “วาโก้ บราเดย์ บราเก่าเราขอ” เพื่อบำเพ็ญสาธารณประโยชน์เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 28 กรกฎาคม 2568 เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2568

❶ กิจกรรมบริจาคโลหิต ณ ชั้น 5 อาคารทิปโก้ เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2568

2) กิจกรรมจิตอาสาร่วมกับเครือข่าย เพื่อบูรณาการงานร่วมกัน

❶ สพ. จัดอบรมจิตอาสา 904 รุ่นที่ 3 เข้ารับการอบรมในหลักสูตร “เรียนรู้การพึ่งพาตนเอง” เพื่อเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้ถึงพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนชาวไทย เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2568 ณ ศูนย์ฝึกโรงเรียนจิตอาสา 904 (บางเขน) กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภที่ 11 กรุงเทพมหานคร

❶ สพ. จัดอบรมจิตอาสา 904 รุ่นที่ 4 เข้ารับการอบรมในหลักสูตร “เรียนรู้การพึ่งพาตนเอง” เพื่อเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้ถึงพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนชาวไทย เมื่อวันที่ 17 มิถุนายน 2568 ณ ศูนย์ฝึกโรงเรียนจิตอาสา 904 (บางเขน) กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภที่ 11 กรุงเทพมหานคร

❶ สพ. จัดอบรมจิตอาสา 904 รุ่นที่ 5 เข้ารับการอบรมในหลักสูตร “เรียนรู้การพึ่งพาตนเอง” เพื่อเรียนรู้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ พร้อมทั้งสร้างความตระหนักรู้ถึงพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์ที่มีต่อประชาชนชาวไทย เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2568 ณ ศูนย์ฝึกโรงเรียนจิตอาสา 904 (บางเขน) กรมทหารมหาดเล็กราชวัลลภที่ 11 กรุงเทพมหานคร

❶ สพ. จัดกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณกุศลบริจาคสิ่งของ เครื่องอุปโภคบริโภค และเลี้ยงอาหารกลางวัน แก่ห้อง ๆ มูลนิธิเด็กอ่อนเสื่อใหญ่ เนื่องในโอกาสพระราชพิธีสมมงคล พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระชนมายุเท่าพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช เมื่อวันที่ 27 มกราคม 2568

❶ สพ. จัดกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณกุศลบริจาคสิ่งของเครื่องอุปโภคบริโภค และเลี้ยงอาหารกลางวัน แก่น้อง ๆ มูลนิธิเด็กอ่อนบ้านสมวัยของคลองเตย เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสุทิดา พัชรสุธาพิมลลักษณ พระบรมราชินี เมื่อวันที่ 4 มิถุนายน 2568

❶ สพ. จัดกิจกรรม “เคลียร์บ้าน มอบรักจาก Home” ปีที่ 2 ครั้งที่ 1 ส่งมอบสิ่งของให้มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2568

❶ สพ. จัดกิจกรรม “เคลียร์บ้าน มอบรักจาก Home” ปีที่ 2 ครั้งที่ 2 ส่งมอบสิ่งของให้มูลนิธิบ้านนกขมิ้น เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม 2568

3) การพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ข้อมูลข่าวสาร

❶ สพ. จัดอบรมโครงการคลินิกข้อมูลข่าวสาร ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ผ่านทางระบบออนไลน์ ห้องประชุม Webex สปบน.1 ณ ห้องประชุม 1002 อาคารทิปโก้ 2 จัดโดยสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ (สขร.) เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2568

❶ สพ. โดยกลุ่มงานอำนวยการและประชาสัมพันธ์ (กอป.) ได้ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ การให้บริการของศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สพ. ผ่านช่องทางต่าง ๆ ของ สพ. ได้แก่ Line กลุ่ม/เว็บไซต์ Intranet สพ.

2.3 การดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน

1) การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 สม. ได้นำแนวทางการรักษาสิทธิและความเท่าเทียมของผู้ถือสิทธิ รวมถึงการให้ความสำคัญต่อเพศสภาพ สตรี เยาวชน กลุ่มชาติพันธุ์ และกลุ่มเปราะบาง มาใช้ร่วมกับการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 โดยตระหนักถึงการเคารพ การปกป้อง และการให้สิทธิมนุษยชน บทบาทและหน้าที่ของประชาชน ชุมชน ให้อื้อต่อสังคม รวมถึงสิทธิและบทบาทของสตรี เยาวชน ผู้สูงอายุ ผู้พิการและกลุ่มเปราะบางอื่น ๆ ในการคุ้มครอง อนุรักษ์ และการใช้ประโยชน์ทรัพยากรชีวภาพอย่างยั่งยืน ยกตัวอย่างเช่น ได้สนับสนุนให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงนโยบาย โดยเปิดโอกาสให้ตัวแทนจากเครือข่ายเยาวชนระดับโลกด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย ได้เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงความคิดเห็นต่อการจัดทำเป้าหมายระดับชาติและแผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 รวมทั้งมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายด้านความหลากหลายทางชีวภาพ โดยผ่านการให้ความรู้แก่เยาวชนเกี่ยวกับนโยบายและความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชนเพื่อนำไปใช้ผลักดันนโยบายให้สอดคล้องกับความต้องการของคนรุ่นใหม่

2) การสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้มีความร่วมมือภายใต้แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากลของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ในการให้จัดตั้งกองทุน ThaiCI (Thai Climate Initiative Fund) ภายใต้การดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้การสนับสนุนเงินเพื่อดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่สอดคล้องกับเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทย โดยมี สม. ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานปฏิบัติในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน จึงเป็นจุดเริ่มต้นในการพัฒนาการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่เชื่อมโยงกับหลักสิทธิมนุษยชน และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลที่ชัดเจนมากขึ้น

ซึ่งในการดำเนินงานที่ผ่านมา กองทุนฯ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของเพศภาวะที่มีผลต่อกระบวนการทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยเฉพาะในบริบทการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อมที่ผู้หญิงมักเผชิญความเสี่ยงและเปราะบางต่อผลกระทบ และเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้หญิงมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผน และกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง จึงได้ผนวกเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ เป็นมิติหนึ่งในการพิจารณากลับกรองโครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ โดยได้จัดทำประกาศ “นโยบายความเท่าเทียมระหว่างเพศของกองทุนสิ่งแวดล้อม” ขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบในการปฏิบัติในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการกองทุนฯ และเสริมสร้างศักยภาพของผู้เสนอโครงการ นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำแผนปฏิบัติการเรื่องเพศภาวะของกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 – 2570 เพื่อขับเคลื่อนการบริหารจัดการกองทุนฯ ให้สอดคล้องกับการดำเนินงานด้านเพศภาวะตามมาตรฐานสากล และเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรกองทุนฯ และผู้เสนอโครงการให้มีความรู้ความเข้าใจในนโยบายเพศภาวะ และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย การปรับเปลี่ยนเจตคติของบุคลากรในด้านความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย การพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานของกองทุนฯ และประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรในมิติเพศภาวะ ซึ่งการบรรลุมิติด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศในการบริหารงานของกองทุนฯ มีการดำเนินงาน ดังนี้

2.1) แนวทางการบริหารงานระดับองค์กรของกองทุนสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

(1) จัดทำนโยบายเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยผนวกรวมไว้ในแผนปฏิบัติการ กฎ/ระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุนฯ หลักเกณฑ์เงื่อนไขในการสนับสนุนเงิน การพิจารณากลับกรองโครงการ การอนุมัติโครงการ การติดตามประเมินผล รวมทั้งการจัดการผลกระทบเชิงลบจากการดำเนินงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศในโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ

(2) ปรับปรุงการบริหารงานกองทุนฯ โดยอาจกำหนดให้มีผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศที่สามารถแนะนำและให้ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศต่อกองทุนฯ และผู้เสนอโครงการ ในรูปแบบของการแต่งตั้งบุคคลหรือหน่วยงานด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศเป็นอนุกรรมการ โดยมีขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการบูรณาการนโยบาย

ด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศเข้าสู่การบริหารงานกองทุนฯ ตั้งแต่การจัดทำข้อเสนอโครงการ การพิจารณาข้อเสนอโครงการ การรายงานผลการดำเนินงาน การติดตามประเมินผลโครงการ การเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร การบรรเทาผลกระทบเชิงลบจากการดำเนินโครงการ เพิ่มขีดความสามารถในมิติด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศภายในองค์กร โดยมีเป้าหมายให้บุคลากรของกองทุนฯ เข้าใจและรับทราบถึงความสำคัญของความเท่าเทียมระหว่างชายและหญิงในการปฏิบัติงาน และสามารถบูรณาการประเด็นความเท่าเทียมระหว่างเพศเข้ากับภารกิจของกองทุนฯ ได้อย่างต่อเนื่อง และประสานงานระหว่างองค์กรในมิติด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศ โดยกองทุนฯ จะแสวงหาความร่วมมือกับพันธมิตรจากองค์กรในและระหว่างประเทศ หน่วยงานของรัฐ และภาคประชาสังคมด้านสตรีในการพัฒนางานที่เกี่ยวข้อง เช่น พัฒนาและแลกเปลี่ยนเกี่ยวกับแนวปฏิบัติที่ดีในการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่ตอบสนองต่อมิติความเท่าเทียมระหว่างเพศ ทั้งระดับองค์กรและระดับโครงการ พัฒนาคู่มือการบริหารโครงการที่ผนวกกับมิติด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศ เพื่อใช้เป็นแนวทางของกองทุนฯ และผู้เสนอโครงการ เป็นต้น

2.2) แนวทางการดำเนินงานในระดับโครงการ จะต้องมีการเสริมสร้างมิติความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับกิจกรรมและการบริหารโครงการ ดังนี้

(1) จัดทำข้อเสนอโครงการให้สอดคล้องตามคู่มือการจัดทำข้อเสนอโครงการที่ได้ผนวกความเท่าเทียมระหว่างเพศของกองทุนฯ รวมทั้งเสนอแนวทางในการบรรเทาผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินโครงการ

(2) เก็บรวบรวมข้อมูลและรายงานผลการดำเนินโครงการตามแบบรายงานที่ได้ผนวกความเท่าเทียมระหว่างเพศไว้แล้ว ทั้งนี้ ในข้อเสนอโครงการจะต้องมีการกำหนดสาระสำคัญหรือรายละเอียดที่ชัดเจนในเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ เช่น กลุ่มเป้าหมายและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของโครงการที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้หญิงหรือกลุ่มเปราะบาง การรวบรวมข้อมูลในมิติด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศในระดับโครงการ การให้โอกาสผู้หญิงมีบทบาทในการกำหนดแนวความคิด และกระบวนการตัดสินใจ เป็นต้น ซึ่งกองทุนฯ จะสนับสนุนการทำงานเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถด้านความเท่าเทียมระหว่างเพศภายในองค์กรของผู้เสนอโครงการและภาคีเครือข่าย เช่น การให้ความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักเรื่องความเท่าเทียมระหว่างเพศ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สิทธิมนุษยชนอาจเป็นเพียงนามธรรม และในทางปฏิบัตินั้นอาจดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมตามหลักการทฤษฎีทั้งหมด หากแต่จะมีประโยชน์และสำคัญอย่างมาก หากสามารถนำไปใช้ได้เหมาะสม จนทำให้เกิดการคุ้มครองปัจเจกชน เกิดความเป็นธรรม สร้างความสมดุล ความสงบสุขของสังคมโดยรวม โดยเฉพาะหน่วยงานภาครัฐ การดำเนินการใด ๆ นั้นจะต้องเป็นไปตามหลักกฎหมาย และหลักสิทธิมนุษยชนที่ต้องคำนึงถึง “การเคารพสิทธิ (respect)” “การคุ้มครองสิทธิ (protect)” และ “การทำให้เกิดการเข้าถึงสิทธิได้ (fulfil)” เป็นสำคัญ เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรสอดคล้องกับมาตรฐานสากลตามที่ประเทศไทยได้เข้าเป็นภาคีในกติกาและอนุสัญญาของสหประชาชาติ

3) การจัดให้มีและปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สผ. สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่ตั้งของ สผ. เป็นอาคารเช่า การจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวก จึงเป็นไปตามข้อกำหนดของอาคารที่เช่า ซึ่งมีระบบรักษาความปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ตามหลักของอารยสถาปัตย์ อย่างไรก็ตาม อาคารใหม่ของ สผ. ได้จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการตามกฎหมายกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2564 แล้ว

4) การจ้างงานตามมาตรา 33 และมาตรา 35

สผ. ได้ดำเนินการจ้างงานคนพิการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 33 จำนวน 2 คน แต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ยังไม่มีการจัดให้สัมปทานตามมาตรา 35 แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว เนื่องจากมีข้อจำกัดเรื่องสถานที่ เพราะเป็นอาคารเช่าชั่วคราว โดยคาดว่าจะสามารถให้มีการจัดสัมปทานตามมาตรา 35 เมื่อย้ายไป ณ สถานที่ดั้งเดิม โดย สผ. มีจำนวนคนพิการที่หน่วยงานต้องรับเข้าทำงานตามอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ 100 คน ต่อผู้พิการ 1 คน ซึ่ง สผ. มีจำนวนเจ้าหน้าที่ตามกรอบอัตรากำลังทั้งสิ้น 508 คน จึงสามารถจ้างผู้พิการเข้าร่วมงานได้ถึง 5 คน

5) การพัฒนาเว็บไซต์และสื่อออนไลน์ของสำนักงานฯ

มีการพัฒนาเว็บไซต์ สผ. ตามมาตรฐานการออกแบบและพัฒนาเว็บไซต์ เพื่อให้ทุกคนสามารถเข้าถึงเว็บไซต์ได้อย่างเท่าเทียมกัน โดยมีเกณฑ์ในการวัดความสำเร็จของเว็บไซต์ 3 ระดับ ซึ่ง สผ. อยู่ในระดับที่ 2 คือ เว็บไซต์เข้าถึงได้ ลดอุปสรรคในการเข้าถึงลงไป โดยมีองค์ประกอบสำคัญ เช่น เป็นเว็บไซต์ที่รองรับเทคโนโลยีเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย ข้อความที่ใช้สามารถเข้าใจได้ง่าย รวมทั้งเห็นหรือได้ยินเนื้อหาได้ชัดเจน ทำให้ สผ. มีสื่อประชาสัมพันธ์และช่องทางการเข้าถึงสื่อที่เพิ่มขึ้นและเหมาะสมกับประเภทความพิการ รวมถึงการเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชนผ่านคลิปวิดีโอเผยแพร่การดำเนินงาน ตามภารกิจของ สผ. โดยจัดทำคลิปวิดีโอผลการดำเนินงานที่สำคัญของกองภายใน สผ. เพื่อเผยแพร่ผ่านทางสื่อออนไลน์ของ สผ. (Facebook, Tiktok, Youtube) โดยใส่คำบรรยายแทนเสียงให้ผู้พิการทางการได้ยินและประชาชนทั่วไปสามารถรับชมวิดีโอพร้อมแสดงคำบรรยายใต้ภาพในวิดีโอของ สผ.

2.4 การพัฒนาเพื่อรองรับการให้บริการประชาชน

ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้มีข้อกำหนดให้ส่วนราชการต่าง ๆ ต้องอำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ประชาชนหรือส่วนราชการด้วยกัน สม. จึงได้มีการปรับปรุงกระบวนการทำงานและการให้บริการต่าง ๆ ให้มีความทันสมัย สะดวกรวดเร็ว เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับการตอบสนองความต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1) การจัดการเรื่องร้องเรียน

ระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน สม. (<https://e-petition.onep.go.th/>) เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรื่องร้องเรียน สม. ทำให้ประชาชนสามารถแจ้งเรื่องร้องเรียนได้สะดวก รวดเร็ว โปร่งใส เนื่องจากการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ที่ปลอดภัย ไร้ใจได้ และสามารถติดตามสถานะเรื่องร้องเรียนของตนเองได้อย่างทันใจ ครบถ้วน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ สม. สามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากการสรุปข้อมูลเชิงลึกในรูปแบบ Dashboard และสามารถติดตามการดำเนินงานเรื่องร้องเรียนได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว อีกทั้งหน่วยงานต่าง ๆ สามารถเข้าถึงข้อมูลเรื่องร้องเรียน สม. ได้อย่างสะดวก เนื่องจากการรองรับการเชื่อมโยงและให้บริการข้อมูลแก่หน่วยงานในรูปแบบ Application Program Interface (API) เพื่อให้ระบบอื่นสามารถเข้ามาดึงข้อมูลตามที่กำหนดได้ ระบบดังกล่าวจะให้ความสำคัญกับการบริการประชาชน ดังนั้น จึงออกแบบให้สามารถเข้าใช้งานได้ง่ายและสะดวกจากทุกอุปกรณ์ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ตั้งโต๊ะ เครื่องคอมพิวเตอร์โน้ตบุ๊ก อุปกรณ์การสื่อสารเคลื่อนที่ (Tablet Smart Phone ทั้งระบบปฏิบัติการ Android และ iOS) เพื่อให้ผู้ร้องเรียนสามารถเข้าถึงระบบฯ เพื่อใช้ในการแจ้งและติดตามเรื่องร้องเรียนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว ใช้งานได้ง่าย ไม่ซับซ้อน เพื่อให้ตอบสนองกับผู้ร้องเรียนในทุกวัย

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. ได้รับเรื่องร้องเรียนทั้งหมดจำนวน 247 ฉบับ โดยได้รับเรื่องร้องเรียนผ่านช่องทางระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน สผ. จำนวน 12 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 4.86 สผ. ดำเนินการแจ้งตอบผู้ร้องเรียน และหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในระยะเวลาที่กำหนด 15 วัน ทั้งหมดจำนวน 247 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยระยะเวลาดำเนินการจัดการเรื่องร้องเรียน สผ. เท่ากับ 13 วัน และจากการใช้งานระบบฯ พบว่า ผู้ร้องเรียนมีความพึงพอใจต่อการออกแบบและการจัดรูปแบบ (Design) และด้านเนื้อหา (Content) ความถูกต้องของข้อมูล และการแสดงผล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คิดเป็นร้อยละ 100

2) การบริการออนไลน์

สผ. ได้รวบรวมข้อมูลของทางราชการให้ประชาชนสามารถดาวน์โหลดและศึกษาผ่านทางออนไลน์ รวมไปถึงแบบคำขอ แบบแจ้งเรื่อง ผ่านทางระบบออนไลน์ต่าง ๆ เพิ่มความสะดวกในการติดต่อประสานงาน และลดเวลาค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายังหน่วยงานราชการ สผ. จึงได้ดำเนินการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สผ. และศูนย์ราชการสะดวกอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีการดำเนินการได้อย่างถูกต้องตามกฎหมาย และประชาชนได้รับการบริการอย่างเหมาะสม สะดวกรวดเร็ว และปลอดภัย

5

ขั้นตอน การแจ้งเรื่องร้องเรียน สำหรับประชาชน

- ### 1

เตรียมเอกสาร

ผู้ร้องเรียนเตรียมเอกสารและรายละเอียดข้อมูลการร้องเรียนให้ครบถ้วน
- ### 2

ยื่นคำร้อง

ยื่นคำร้องผ่านช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ หน่วยงาน/องค์การโทรศัพท์/สายด่วน เข็มทางบรื้องเรียนด้วยตัวเอง อินเทอร์เน็ต หรือระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน สผ. (<https://e-petition.onep.go.th/>)
- ### 3

รอดตรวจสอบ

เจ้าหน้าที่รับคำร้อง ตรวจสอบ และพิจารณาข้อมูลเรื่องร้องเรียน
- ### 4

ติดตามคำร้อง

ติดตามสถานะคำร้องผ่านช่องทางระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน สผ. (<https://e-petition.onep.go.th/>)
- ### 5

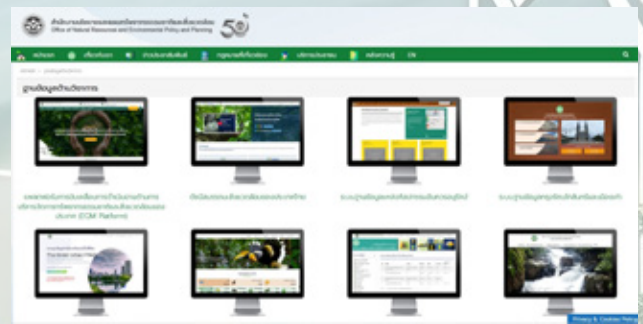
รอรับผล

ได้รับผลคำร้องทางไปรษณีย์ หรืออีเมล หรือตรวจสอบผ่านช่องทางระบบบริหารจัดการเรื่องร้องเรียน สผ. (<https://e-petition.onep.go.th/>) ภายใน 15 วัน

สอบถามข้อมูล

☎ โทรศัพท์ : 0 2265 6666
✉ อีเมล : e_petition@onep.go.th

สผ. โดย ศูนย์บริการข้อมูลประชาชนและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3 | ด้านธรรมาภิบาล

3.1 การกำกับดูแลองค์กรที่ดี

สผ. มีการกำหนดนโยบายการกำกับดูแลองค์กรที่ดี (Organizational Governance : OG) เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลให้การดำเนินงานของส่วนราชการเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล มีการบริหารจัดการที่เป็นเลิศ มีคุณธรรมและจริยธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน สอดคล้องกับมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นการสร้างประโยชน์สูงสุดให้แก่ประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยรวมเป็นสำคัญ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่

1) การกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการองค์การ ผ่านกลไกในการปฏิบัติงาน กำกับดูแล ติดตาม ตรวจสอบ และให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ ทั้งจากภายในและภายนอกองค์การ

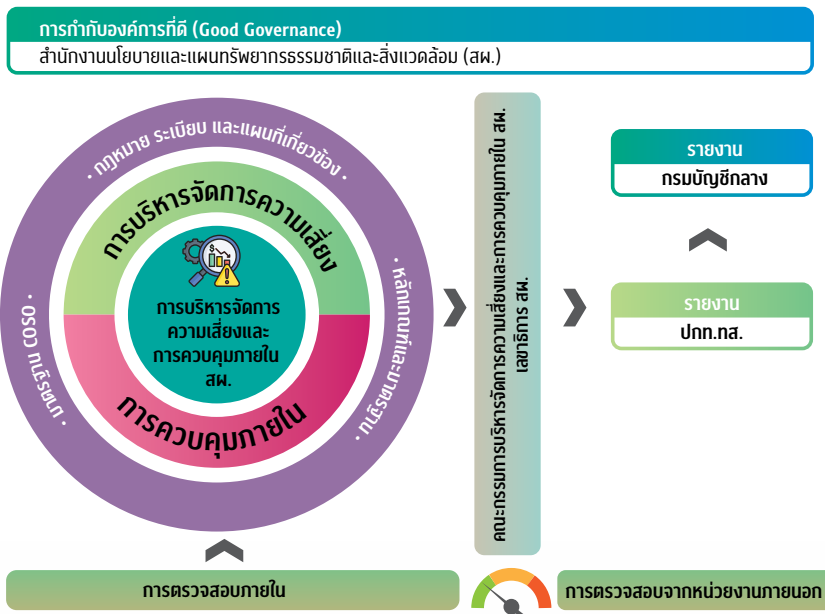
2) การกำหนดและดำเนินการตามนโยบายหลักและแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งมาตรการในการกำกับดูแลองค์กรที่ดีครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านรัฐ สังคม และสิ่งแวดล้อม (2) ด้านผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (3) ด้านองค์กร และ (4) ด้านผู้ปฏิบัติงาน พร้อมทั้งนโยบายและแนวปฏิบัติที่ดีอื่น ๆ โดยมีการเพิ่มเติมแนวปฏิบัติที่ดีเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติราชการที่รองรับชีวิตและการทำงานวิถีใหม่ สผ. เพื่อให้บุคลากร สผ. ยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงาน ส่งผลให้ สผ. เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการองค์การที่เป็นเลิศภายใต้หลักธรรมาภิบาล เต็มที่เป็นองค์กรที่มั่นคงและยั่งยืนตลอดไป

3.2 การบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน

สผ. มีการกำหนดนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. เป็นประจำทุกปี โดยให้ความสำคัญกับกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในที่เป็นระบบและมีมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้การบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นหนึ่งในวัฒนธรรมองค์กร สผ. กำหนดความเสี่ยงที่ต้องบริหารจัดการและควบคุมให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ทั้งหมด 7 ด้าน ได้แก่ ด้านกลยุทธ์ (S) ด้านการดำเนินงาน (O) ด้านการเงิน (F) ด้านการปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (L) ด้านการทุจริต (C) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT) และด้านภาพลักษณ์ขององค์กร (R)

สผ. ได้จัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. และแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในระดับกอง/กลุ่มอิสระ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. ในการประชุมครั้งที่ 2/2567 เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม พ.ศ. 2567 ซึ่งประกอบด้วยนโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. โครงสร้างการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. และกระบวนการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการตอบสนองต่อความเสี่ยงได้อย่างทัน่วงที และสร้างความพร้อมในการควบคุมความเสี่ยงในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการดำเนินงานตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้นำเสนอคณะกรรมการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. ในการประชุมครั้งที่ 1/2568 เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2568 สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1) ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ.

1.1) ประเด็นความเสี่ยงตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงฯ สผ. ทั้งหมด 2 ประเด็น ดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง	รหัสความเสี่ยง	ผลการจัดการความเสี่ยง
(S) ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์	(S2) การจัดสรรเงินกู้สนับสนุนโครงการ ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย	ดำเนินการได้ตามเป้าหมาย โดยร้อยละของเงินกองทุนฯ ที่ให้การสนับสนุน ได้ตามแผนจัดสรรฯ โครงการเงินกู้ อยู่ที่ 5.0000 (ผลการประเมินตนเอง) คาดการณ์ จากผลการอนุมัติเงินกู้วงเงิน 63.56 ล้านบาท ซึ่งมากกว่าแผนจัดสรร (แผนจัดสรรเงินกู้ 50 ล้านบาท)
(O) ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน	(O3) ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปี ไม่ผ่านเกณฑ์ระดับผ่านดีเยี่ยม	ดำเนินการได้ต่ำกว่าเป้าหมาย โดยผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปี 2568 ของ สผ. อยู่ในระดับผ่านดี

1.2) การควบคุมภายในของ สผ. ทั้งหมด 6 ประเด็น ดังนี้

มีผลการดำเนินงานตามเป้าหมาย

(S1)	หน่วยงานปฏิบัติไม่นำนโยบาย แผน หรือมาตรการการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติ
(O1)	การพัฒนา/ปรับปรุงกฎหมายล่าช้า ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมปัจจุบัน
(O2)	ขั้นตอนการแจ้งผลการพิจารณารายงาน EIA ของจังหวัดยังมีความล่าช้ากว่าระยะเวลาที่กำหนด
(IT1)	ระบบฐานข้อมูลและระบบสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นไม่สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ/ไม่คุ้มค่า
(IT2)	ความปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล ระบบเครือข่ายและระบบสารสนเทศ
(R1)	ภาคส่วนและสังคมบางส่วนยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

2) ผลการดำเนินการตามแผนบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในกอง/กลุ่มอิสระ พบว่า ทุกกอง/กลุ่มอิสระมีการดำเนินงานบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายในเป็นไปตามคู่มือการบริหารจัดการความเสี่ยงและการควบคุมภายใน สผ. ที่กำหนด โดยส่วนใหญ่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย และบางส่วนยังคงมีความเสี่ยงคงเหลือ ซึ่งต้องมีการจัดทำแผนเพื่อพัฒนาการดำเนินงานในปี 2569 ต่อไป

3) สำหรับการประเมินการประกันและการปรับปรุงคุณภาพงานตรวจสอบภายในในภาครัฐจากภายนอกองค์กร (กรมบัญชีกลาง) เป็นการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายใน เพื่อผลักดันให้งานตรวจสอบภายในเป็นกลไกในการเสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลให้แก่หน่วยงานภาครัฐ สามารถให้ความเชื่อมั่นและให้คำปรึกษาในกระบวนการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) กระบวนการควบคุม (Control) และกระบวนการกำกับดูแล (Governance) ของหน่วยงานของรัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการปรับปรุงและรักษาคุณภาพงานตรวจสอบภายในอย่างต่อเนื่อง โดยที่กรมบัญชีกลางในฐานะผู้ประเมินภายนอก ซึ่งกำหนดระดับค่าคะแนนดังนี้ ประกอบด้วย

ระดับที่ 1 ระดับเริ่มต้น (Beginning) คะแนนรวมน้อยกว่า 50 คะแนน

ระดับที่ 2 ระดับกลาง (Emerging) คะแนนรวมตั้งแต่ 50 คะแนน แต่ไม่ถึง 75 คะแนน

ระดับที่ 3 ระดับดี (Leveraging) คะแนนรวมตั้งแต่ 75 คะแนน แต่ไม่ถึง 85 คะแนน

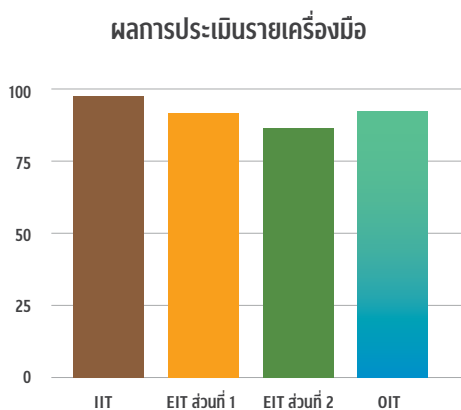
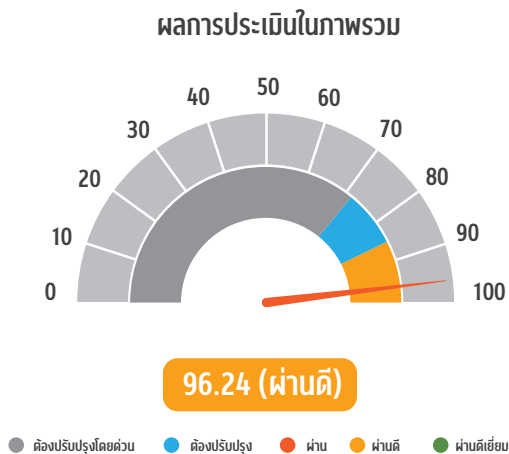
ระดับที่ 4 ระดับดีเยี่ยม (Leading) คะแนนรวมตั้งแต่ 85 คะแนนขึ้นไป

โดยรางวัลการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภาครัฐ คือ รางวัลที่มอบให้แก่หน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในจากภายนอกองค์กรในระดับที่เป็นไปตามมาตรฐาน การประเมินคุณภาพงานตรวจสอบภายในของ สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานตรวจสอบภายในของปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ตามหลักเกณฑ์ ซึ่งมีคะแนนการประเมินภาพรวม 77.5 คะแนน อยู่ใน**ระดับที่ 3 ระดับดี (Leveraging)**

3.3 การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส

จากการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของการดำเนินการในหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. มีผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสอยู่ในระดับผ่านดีและบรรลุค่าเป้าหมาย คือ มีผลการประเมิน ITA ในภาพรวม 85 คะแนนขึ้นไป และมีคะแนนรายเครื่องมือ ประกอบด้วย IIT, EIT ส่วนที่ 1, EIT ส่วนที่ 2 และ OIT ที่มีค่าคะแนน 85 คะแนนขึ้นไป ซึ่งผ่านค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่มีเป้าหมายหลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยมีคะแนนในภาพรวมอยู่ที่ **96.24** คะแนน

ซึ่งผ่านค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ที่ได้กำหนดให้คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมฯ ทุกหน่วยงานในประเทศต้องได้คะแนนไม่น้อยกว่า 89 คะแนน ที่มีเป้าหมายหลักเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดย สผ. มีคะแนนในภาพรวมอยู่ที่ 96.24 คะแนน และมีคะแนนการประเมินในแต่ละเครื่องมือ ดังนี้ IIT 99.29 คะแนน, EIT ส่วนที่ 1

94.79 คะแนน, EIT ส่วนที่ 2 88.21 คะแนน และ OIT 97.50 คะแนน สำหรับคะแนนประเมินตัวชี้วัด จำนวน 10 ตัว สผ. มีผลการประเมินตัวชี้วัดด้านการใช้อำนาจ การป้องกันการทุจริต อยู่ที่ 100 คะแนน

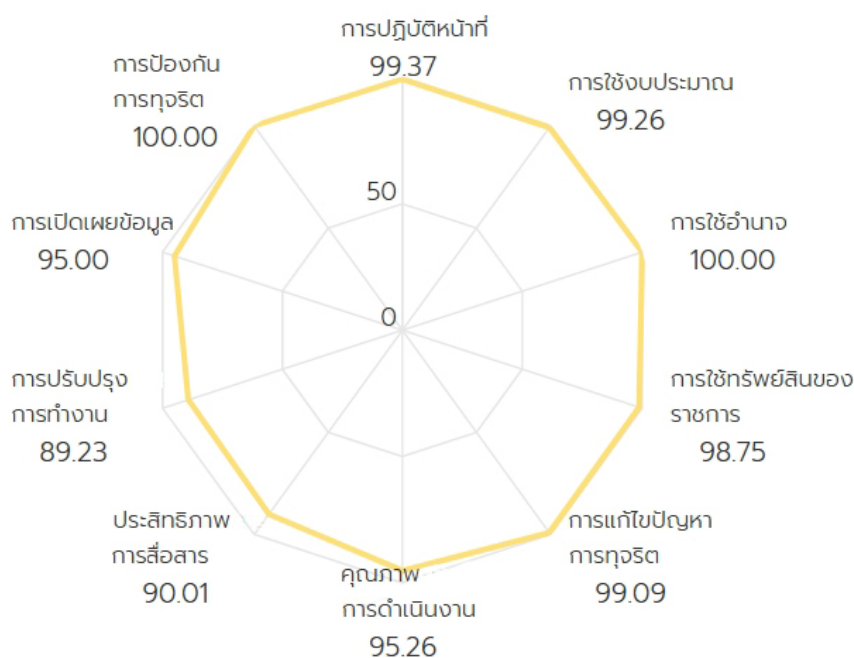
โดยสรุปข้อเสนอแนะต่อผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ของ สผ. รายละเอียด ดังนี้

การประเมินตามแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน (Internal Integrity and Transparency Assessment: IIT) มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ 3 การใช้อำนาจ โดยมีคะแนนสูงสุด ควรรักษามาตรฐานไว้ และควรพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ 4 การใช้ทรัพย์สินของราชการ

การประเมินตามแบบวัดการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก (External Integrity and Transparency Assessment: EIT) มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ 6 คุณภาพการดำเนินงาน โดยมีคะแนนสูงสุด ควรรักษามาตรฐานไว้ และควรพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินการตามตัวชี้วัดที่ 8 การปรับปรุงการทำงาน

การประเมินตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) ได้คะแนนผลการประเมินตามแบบวัดการเปิดเผยข้อมูลสาธารณะ (Open Data Integrity and Transparency Assessment: OIT) คิดเป็น 97.50 คะแนน เป็นผลจากการดำเนินการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานให้มีความครบถ้วน ตามหลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นและความพยายามของหน่วยงานในการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายหลายฉบับ นอกจากนี้ผลการประเมินตามแบบวัด OIT ที่หน่วยงานได้รับยังเป็นผลสะท้อนให้เห็นถึงความร่วมมือร่วมใจกันของบุคลากรภายในหน่วยงานในการพัฒนา การปฏิบัติงาน การให้บริการ และการเปิดเผยข้อมูลทางเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งจะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้าง สภาพแวดล้อมในการปฏิบัติราชการภายในองค์กรให้มีธรรมาภิบาลและส่งเสริมกระบวนการป้องกันการทุจริตและ ประพฤติมิชอบภายในองค์กรให้ดียิ่งขึ้น

ผลการประเมินรายตัวชี้วัด

3.4 การดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัล และการพัฒนาด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรม

1) การดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐมีการบริหารงานและการจัดทำบริการสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัล ด้วยการบริหารจัดการและการบูรณาการข้อมูลภาครัฐเพื่อให้งานที่มีความสอดคล้องเชื่อมโยงกันอย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล อันจะก่อให้เกิดการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพและความสะดวกในการเข้าถึงบริการของประชาชนและภาคเอกชน พร้อมทั้งเปิดเผยข้อมูลภาครัฐต่อสาธารณชน เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน โดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) จะมีการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย โดยการรวบรวมข้อมูลระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลตามกรอบการสำรวจที่ สพร. ได้พัฒนาขึ้น ซึ่งผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลสำหรับหน่วยงานภาครัฐของประเทศไทย ประจำปี 2568 ผลคะแนนของ สผ. สรุปได้ดังนี้

1.1) ผลการจัดระดับความพร้อมการพัฒนาด้านดิจิทัล ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ (Initial, Developing, Defined, Integrated และ Optimizing) พบว่า สผ. อยู่ระดับที่ 4 ระดับสูง หรือ Integrated

1.2) ผลคะแนนรวม 83.67% โดยของ สผ. สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของหน่วยงานระดับกรมที่จัดทำนโยบาย กำกับดูแลหรือประสานงานเป็นหลัก (คะแนนเฉลี่ย 76.42%) และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยหน่วยงานระดับกรมภายใต้ ทส. (คะแนนเฉลี่ย 76.01%) อย่างไรก็ตาม คะแนนรวมของ สผ. ในปี 2568 สูงกว่าในปี พ.ศ. 2567 ซึ่งได้คะแนนรวม 74.21%

2) การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรม

เป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานและยกระดับนวัตกรรมองค์กรอย่างเป็นระบบ โดยสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร สผ. ได้เสนอแนวคิดและสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่ช่วยให้เกิดกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งเสริมสร้างระบบนิเวศในการทำงานและสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคลากรในการทำงาน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ทำให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง อันจะนำไปสู่วัฒนธรรมองค์กร สผ. และยกระดับเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้อย่างยั่งยืน จึงได้จัดทำแผนปฏิบัติการการจัดการความรู้และนวัตกรรม สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ที่สอดคล้องตามยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทการจัดการความรู้และนวัตกรรม สผ. โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. ได้มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและการประกวดผลงานนวัตกรรม สผ. ประจำปี ดังนี้

2.1) การอบรมเชิงปฏิบัติการ

❶ **หลักสูตรที่ 1 Innovation Inspiration Day** เมื่อวันที่ 23 มกราคม 2568 ณ ห้องประชุม 1003 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 เพื่อให้ทราบถึงหลักการและแนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม รวมถึงแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรม

❷ **หลักสูตรที่ 2 การเขียนโครงการนวัตกรรม Proposal Power-up** เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2568 ณ ห้องประชุม 1001 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 เพื่อให้ทราบถึงแนวทางการเขียนโครงการนวัตกรรม และเตรียมความพร้อมในการส่งผลงานเข้าร่วมประกวด

❸ **หลักสูตรที่ 3 “การ Pitching นำเสนอผลงาน: Win the pitch with Storytelling** พิตซ์งานให้ปัง นำเสนอนวัตกรรมให้โดน ด้วยหลักการเล่าเรื่องแบบ Storytelling” เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2568 ณ ห้องประชุม 1003 ชั้น 10 อาคารทิปโก้ 2 เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่บุคลากร สผ. ที่ส่งผลงานนวัตกรรมและผ่านเข้ารอบนำเสนอผลงาน (รอบสุดท้าย) ในการประกวดรางวัลนวัตกรรม สผ.

2.2) การประกวดผลงานนวัตกรรม สผ. ประจำปี พ.ศ. 2568

คณะกรรมการคัดกรองผลงานรางวัลนวัตกรรม สผ. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยรองเลขาธิการ สผ. (กานดา) เป็นประธาน และผู้แทนกอง/กลุ่มอิสระ เป็นกรรมการ ร่วมกันพิจารณาคัดกรองผลงานนวัตกรรม จำนวน 2 ครั้ง โดยมีผลงานที่ผ่านเข้ารอบนำเสนอฯ จำนวน 13 ผลงาน แบ่งเป็น (1) ผลงานที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน 6 ผลงาน และ (2) ข้อเสนอสร้างสรรค์ใหม่หรือไอเดียใหม่ จำนวน 7 ผลงาน รอบสุดท้าย เลขาธิการ สผ. ได้มอบหมายให้รองเลขาธิการ สผ. (จิรวัดน์) เป็นประธานคณะกรรมการรองเลขาธิการ สผ. (กานดา) ผอ.กตป. และผู้แทนสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นกรรมการ และเจ้าหน้าที่กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์/กตป. เป็นกรรมการและเลขานุการ ร่วมกันพิจารณาคัดสิน เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2568 โดยพิจารณาให้คะแนนจากการนำเสนอผลงานรอบสุดท้าย (Final Pitching) ซึ่งเจ้าของผลงานนำเสนอ 5 นาที และคณะกรรมการฯ ชักถาม 10 นาที ผลการตัดสินรางวัลนวัตกรรม สผ. ประจำปี พ.ศ. 2568 สรุปได้ ดังนี้

(1) ประเภทโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ

- รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ TGU...คลิก (กขพ.)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมด้วยการจำลองภูมิประเทศแบบ 3 มิติ (รู้แหล่ง แจ้งไว V.2) (กธศ.)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ รูปแบบการรายงานผล (Template) ออนไลน์ สำหรับการติดตามแผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน (กยผ.)
- รางวัลชมเชย จำนวน 3 รางวัล ได้แก่ ONEP Map Portal ระบบภูมิสารสนเทศ สผ. เพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพ (กตป.) ระบบรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการผู้ชำนาญการและคณะอนุกรรมการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (กยผ.) และ ECONEP Application (กยผ.)

(2) ประเภทข้อเสนอไอเดียใหม่หรือสร้างสรรค์ใหม่

- รางวัลชนะเลิศ ได้แก่ ภูมินิเวศชัดแจ้ง มาตรการชัดจริง (กขพ.)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 1 ได้แก่ ตรวจสอบน้ำ-ธรรมชาติ Watershed-Naturalcheck (กธศ. ร่วมกับ กยผ.)
- รางวัลรองชนะเลิศอันดับ 2 ได้แก่ Smart EIA plus chat: ผู้ช่วยอัจฉริยะ ตอบเร็วทันใจ ใช้งานแค่คลิก (กพส.)
- รางวัลชมเชย จำนวน 4 รางวัล ได้แก่ (1) ข้อมูลข่าวสาร สผ. ถูกต้อง ฉับไว ใช้งานได้ทันที (สลก.) (2) การพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของประชาชนเกี่ยวกับรายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment: EIA) (กปผ.) (3) แพลตฟอร์มอัตโนมัติเพื่อการคัดเลือกผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการผู้ชำนาญการพิจารณารายงานการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (กปผ.) และ (4) ศิลปะแห่งการทำลาย: ลดเอกสาร เพิ่มประสิทธิภาพ คนยิ้มกริ่ม (กปผ.)

04

รายงานการเงิน

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 สผ. ได้จัดทำรายงานการเงิน ตามมาตรฐานการบัญชี ภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังประกาศใช้ ซึ่งรวมถึงหลักการ และนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามรูปแบบการนำเสนอ รายงานการเงิน ตามหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 559 ลงวันที่ 25 กันยายน 2566 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงาน การเงินของหน่วยงานของรัฐ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2566) หนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.2/ว 133 ลงวันที่ 18 กุมภาพันธ์ 2568 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงิน ของหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่เป็นนิติบุคคล และหนังสือกรมบัญชีกลาง ที่ กค 0410.3/ว 506 ลงวันที่ 31 กรกฎาคม 2568 เรื่อง คู่มือการบัญชีภาครัฐ เรื่อง แนวทาง ประกอบการนำเสนอรายงานการเงิน

สผ. ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี จำนวน 1,467,383,600.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 1,152,325,400.00 บาท) โดยแยกเป็นงบลงทุน จำนวน 120,602,953.70 บาท งบประจำ จำนวน 369,969,546.30 บาท และงบอุดหนุน เฉพาะกิจจำนวน 976,811,100.00 บาท เพื่อใช้ในแผนงานบุคลากรภาครัฐ แผนงานพื้นฐาน ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม แผนงานยุทธศาสตร์ สร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน อนุรักษ์ฟื้นฟู และป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ แผนงานยุทธศาสตร์ยกระดับกระบวนการทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แผนงานยุทธศาสตร์ส่งเสริมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น และได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพิ่มเติม แผนงานบริหารเพื่อรองรับกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น รายการงบบุคลากร เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ ภายใต้ แผนงานบุคลากรภาครัฐ จำนวน 2,474,600.00 บาท

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงฐานะการเงิน
 ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ 2568 2567

(ปรับปรุงใหม่)

สินทรัพย์

สินทรัพย์หมุนเวียน

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	4	103,044,407.33	4,965,985.63
ลูกหนี้อื่นระยะสั้น	5	19,704,007.05	61,843,316.27
วัสดุคงเหลือ	6	3,113,530.16	2,573,484.31

รวมสินทรัพย์หมุนเวียน **125,861,944.54** **69,382,786.21**

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	7	403,872,331.21	299,175,720.73
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	8	35,587,017.63	25,496,287.81

รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน **439,459,348.84** **324,672,008.54**

รวมสินทรัพย์ **565,321,293.38** **394,054,794.75**

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)
 ณ วันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ 2568 2567

(ปรับปรุงใหม่)

หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ ส่วนทุน

หนี้สิน

หนี้สินหมุนเวียน

เจ้าหนี้การค้า	9	19,805,208.02	30,185,437.69
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น		1,557.81	-
เจ้าหนี้อื่นระยะสั้น	10	1,455,039.90	1,483,251.37
เงินกู้ยืมระยะสั้น	11	577,757.81	1,190,215.88
เงินรับฝากระยะสั้น	12	130,766,493.35	40,012,343.00

รวมหนี้สินหมุนเวียน 152,606,056.89 72,871,247.94

หนี้สินไม่หมุนเวียน

เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	13	148,020.88	214,151.19
เงินอุดหนุนราชการรับจากคลังระยะยาว		1,500,000.00	1,500,000.00

รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน 1,648,020.88 1,714,151.19

รวมหนี้สิน

154,254,077.77 74,585,399.13

สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

ทุน		27,111,395.93	27,111,395.93
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสะสม		383,955,819.68	292,357,999.69

รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน 411,067,215.61 319,469,395.62

รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ ส่วนทุน

565,321,293.38 394,054,794.75

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการการเงินนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

(หน่วย : บาท)

	หมายเหตุ	2568	2567 (ปรับปรุงใหม่)
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	17	1,143,186,584.10	1,086,913,691.53
รายได้จากการขายสินค้าและบริการ		587,288.00	190,309.00
รายได้จากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	18	27,676,380.81	23,321,928.87
รายได้จากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	19	7,323,915.63	10,821,731.00
รวมรายได้		<u>1,178,774,168.54</u>	<u>1,121,247,660.40</u>
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	20	197,659,623.71	188,484,154.24
ค่าบำเหน็จบำนาญ	21	62,096,710.07	59,808,584.12
ค่าตอบแทน		1,663,175.00	1,492,820.00
ค่าใช้จ่ายสอย	22	197,087,325.63	182,202,171.96
ค่าวัสดุ	23	4,972,188.81	6,592,044.94
ค่าสาธารณูปโภค	24	7,650,564.91	8,207,705.55
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	25	15,799,089.81	23,140,049.89
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนจากหน่วยงานภาครัฐ	26	1,507,518.54	17,342,202.00
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนอื่นและบริจาค	27	598,472,278.79	571,750,127.98
ค่าใช้จ่ายอื่น	28	267,873.28	1,950,431.70
รวมค่าใช้จ่าย		<u>1,087,176,348.55</u>	<u>1,060,970,292.38</u>
รายได้สูง/(ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		<u>91,597,819.99</u>	<u>60,277,368.02</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน
 สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

	หมายเหตุ	ทุน	รายได้สูงกว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	(หน่วย : บาท) รวมสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2566 - ตามที่รายงานไว้เดิม		27,111,395.93	232,080,631.67	259,192,027.60
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	60,277,368.02	60,277,368.02
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567		27,111,395.93	292,357,999.69	319,469,395.62
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 - ตามที่รายงานไว้เดิม		27,111,395.93	289,404,799.69	316,516,195.62
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	16	-	2,953,200.00	2,953,200.00
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2567 - หลังการปรับปรุง		27,111,395.93	292,357,999.69	319,469,395.62
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุนสำหรับปี 2568				
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด		-	91,597,819.99	91,597,819.99
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2568		27,111,395.93	383,955,819.68	411,067,215.61

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

รายงานของผู้สอบบัญชีและรายงานการเงิน
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

หมายเหตุประกอบงบการเงิน
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2568

05

ภาคผนวก

คณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จำนวน 36 คณะ

- 1) คณะอนุกรรมการกำกับกำกับการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด
- 2) คณะอนุกรรมการจัดทำรายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม
- 3) คณะอนุกรรมการกำกับกำกับการดำเนินงานและการใช้จ่ายงบประมาณ สำหรับโครงการภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด ที่ได้รับจัดสรรงบประมาณประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2559
- 4) คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมในเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- 5) คณะอนุกรรมการพิจารณาการจัดการมลพิษในเขตควบคุมมลพิษ
- 6) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดระยอง
- 7) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดสระบุรี
- 8) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดปทุมธานี
- 9) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดนนทบุรี
- 10) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรปราการ
- 11) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดสมุทรสาคร
- 12) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดสงขลา
- 13) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดชลบุรี
- 14) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดนครปฐม
- 15) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดภูเก็ต
- 16) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
- 17) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดกระบี่
- 18) คณะอนุกรรมการกำกับดูแลและติดตามผลการดำเนินงานพื้นที่เขตควบคุมมลพิษจังหวัดเพชรบุรี
- 19) คณะอนุกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ
- 20) คณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม
- 21) คณะอนุกรรมการติดตามการพัฒนาฐานข้อมูลลายนิ้วมือน้ำมันดิบและผลิตภัณฑ์น้ำมันที่เกี่ยวข้องในประเทศไทย
- 22) คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม และคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรมประจำจังหวัด
- 23) คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพอากาศในบรรยากาศโดยทั่วไป
- 24) คณะอนุกรรมการอนุสัญญา Rotterdam ว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูลสารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ
- 25) คณะอนุกรรมการอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด
- 26) คณะอนุกรรมการอนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน
- 27) คณะอนุกรรมการอนุสัญญามินามาตะว่าด้วยปรอท
- 28) คณะอนุกรรมการการจัดการทรัพยากรน้ำ
- 29) คณะอนุกรรมการการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ
- 30) คณะอนุกรรมการเตรียมการเจรจาเพื่อจัดทำมาตรการที่มีผลผูกพันทางกฎหมายระหว่างประเทศด้านมลพิษจากพลาสติก รวมทั้งสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 31) คณะอนุกรรมการบริหารจัดการดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของประเทศ
- 32) คณะอนุกรรมการนโยบายและแผนบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ
- 33) คณะอนุกรรมการกำหนดมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล
- 34) คณะอนุกรรมการกำหนดและปรับปรุงมาตรฐานคุณภาพสิ่งแวดล้อมในแหล่งน้ำผิวดิน
- 35) คณะอนุกรรมการติดตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- 36) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก

คณะอนุกรรมการ จำนวน 3 คณะ

- 1) คณะอนุกรรมการมรดกโลกทางธรรมชาติ
- 2) คณะอนุกรรมการมรดกโลกทางวัฒนธรรม
- 3) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการนำเสนอพื้นที่แหล่งอนุรักษ์ทะเลอันดามันเป็นมรดกโลก

คณะกรรมการอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์ และเมืองเก่า

คณะอนุกรรมการ จำนวน 3 คณะ

- 1) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในกรุงรัตนโกสินทร์
- 2) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองและพิจารณาแผนการดำเนินงานในพื้นที่เมืองเก่า
- 3) คณะอนุกรรมการอนุรักษ์และพัฒนาเมืองเก่ารายเมือง (36 เมือง)

คณะกรรมการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการ จำนวน 4 คณะ

- 1) คณะอนุกรรมการกฎหมายความหลากหลายทางชีวภาพ
- 2) คณะอนุกรรมการบูรณาการการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ
- 3) คณะอนุกรรมการวิชาการความหลากหลายทางชีวภาพ
- 4) คณะอนุกรรมการความหลากหลายทางชีวภาพด้านการประสานทำที่เจรจาและความร่วมมือระหว่างประเทศ

คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

คณะอนุกรรมการ จำนวน 5 คณะ

- 1) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติ
- 2) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการจัดการมลพิษ
- 3) คณะอนุกรรมการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม
- 4) คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 5) คณะอนุกรรมการพิจารณาด้านกฎหมายของกองทุนสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการเปรียบเทียบปรับและปรับเป็นพินัย

- 1) คณะกรรมการเปรียบเทียบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
- 2) องค์คณะผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ความผิดตามมาตรา 101/1 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535
- 3) องค์คณะผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัย ความผิดตามมาตรา 101/2 แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

② การประสานการดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

คณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2544 มีมติอนุมัติให้มีการจัดตั้งผู้ประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา (ปคร.) เป็นครั้งแรก ซึ่งเกิดจากการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติราชการของทุกกระทรวง กรม ประกอบกับ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในเวลานั้นมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รัฐบาลมีภารกิจที่ต้อง กระทำไปพร้อมกันหลายด้าน ทั้งการแก้ไขปัญหาและการริเริ่มพัฒนาใหม่ ๆ กระทรวงและหน่วยงานราชการในฐานะ เป็นกลไกของรัฐบาล จึงต้องปรับเปลี่ยนแนวคิดและวิธีการปฏิบัติงาน เพื่อให้สามารถนำนโยบายของรัฐบาล ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น ปคร. จึงเป็นกลไกหนึ่งที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานั้น และยังคงมีบทบาท การทำงานมาจนถึงปัจจุบัน โดยระยะต่อมาทุก ๆ กระทรวงและหน่วยงานราชการก็ได้ปรับปรุงกระบวนการและ วิธีการทำงานด้าน ปคร. มาอย่างต่อเนื่อง จนในปี พ.ศ. 2551 จึงได้มีระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยผู้ประสานงาน คณะรัฐมนตรีและรัฐสภา มารองรับการทำงานของ ปคร. อย่างเป็นทางการ

ปคร. สผ. เริ่มดำเนินงานตั้งแต่ พ.ศ. 2549 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งมี ปคร. สผ. 10 ท่าน ลำดับตามภาพ

นางนิศากร ไชยชิตรัตน์

นางสาวสุกรธิลักษณ์ ระวีวรรณ

นางสาวอาระยา นันทโพธิเดช

นายพงศ์บุณย์ ปองทอง

นางปิยนันท์ โสภนคณาภรณ์

นายพุมพิงศ์ สุรพฤกษ์

นางอัญญาพร ไทรพานนท์

นายประเสริฐ ศิริณภาพ

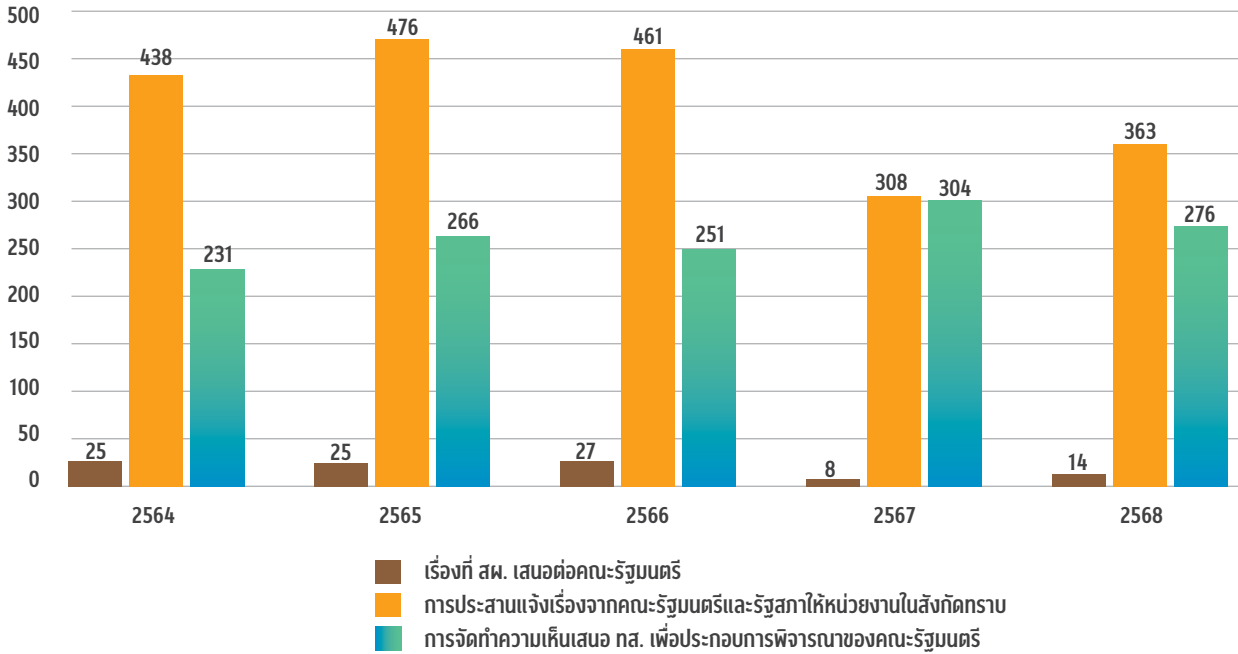
นายจิรวัดน์ ระดีสุนทร

นางสาวกานดา ชูแก้ว
ปคร. สผ. ปัจจุบัน

สถิติด้านการประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาของ สผ. มีเรื่องที่ทำเนียบเป็นการเป็นลำดับต้น ๆ ของ ทส. โดยมีสถิติการดำเนินการเรื่อง ปคร. 5 ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 - 2568) ดังภาพ

การดำเนินงานของคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564-2568

โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 มีการประสานงานคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา จำนวน 653 เรื่อง ประกอบด้วย 1) เรื่องที่ สผ. เสนอต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน 14 เรื่อง เช่น (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านความหลากหลายทางชีวภาพระดับชาติ พ.ศ. 2566 - 2570 การนำเสนอแหล่งมรดกทางวัฒนธรรม พระปรางค์วัดอรุณราชวราราม อนุรักษ์แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ และวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อขอรับการขึ้นทะเบียนเป็นแหล่งมรดกโลก เป็นต้น 2) การประสานแจ้งเรื่องจากคณะรัฐมนตรีและรัฐสภาให้หน่วยงานในสังกัดทราบ จำนวน 363 เรื่อง และ 3) การจัดทำความเห็นเสนอ ทส. เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี จำนวน 276 เรื่อง ตัวอย่างเรื่องที่สำคัญ เช่น ขออนุมัติจัดทำโครงการสวัสดิการที่พักอาศัยข้าราชการ กระทรวงกลาโหม การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษ: นิคมอุตสาหกรรมอมตะซิตี้ ชลบุรี 2 ตามมติคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ในการประชุมครั้งที่ 25/2568 เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2568 และขอความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมรัฐมนตรีความมั่นคงอาหารเอเปค ประจำปี 2568 เป็นต้น

3 ติดต่อหน่วยงาน

ผู้บริหาร	โทรศัพท์	e-mail
เลขาธิการ : นายบรรณารักษ์ เสริมทอง	0 2265 6502	saraban@onep.go.th
รองเลขาธิการ : นายจิรวัดน์ ระติสุนทร	0 2265 6505	saraban@onep.go.th
รองเลขาธิการ : นางสาวกานดา ชูแก้ว	0 2265 6507	saraban@onep.go.th
รองเลขาธิการ : นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี	0 2265 6518	saraban@onep.go.th

กอง/กลุ่มอิสระ	โทรศัพท์	e-mail
ผู้เชี่ยวชาญ		
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านสิ่งแวดล้อม : นางพรรณิภา สืบสิงห์	0 2265 6547	saraban@onep.go.th
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านระบบประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม : นางกัลยาณี ราชศรีเมือง	0 2265 6853	saraban@onep.go.th
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม : นางสาวศุภรา เหลืองภัทรวงศ์	0 2265 6703	saraban@onep.go.th
สำนักงานเลขานุการกรม (http://sec.onep.go.th/)		
เลขานุการกรม	0 2265 6514	saraban@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6515-16	saraban@onep.go.th
กลุ่มงานคลังและพัสดุ	0 2265 6519-23	finance@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทรัพยากรบุคคล	0 2265 6524-25	hronep@onep.go.th
กลุ่มงานแผนงานและงบประมาณ	0 2265 6526-27	budget@onep.go.th
กลุ่มงานอำนวยการและประชาสัมพันธ์	0 2265 6500 ต่อ 6702	pr_onep@hotmail.com
ห้องสมุด	0 2265 6532	saraban@onep.go.th
กองยุทธศาสตร์และแผนงาน (http://spd.onep.go.th/)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6601	strategy.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6603-04	strategy.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานนโยบายและแผน	0 2265 6500 ต่อ 6769-72	policy@onep.go.th
กลุ่มงานวิเคราะห์มาตรการ	0 2265 6611-12	envi.measure@onep.go.th
กลุ่มงานวิเคราะห์และประสานแผน	0 2265 6607	onep.pap@gmail.com
กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ	0 2265 6609-10	neb@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารจัดการชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ	0 2265 6639	watershedclass@onep.go.th

กอง/กลุ่มอิสระ	โทรศัพท์	e-mail
กองประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (https://eiathailand.onep.go.th/)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6614	eia.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6615	eia.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานด้านเหมืองแร่และพัฒนาปิโตรเลียม	0 2265 6617	mining@onep.go.th
กลุ่มงานด้านอุตสาหกรรม	0 2265 6619	industry@onep.go.th
กลุ่มงานด้านคมนาคม	0 2265 6621	transport@onep.go.th
กลุ่มงานด้านอาคาร	0 2265 6623-24	housing@onep.go.th
กลุ่มงานด้านพัฒนาแหล่งน้ำและเกษตรกรรม	0 2265 6625	waterenvi@onep.go.th
กลุ่มงานด้านพลังงาน	0 2265 6627-28	energy@onep.go.th
กลุ่มงานด้านปิโตรเคมี	0 2265 6620	petrochem@onep.go.th
กลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	0 2265 6618	eia@onep.go.th
กองพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม (http://www.onep.go.th/eia/)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6674	eiadev.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6674	eiadev.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานพิจารณาผู้มีสิทธิทำรายงาน	0 2265 6630	eiaonepthailand@onep.go.th
กลุ่มงานวิชาการและฐานข้อมูล	0 2265 6640	databaseeia@onep.go.th
กลุ่มงานประสานการติดตามตรวจสอบ	0 2265 6637	eia.monitoring@onep.go.th
กลุ่มงานพัฒนาหลักเกณฑ์	0 2265 6675	envieia2561@onep.go.th
กองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6533	envmonitor.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6535	envmonitor.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานติดตามประเมินสถานการณ์	0 2265 6537-38	state.sector@onep.go.th
กลุ่มงานติดตามประเมินผลนโยบายและแผน	0 2265 6539-40	mepponep@onep.go.th
กลุ่มงานระบบฐานข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศ	0 2265 6541-42	ict@onep.go.th
กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม (http://envfund.onep.go.th/home)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6587	envfund.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6589-90	envfund.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานนโยบายและแผน	0 2265 6597-98	policy.envfund@onep.go.th
กลุ่มงานวิเคราะห์โครงการด้านสิ่งแวดล้อม	0 2265 6591-93	green.envfund@onep.go.th
กลุ่มงานติดตามและประเมินผล	0 2265 6595-96	monitorenv@onep.go.th
กลุ่มงานวิเคราะห์โครงการด้านทรัพยากรธรรมชาติ	0 2265 6593-94	green.envfund@onep.go.th
กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการกองทุน	0 2265 6600	envifund@onep.go.th

กอง/กลุ่มอิสระ	โทรศัพท์	e-mail
กองสิ่งแวดล้อมชุมชนและพื้นที่เฉพาะ (https://urban.onep.go.th/)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6566	urban.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6567-68	urban.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานสิ่งแวดล้อมชุมชน	0 2265 6569-70	community@onep.go.th
กลุ่มงานพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม	0 2265 6571-72	protect@onep.go.th
กลุ่มงานพื้นที่เฉพาะและพื้นที่พัฒนาพิเศษ	0 2265 6573-74	onep.uem@onep.go.th
กองจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม (http://www.onep.go.th/nced/)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6575	envsite.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6576-77	envsite.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานพัฒนาระบบเครื่องมือและกลไกการอนุรักษ์	0 2265 6579-80	thailandnaturalsites@onep.go.th
กลุ่มงานนโยบายสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม	0 2265 6581-82	culturalenvi@onep.go.th
กลุ่มงานอนุรักษ์และพัฒนากรุงรัตนโกสินทร์และเมืองเก่า	0 2265 6583-84	thaioldtown@onep.go.th
กลุ่มงานประสานการบริหารจัดการมรดกโลก	0 2265 6585-86	thailandwordheritage@onep.go.th
กองจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ (https://chm-thai.onep.go.th)		
ผู้อำนวยการ	0 2265 6553	bio.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานบริหารทั่วไป	0 2265 6554-56	bio.sarabun@onep.go.th
กลุ่มงานประสานงานกลางอนุสัญญา	0 2265 6557-58	nfp.onep@onep.go.th
กลุ่มงานความมั่นคงทางชีวภาพ	0 2265 6561-62	biosafety.bmd@onep.go.th
กลุ่มงานนโยบายและยุทธศาสตร์	0 2265 6583-85	bdpolicy@onep.go.th
กลุ่มงานขับเคลื่อนนโยบายและกลไก	0 2265 6559-60	bd_implementation@onep.go.th
กลุ่มงานอิสระ		
กลุ่มตรวจสอบภายใน	0 2265 6631	audit-onep@onep.go.th
กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	0 2265 6632-33	doffice@onep.go.th
กลุ่มนิติการ	0 2265 6634-35	legalonep@onep.go.th
กลุ่มงานจริยธรรม	0 2265 6550	ethics@onep.go.th

4 รายชื่อคณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปี 2568 สผ.

ที่ปรึกษา

1) นายบรรณรักษ์ เสริมทอง	เลขาธิการ สผ.
2) นายจิรวัดน์ ระติสุนทร	รองเลขาธิการ สผ.
3) นางสาวกานดา ชูแก้ว	รองเลขาธิการ สผ.
4) นางสาวนารีรัตน์ พันธุ์มณี	รองเลขาธิการ สผ.

คณะกรรมการ

1) นางสาวศุภรา เหลืองภัทรวงศ์	ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านนโยบายและแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2) นายทรงวุฒิ ศรีสว่าง	ผู้อำนวยการกองติดตามประเมินผลสิ่งแวดล้อม
3) นางสาวอรุณภาวีย์ สายเพชร	ผู้อำนวยการกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร
4) นายไชยยันต์ เทพศิริสุนทร	ผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
5) นางสาวศิริลักษณ์ จันทร์โพธิ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานพัฒนาแนวทางการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม
6) นางสาวจิวโรบล แสงสว่าง	ผู้อำนวยการกลุ่มงานอำนวยการและประชาสัมพันธ์
7) นางฤทัยรัตน์ ราชมณี	ผู้อำนวยการกลุ่มงานติดตามประเมินผลนโยบายและแผน
8) นายปริญญา ลิฬหามนต์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานแผนงานและงบประมาณ
9) นางนวิรัตน์ รุ่งศรีรัตนวงศ์	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
10) นางสาวพิชิตตา ธรรมเจริญ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
11) ว่าที่ร้อยตรี ทรงพล เข็ดฉาย	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
12) นางสาวทิพวรรณ รักสงบ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
13) นางสาวดาลัด เส้นทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
14) นางสาวสุพิศ หลักรัทธิ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
15) นายทรงสิทธิ์ คำแพงพล	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ
16) นางสาวฐิติชญาณี ภาชี	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการ
17) นางสาวกฤษณา พัฒนาลี้สกุล	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
18) นายคุณชัย สุทธิพงศ์เกียรติ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
19) นางสาวจิรภิญญา โอทอง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
20) นางสาวศศิวิมล สำเนียงวรรณ	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
21) นางกมลวรรณ พงษ์ศิริธร	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมปฏิบัติการ
22) นายเพชร ตะภา	นิติกรปฏิบัติการ
23) นางสาวกัญฐิกา มิ่งมูล	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
24) นางสาวนันท์นลิน ชันหลวง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
25) นางสาวกาญจนากรินทร์ มหาวี	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
26) นางทัศนีย์ กอโชคชัย	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
27) นางสาวไฉนฐิตา ศรีสำเภา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
28) นางสาวชวิตา ยวนเกิด	นิติกร
29) นางสาวสุชญา ทรงชัยศิริโชติ	นักทรัพยากรบุคคล

เอกสารเผยแพร่ทางเว็บไซต์
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แบบสำรวจความพึงพอใจ
ต่อรายงานประจำปี 2568
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(สำนักงานชั่วคราว)

อาคารกิปโก้ ทาวเวอร์ 2 ชั้นที่ 8

เลขที่ 118/1 ถ.พระราม 6 แขวงพญาไท

เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทรศัพท์ : 0 2265 6689

โทรสาร : 0 2265 6511

e-mail : saraban@onep.go.th

